

Службен весник

на Република Македонија

Број 63

23 мај 2012, среда

година LXVIII

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1783. Одлука за престанок на мандатот на член на Советот на јавното претпријатие Македонска радио-телевизија.....	2	1789. Решение за давање согласност на Статутот на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Велес.....	36
1784. Уредба за изменување на Уредбата за висината на цената на градежното земјиште сопственост на Република Македонија и висината на посебните трошоци за спроведување на постапките за отуѓување и давање под закуп	2	1790. Решение од Судски совет на Република Македонија.....	36
1785. Одлука за давање на согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште, за изработка на Урбанистички план вон населено место за изградба на Спортско рекреативен центар во КО Стајковци и КО Црешово општина Гази Баба.....	5	1791. Оглас од Судски совет на Република Македонија.....	36
1786. Решение за разрешување од должноста капетан на Капетанијата на пристаништата.....	14	1792. Упатство за спроведување на Одлуката за Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.....	37
1787. Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање.....	15	1793. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот, постапките и поблиските критериуми за утврдување на привремена спреченост за работа поради болест и повреда или потреба за неа на болен член од потесното семејство и за времетраењето на привремената спреченост за работа во зависност од видот на болеста и повредата.....	89
1788. Правилник за изменување на Правилникот за начинот на полагање и оценување на резултатите на учениците на испитите во државна матура во гимназиското, стручното и средно-уметничко образование.....	36	1794. Правилник за начинот на трезорското работење и контрола.....	89
		1795. Правилник за начинот на отворање и водење на девизни сметки во рамките на здравствената главна книга на корисниците на средства од Буџетот за	

	Стр.		Стр.
финансирање на дејноста на јавните здравствени установи за остварување на правата од здравственото осигурување.....	91	1797. Одлука за изменување и дополнување на Листата на лекови кои паѓаат на товар на средствата на Фондот за здравствено осигурување на Македонија	92
1796. Одлука за изменување на Одлуката за утврдување на референтни цени за дневна болница и болнички ден во болничката здравствена заштита	91	Огласен дел.....	1-108

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1783.

Врз основа на членот 129 став 2, а во врска со ставот 1 алинеја 3 од Законот за радиодифузната дејност („Службен весник на Република Македонија“ број 100/2005, 19/2007, 103/2008, 6/10, 145/10, 97/11 и 13/12), Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 22 мај 2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРЕСТАНОК НА МАНДАТОТ НА ЧЛЕН НА СОВЕТОТ НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ МАКЕДОНСКА РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА

I. На Иван Тударов му престанува мандатот на член на Советот на Јавното претпријатие Македонска радио-телевизија.

II. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07 - 2439/1 22 мај 2012 година Скопје	Претседател на Собранието на Република Македонија, Трајко Вељаноски, с.р.
---	---

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1784.

Врз основа на член 15 став (6) од Законот за градежно земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр. 17/11), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 21.5.2012 година, донесе

У Р Е Д Б А

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА ВИСИНАТА НА ЦЕНАТА НА ГРАДЕЖНОТО ЗЕМЈИШТЕ СОПСТВЕНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВИСИНАТА НА ПОСЕБНИТЕ ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОСТАПКИТЕ ЗА ОТУГУВАЊЕ И ДАВАЊЕ ПОД ЗАКУП

Член 1

Во Уредбата за висината на цената на градежното земјиште сопственост на Република Македонија и висината на посебните трошоци за спроведување на постапките за отуѓување и давање под закуп („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/2011, 169/2011, 14/2012, 38/2012 и 54/2012), табеларниот преглед од Прилог 1 се заменува со нов табеларен преглед кој е составен дел на оваа уредба.

Член 2

Започнатите постапки за отуѓување и давање под долготраен закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија до денот на влегување во сила на оваа уредба, ќе се завршат согласно Уредбата за висината на цената на градежното земјиште сопственост на Република Македонија и висината на посебните трошоци за спроведување на постапките за отуѓување и давање под закуп („Службен весник на Република Македонија“ број 102/2011, 169/2011, 14/2012, 38/2012 и 54/2012).

Член 3

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-4278/1
21 мај 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски, с.р.**

[illegible]

1785.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделско земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр. 135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 21.5.2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ НА СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ, ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ВОН НАСЕЛЕНО МЕСТО ЗА ИЗГРАДБА НА СПОРТСКО РЕКРЕАТИВЕН ЦЕНТАР ВО КО СТАЈКОВЦИ И КО ЦРЕШОВО ОПШТИНА ГАЗИ БАБА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за изработка на урбанистички план вон населено место за изградба на спортско рекреативен центар во КО Стајковци и КО Црешово Општина Гази Баба.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска Општина	Имотен лист	Катастарска парцела број	Место викано	Кататас тарска култура	Катаста рска класа	Површина	Сопственост
КО Стајковци	1300	624	Крши кола	нива	4	920м ²	Младеновски Павле Трајче
КО Стајковци	189	625	Крши кола	нива	4	2610 м ²	Младеновски Војко
КО Стајковци	217	626	Крши кола	нива	4	740 м ²	Стојановски Димитрија Томе
КО Стајковци	218	627	Крши кола	нива	4	630 м ²	Здравковски Трајчев Петко
КО Стајковци	186	628	Крши кола	нива	4	2380 м ²	Младеновски Љубомир
КО Стајковци	190	629/1	Крши кола	нива	4	1950 м ²	Георгиевски Благоја

КО Стајковци	836	630	Јурија	нива	4	3660 м ²	Здравковска Столе Мара
КО Стајковци	120	631	Крши кола	нива	4	2820 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Ружица Димовска
КО Стајковци	120	632	Крши кола	нива	4	2560 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Ружица Димовска
КО Стајковци	120	633	Крши кола	нива	4	3280 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Ружица Димовска
КО Стајковци	120	634	Крши кола	нива	4	4690 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Ружица Димовска
КО Стајковци	120	635	Крши кола	нива	4	6790 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Ружица Димовска
КО Стајковци	183	636	Крши кола	нива	4	4400 м ²	Трајковски Петре Злате, Трајковска Јованче Маца
КО Стајковци	120	637	Крши кола	нива	4	4590 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Ружица Димовска
КО Стајковци	173	638	Крши кола	нива	4	4460 м ²	Трајковски Ивков Јанко
КО Стајковци	120	639	Крши кола	нива	4	4550 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Ружица Димовска
КО Стајковци	120	640	Крши кола	нива	4	5110 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Ружица Димовска
КО Стајковци	892	642	Крши кола	пасиште	3	710 м ²	Република Македонија
КО Стајковци	892	643	Крши кола	пасиште	3	630 м ²	Република Македонија

КО Стајковци	120	644	Каменик	нива	5	7250 м ²	Република Македонија корисник "Техноимпекс "ДООЕЛ
КО Стајковци	120	645	Каменик	нива	5	7250 м ²	Република Македонија корисник "Техноимпекс "ДООЕЛ
КО Стајковци	120	646	Каменик	нива	5	3780 м ²	Република Македонија корисник "Техноимпекс "ДООЕЛ
КО Стајковци	120	647	Каменик	нива	5	1880 м ²	Република Македонија- корисник "Даса кајче крап" ДООЕЛ
КО Стајковци	120	648	Каменик	нива	5	1240 м ²	Република Македонија- корисник "Даса кајче крап" ДООЕЛ
КО Стајковци	120	649	Каменик	нива	5	1130 м ²	Република Македонија- корисник "Даса кајче крап" ДООЕЛ
КО Стајковци	120	650	Каменик	нива	5	1310 м ²	Република Македонија корисник "Техноимпекс "ДООЕЛ
КО Стајковци	120	651	Каменик	нива	5	1550 м ²	Република Македонија корисник "Техноимпекс "ДООЕЛ
КО Стајковци	120	652	Каменик	нива	5	5890 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска
КО Стајковци	120	653	Каменик	нива	5	12890 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска
КО Стајковци	120	654	Каменик	нива	6	4040 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска

КО Стајковци	120	655	Каменик	нива	5	5890 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска
КО Стајковци	120	656	Каменик	нива	6	13610 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска, ИЗ "Зелен рид"
КО Стајковци	120	657	Каменик	нива	5	4880 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Даринка Томевска
КО Стајковци	120	658	Каменик	нива	5	3760 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Даринка Томевска
КО Стајковци	120	659	Каменик	нива	5	2640 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска
КО Стајковци	120	660	Каменик	нива	5	2660 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска
КО Стајковци	120	661	Каменик	нива	5	920 м ²	Република Македонија корисник "Техноимпекс "ДООЕЛ
КО Стајковци	120	662	Каменик	нива	5	2900 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Даринка Томевска
КО Стајковци	120	663	Каменик	нива	5	1740 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска
КО Стајковци	120	664	Каменик	нива	5	2540 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска
КО Стајковци	120	666	Каменик	нива	5	5130 м ²	Република Македонија корисник "Техноимпекс "ДООЕЛ

КО Стајковци	120	668/1	Каменик	нива	5	3992 м ²	Република Македонија- корисник “Даса кајче крап” ДООЕЛ
КО Стајковци	120	694	Каменик	нива	5	5600 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	695	Каменик	нива	5	4000 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	892	696/2	Каменик	пасиште	4	1560 м ²	Република Македонија
КО Стајковци	120	697	Каменик	нива	5	8810 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	699	Каменик	нива	5	9550 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска
КО Стајковци	120	700	Каменик	нива	5	5180 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска
КО Стајковци	120	701	Каменик	нива	5	3820 м ²	Република Македонија- корисник “Даса кајче крап” ДООЕЛ
КО Стајковци	120	702	Каменик	нива	5	1110 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска
КО Стајковци	120	702	Каменик	нива	6	2070 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Светла Костовска
КО Стајковци	120	703	Каменик	нива	5	1720 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	703	Каменик	нива	6	2280 м ²	Република Македонија
КО Стајковци	120	704	Каменик	нива	5	1310м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”

КО Стајковци	120	704	Каменик	нива	6	1190м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	705	Каменик	нива	5	1480м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	705	Каменик	нива	6	1160м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	706	Каменик	нива	5	2510м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	706	Каменик	нива	6	1610м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	707	Каменик	нива	5	3120м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	707	Каменик	нива	6	1600м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	892	709	Герен	пасиште	3	300 м ²	Република Македонија
КО Стајковци	892	дел710	Герен	пасиште	3	6314 м ²	Република Македонија
КО Стајковци	120	711/1	Крши кола	нива	4	2890 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	711/1	Крши кола	нива	5	2860 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	711/2	Крши кола	нива	4	2890 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Абдула Јашари
КО Стајковци	120	711/2	Крши кола	нива	5	2840 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	712	Крши кола	нива	4	4050 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”

КО Стајковци	120	713	Крши кола	нива	5	3890 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	714	Крши кола	нива	4	1030 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	714	Крши кола	нива	5	3000 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	183	715	Крши кола	нива	4	940м ²	Трајковска Јованче Маца, Трајковски Петре Злате
КО Стајковци	183	715	Крши кола	нива	5	2590 м ²	Трајковска Јованче Маца, Трајковски Петре Злате
КО Стајковци	120	716	Крши кола	нива	4	2510м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	716	Крши кола	нива	4	1040 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	717/1	Крши кола	нива	6	3470 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	717/2	Крши кола	нива	6	1260 м ²	Република Македонија
КО Стајковци	120	718	Крши кола	нива	4	3220 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	719	Крши кола	нива	5	855м ²	Република Македонија
КО Стајковци	120	719	Крши кола	нива	6	2865 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	720	Крши кола	нива	5	1030м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”
КО Стајковци	120	720	Крши кола	нива	6	2800м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро”

КО Стајковци	120	721	Крши кола	нива	4	2800м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро“
КО Стајковци	120	721	Крши кола	нива	5	2075м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро“
КО Стајковци	120	722	Крши кола	нива	5	3120 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро“
КО Стајковци	120	736/2	Крши кола геран	нива	5	1480 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Абдула Јашари
КО Стајковци	120	737	Крши кола	нива	5	1300 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро“
КО Стајковци	120	740	Каменик	нива	4	1520 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро“
КО Стајковци	120	741	Геран	нива	5	1280 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро“
КО Стајковци	120	742	Каменик	нива	6	3880 м ²	Република Македонија корисник ИЗ “Агро-Феро“
КО Стајковци	120	Дел746	Крши кола	нива	6	3473 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Абдула Јашари
КО Стајковци	120	Дел750	Крши кола	нива	6	990 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Абдула Јашари
КО Стајковци	120	Дел751	Крши кола	нива	6	766 м ²	Република Македонија
КО Стајковци	892	Дел752	Геран	пасиште	3	153 м ²	Република Македонија
КО Стајковци	29	788	Бел камен	нива	3	3590м ²	Антовски Томче Стојанче
КО Стајковци	29	788	Бел камен	нива	4	1760м ²	Антовски Томче Стојанче
КО Стајковци	120	970/1	Каменик	нива	5	68480 м ²	Република Македонија

КО Стајковци	120	970/1	Каменик	нива	6	62790 м ²	Република Македонија корисник ИЗ Драган Танаскоски
КО Црешево	15	Дел4124	Крши кола	нива	4	1305 м ²	Трајковски Ивков Наско
КО Црешево	14	Дел4125	Крши кола	нива	4	1376 м ²	Трајковски Ивков Јованче
КО Црешево	12	Дел4126	Крши кола	нива	4	1603 м ²	Ивковски Митрев Лјубе
КО Црешево	26	Дел4127	Крши кола	нива	4	1996 м ²	Трајковска Јованче Маца, Трајковски Петре Злате
КО Црешево	490	Дел4128	Крши кола	нива	4	1448 м ²	Ивковски Ивков Стојан
КО Црешево	882	4129	Крши кола	нива	4	959 м ²	Јовевски Крсто Петар
КО Црешево	866	4130	Крши кола	нива	4	1009 м ²	Милчевски Милан
КО Црешево	85	Дел4131	Крши кола	нива	4	2432 м ²	Трајковски Ивков Јованче
КО Црешево	14	Дел4132	Крши кола	нива	4	1148 м ²	Ивковски Митрев Лјубе
КО Црешево	12	Дел4133	Крши кола	нива	4	1352 м ²	Ивковски Митрев Лјубе
КО Црешево	26	Дел4134	Крши кола	нива	4	1407 м ²	Трајковска Јованче Маца, Трајковски Петре Злате
КО Црешево	13	4135	Крши кола	нива	4	1358 м ²	Трајковски Ивков Јанко
КО Црешево	1060	4136	Крши кола	нива	4	1997 м ²	Стевковска Васа
КО Црешево	510	4137/1	Крши кола	нива	4	838 м ²	Стефковска Јованка, Стефковска Стојан Весна, Стевковски Стојан Благоја, Стевковски Стојан Зоран
КО Црешево	511	4137/2	Крши кола	нива	4	839 м ²	Стевковски Стевков Никола

КО Црешево	567	4138/2	Крши кола	нива	4	1129 м ²	Стевковски Цветков Тодор
КО Црешево	851	4139	Крши кола	нива	4	2277 м ²	Јовчевски Петрушевски Трајан, Стефковски Трајан Петар
КО Црешево	13	Дел4102	Крши кола	нива	4	1067 м ²	Трајковски Ивков Јанко
КО Црешево	14	Дел4103	Крши кола	нива	4	677 м ²	Трајковски Ивков Јованче
КО Црешево	12	Дел4104	Крши кола	нива	4	315 м ²	Ивковски Митрев Лјубе
КО Црешево	25	Дел4105	Крши кола	нива	4	5 м ²	Трајковски Душан
КО Црешево	21	Дел4093/2	Крши кола	нива	6	2751 м ²	Мицевска Љиљана
КО Црешево	698	4097	Крши кола	пасиште	4	8305 м ²	Република Македонија
КО Црешево	290	4098	Крши кола	нива	4	2800м ²	Република Македонија
КО Црешево	290	4098	Крши кола	нива	5	4104м ²	Република Македонија
КО Црешево	401	Дел4099	Крши кола	нива	4	4753 м ²	Антовски Томче Стојанче
		Дел4099			5		
КО Црешево	15	Дел4100	Крши кола	нива	5	126 м ²	Трајковски Ивков Наско
ВКУПНО	477509м²						

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-3810/1
21 мај 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1786.

Врз основа на член 289 од Законот за внатрешна пловидба („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/2007, 26/2009, 22/2010, 23/2011 и 53/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 18 мај 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА КАПЕТАН НА КАПЕТАНИЈАТА НА ПРИСТАНИШТАТА

1. Љупчо Настески се разрешува од должноста капетан на Капетанијата на пристаништата, орган во состав на Министерството за транспорт и врски, на негово барање.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 23-4149/1
18 мај 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ

1787.

Врз основа на член 31 став 4 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија” бр. 51/05, 137/07, 91/09, 124/10, 18/11 и 53/11), министерот за транспорт и врски, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА СТАНДАРДИ И НОРМАТИВИ ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат стандардите и нормативите за урбанистичко планирање кои се применуваат при изработување, донесување и спроведување на урбанистичките планови и урбанистичко плански документација од Законот за просторно и урбанистичко планирање.

Член 2

Заради обезбедување на услови за похумано живеење и работа на граѓаните, рамномерен и одржлив просторен развој на населените места и градбите, рационално и одржливо користење на просторот, заштита на недвижното културно наследство и заштита и унапредување на животната средина и природата, со овој правилник се утврдуваат урбанистичките начела потребни за изработка, донесување и спроведување на урбанистичките планови и урбанистичко плански документација.

Член 3

Урбанистичкото планирање се заснова на начела со кои се обезбедува:

1. Зголемување на степенот на хуманост на живеењето и подобрување на условите за работа со плански одредби кои воведуваат повисоки стандарди во однос на постојната состојба или во однос на претходниот урбанистички план;

2. Хармонизација на просторот со плански одредби за заштита на домувањето и дејностите од јавен интерес со создавање подрачја со иста намена на земјиштето или подрачја со мешани компатибилни намени на земјиштето;

3. Уредување и хуманизација на просторот со плански одредби кои ќе ја штитат и стимулираат приватната сопственост и слободното претприемаштво на начин кој нема да го повреди или стесни јавниот интерес;

4. Сукцесивно зголемување на стечените права по основ на сопственоста на градежното земјиште, уредувањето на земјиштето и правата на градење, освен ако тоа не е спротивно на јавниот интерес;

5. Зголемување на вредноста на земјиштето, недвижнините и сите други просторни ресурси со плански одредби;

6. Заштита и развој на јавниот интерес со плански одредби со кои се утврдува просторна диспозиција за градење и развој на градби од значење за Републиката и градби за кои со закон е утврден јавниот интерес и

7. Заштита на недвижното културно наследство, животната средина и природата со плански одредби кои ги интегрираат културните и природните богатства во подрачјата на планските опфати со што воедно ги прават достапни на луѓето и заштитени од деградација.

2. ПЛАНСКИ ОПФАТ

Член 4

(1) **Плански опфат** е подрачјето уредено со урбанистички план односно подрачје на кое урбанистичкиот план е на сила.

(2) **Планскиот опфат** се дефинира со утврдување на граница на планскиот опфат која секогаш е затворена линија што го опкружува подрачјето на кое се протега правното дејство на урбанистичкиот план.

(3) **Границата на планскиот опфат** е планска одредба која се уредува со урбанистички план на графички и текстуален (описен) начин.

Член 5

(1) **Границата на планскиот опфат** на урбанистички план е линиски симбол во графичкиот дел на планот кој претставува ортогонална проекција на пресекот на вертикална рамнина со површината на теренот.

(2) Вертикалната рамнина од став (1) на овој член се протега над и под котата на теренот на начин уреден со овој правилник и со урбанистички план.

Член 6

(1) Граница на плански опфат на генерален урбанистички план е граница на град.

(2) Граница на плански опфат на детален урбанистички план опфаќа дел од планскиот опфат на генералниот урбанистички план односно дел од град. Оваа граница се уредува со планска одредба во генерален урбанистички план, а се уточнува и спроведува со планска одредба во детален урбанистички план.

(3) Граница на плански опфат на урбанистички план за село е граница на село.

(4) Граница на плански опфат на урбанистички план вон населено место е граница на подрачје наменето за градење.

Член 7

Граница на плански опфат на урбанистички план, треба да биде:

- рационална, економична, правилна линија, линија на опкружување со колку што е можно помала должина,

- линија што ќе се совпаѓа или ќе ги следи линеарните зададености на теренот, било да се природни (релеф, водени текови и др.) или создадени (пат, оска на улица, граница на катастарска парцела, граница на подрачје со иста намена и др.), и

- линија која нема да ја намалува вредноста на земјиштето што го дели или да ја попречува неговата намена и начин на користење делејќи го на неупотребливи делови.

Член 8

Проширувањето на планскиот опфат на урбанистички план треба да ги следи следните начела:

1. Проширување на планскиот опфат на урбанистички план по правило не се прави пред да се постигне рационално искористување на земјиштето со густина и интензитет на изграденост во рамките на постојната граница на населеното место, за истата намена за која се врши проширувањето.

2. Проширување на планскиот опфат по правило се изведува кон необработливо земјиште, обработливо земјиште од 4, 5 и 6 класа бонитет, како и кон деградирано земјиште.

3. Проширување на планскиот опфат не се изведува на сметка на заштитени подрачја на природни целини и реткости, парк шуми, излетишта и др.

4. Политиката на проширување на планскиот опфат е прашање од јавен интерес кое го засега одржливиот развој на населеното место, па секое поместување на границата на планскиот опфат треба да се аргументира со причини во полза на јавниот интерес.

Член 9

(1) Кога измените и дополнувањата на урбанистичкиот план се однесуваат на дел од неговиот плански опфат, границата на планскиот опфат на измените и дополнувањата се формира според истите начела од членот 8 на овој правилник за да опфати логична урбанистичка потцелина од планскиот опфат.

(2) Измените и дополнувањата на урбанистичкиот план од став (1) на овој член не смеат да создадат планерски дисконтинуитет во просторот или да ја намалат вредноста на околниот простор односно условите за живот и работа на луѓето утврдени со урбанистичкиот план кој е предмет на менувањето.

3. ПЛАНЕРСКИ ЕЛЕМЕНТИ НА ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ

Член 10

(1) Градежното земјиште е земјиште чија што намена и начин на уредување, градење и користење се утврдени со урбанистичкиот план. Статус на градежно земјиште добива секое земјиште во подрачје за кое е донесен урбанистички план.

(2) Градежното земјиште во примарната поделба се дели на парцелирано градежно земјиште за поединечно градење и употреба и непарцелирано градежно земјиште за општа употреба. Парцелираното градежно земјиште за поединечно градење во секундарната поделба се дели на градежни парцели.

(3) Парцелираното градежно земјиште служи за изградба на градби и контрола на наменската употреба на земјиштето, а непарцелираното градежно земјиште за општа употреба служи за изградба на улици, плоштади, инфраструктури и други видови површини за општа употреба.

Член 11

(1) Во урбанистичките планови, во случаите кога градбата во градежната парцела е дел од периметрално градење на блок согласно член 42 став (1) точка 1 од овој правилник, на непарцелирано градежно земјиште за општа употреба од член 10 ставови (2) и (3) на овој правилник, може да се предвидат тремови во функција на тротоар а со цел заштитата на пешаците од надворешни влијанија.

(2) Тремот се означува со помошна градежна линија, која истовремено може да преставува и подземна градежна линија со која се уредува границата на градење на подземниот паркинг. Минималното растојание помеѓу помошната градежна линија на тремот и ивицата на коловозот треба да изнесува 1.50 метри.

(3) При фасадно обликување на градбата со трем не може да се користи првостепена и второстепена пластика од член 38 став (4) на овој правилник, ниту пак негово доградување или затварање. Слободната ширина на тремот не треба да биде помала од 3,50 метри, а слободната висина не помала од 4,50 метри. Нивото на пешачката површина на тротоарот во тремот треба да биде на исто ниво со сообраќајницата утврдено со нивелациски план.

(4) Во подземниот паркинг треба да се обезбеди непречено поставување и одржување на инфраструктурните водови од страна на правните лица кои вршат комунални работи, односно стопанисуваат со комуналните инфраструктурни мрежи, како што се: водоводот и канализацијата, електричното напојување, топловодот, гасоводот, фиксна телефонија и други.

Член 12

(1) Единици на градежното земјиште (особено во урбани подрачја) се градежна парцела, блок и четврт.

(2) Градежната парцела е основна и најмала единица на градежното земјиште. Таа е ограничена со регулаторните линии: граница на градежна парцела и регулациона линија. Градежна парцела е ограничен дел од градежно земјиште со ист носител на правото на градење.

(3) Блокот е посложена единица на градежното земјиште која се состои од една или повеќе градежни парцели и градежно земјиште за општа употреба. Границата на блокот се совпаѓа со оски на улици, регулациони линии и граници на градежни парцели.

(4) Четвртта или урбаната единица е најголема единица на градежното земјиште во населеното место (особено во градот) која се состои од повеќе блокови и земјиште за општа употреба. Границата на четврт се совпаѓа со границите на блоковите од нејзиниот периметар.

(5) Четвртта или урбана единица може да се состои од една градежна парцела доколку границата на четвртта се совпаѓа со границата од наменската зона од член 27 став (1) на овој правилник.

(6) Единиците на градежното земјиште се воедно урбанистички единици за планирање. Податоците во документационата основа на планот и планските одредби од планската документација се организираат според урбанистичките единици за планирање.

(7) Единиците на градежното земјиште во урбанистичките планови се обележуваат со трочлена номенклатура: градежната парцела со арапски цифри, блоковите со арапски цифри, и четвртта или урбаната единица со арапски цифри.

4. РЕГУЛАТОРНИ ЛИНИИ

Член 13

(1) Регулаторни линии се плански одредби во графичкиот дел на урбанистичкиот план кои го разграничуваат градежното земјиште од аспект на носителит на правото за градење.

(2) Регулаторни линии се регулациона линија и граница на градежната парцела.

Член 14

(1) Регулациона линија е линија на разграничување помеѓу градежно земјиште за општа употреба и парцелирано градежно земјиште за поединечна употреба.

(2) Регулациона линија е просторно дефинирана како ортогонална проекција на пресекот на вертикална рамнина или закривената вертикална површина со површината на теренот. Вертикалната рамнина или закривената вертикална површина се протега над и под котата на теренот колку што е одредено со овој правилник и со урбанистички план.

Член 15

(1) Минимално растојание помеѓу две регулациони линии кои во урбанистички план за прв пат дефинираат блок треба да е 40 метри.

(2) Растојанието помеѓу регулациони линии кои дефинираат плоштад или друго сообраќајно и непарцелирано земјиште за општа употреба се одредува во урбанистички план.

Член 16

(1) Две паралелни регулациони линии кои помеѓу себе ограничуваат земјиште за општа употреба наменето за транспорт и движење дефинираат сообраќаен коридор.

(2) Растојанието помеѓу две регулациони линии од став (1) на овој член претставува ширина на уличен профил односно профил на сообраќајница.

(3) Најмало растојание помеѓу две регулациони линии кои дефинираат профил на сообраќајница, во зависност од категоријата на сообраќајницата, е за:

- градска магистрална улица	- 23,00 м;
- транзитна магистрална улица	- 21,00 м;
- собирна улица	- 10,50 м;
- сервисна улица	- 9,00 м;
- станбена улица	- 8,50 м;
- индустриска улица	- 10,00 м;
- пристапна улица	- 5,50 м;
- пешачка улица	- 4,00 м и
- пешачка патека	- 1,50 м.

(4) По исклучок од став (3) на овој член, за подрачја со амбиентални, историски и културни вредности, во урбанистички планови уличната мрежа може да се планира и димензионира според можностите за реализација со сообраќаен проект изработен врз основа на сообраќајна студија.

Член 17

Граница на градежна парцела како планска одредба во урбанистички план е линија на разграничување на носители на право на градење помеѓу две соседни градежни парцели.

5. ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА

Член 18

(1) Градежната парцела е ограничена со регулаторни линии – регулациона линија и граница на парцела кои се плански одредби во урбанистички план што ја обележуваат промената на носителот на правото на градење.

(2) Градежната парцела се состои од една или повеќе катастарски парцели или делови од катастарски парцели, при што сите сопственици на катастарските парцели и делови од катастарски парцели во рамките на градежната парцела претставуваат единствен носител на правото на градење.

Член 19

(1) Елементи на градежната парцела се:

1. Лице на градежната парцела е граница на парцелата обележана со регулациона линија односно излез на градежната парцела на улица.

2. Дно на градежната парцела е граница на парцелата кон внатрешноста на блокот, по правило на спротивната страна од лицето на парцелата.

3. Страна на градежната парцела е граница на парцелата со соседната парцела.

4. Оска на градежната парцела е линија која ги поврзува средините на лицето и дното на парцелата.

(2) Делови на градежната парцела се:

1. Површина за градење која претставува дел од градежна парцела согласно член 39 на овој правилник.

2. Дворно место кое претставува дел од градежната парцела незафатен со површината за градење. Дворното место се дели на преден двор - помеѓу површината за градење и лицето на парцелата, заден двор – помеѓу површината за градење и дното на парцелата и страничен двор – помеѓу површината за градење и страната на парцелата и атриумски двор-ограничен со површина за градење.

Член 20

(1) Димензии на градежната парцела се широчина и длабочина.

(2) **Длабочина** на градежната парцела е:

- најкусото растојание помеѓу лицето и дното на парцелата доколку се тие паралелни меѓусебе, растојанието помеѓу средината на лицето и средината на дното на парцелата, доколку тие не се меѓусебно паралелни, и

- најкусото растојание помеѓу лицето на парцелата и 3 м долга линија поставена така да биде паралелна на лицето на парцелата, да ги допира страните на парцелата и цела да лежи во градежната парцела, во случаи кога парцелата е триаголна или неправилна полигонална.

(3) **Широчина** на градежна парцела е:

- најкусото растојание помеѓу страните на парцелата, доколку тие се паралелни меѓусебе, или

- должината на линијата во парцелата поставена под прав агол на оската на парцелата во нејзиниот пресек со градежната линија, доколку страните на парцелата не се меѓусебно паралелни и градежната и регулационата линија не се совпаѓаат.

Член 21

Градежна парцела задолжително се формира во урбанистичките планови од членот 7 точка 2) алинеја 2, 3 и 4, како и во урбанистичко планските документации од Законот за просторно и урбанистичко планирање (во натамошниот текст : законот).

Член 22

(1) **Градежна парцела** од член 21 на овој правилник може да се оформи во урбанистичките планови и во планската документација доколку ги исполнува основните услови, од став (2) на овој член.

(2) Основни услови кои градежното земјиште треба да ги исполни за да се оформи во градежна парцела се:

- да се наоѓа непосредно до земјиште за општа употреба изведено или испланирано како сообраќајна инфраструктура, така што до парцелата да може непречено да се пристапува и таа да може самостојно и независно да се гради, употребува и одржува, и

- да има димензии и форма кои соодветствуваат со намената на земјиштето и градбите, видот и густината на градбите и начинот на нивното користење.

Член 23

Оформувањето на градежните парцели треба да ги следи овие генерални принципи:

1. Парцелите во ортогонална проекција треба да бидат четиристрани правоаголници секаде каде што тоа е можно, а доколку не е, треба да бидат во што поправилни фигури.

2. Во рамките на еден блок градежните парцели со иста намена на земјиштето треба да бидат меѓусебе усогласени по големина.

3. Принципот на усогласеност од точка 2 на овој став на градежните парцели се протега и на повеќе блокови или четврт, доколку се во зона со иста класа на намени во која со урбанистички план се предвидува ист тип на градби.

4. Градежна парцела со намена А, Б, В и Г не може да се формира на сметка на градежно земјиште за општа употреба планирано за сообраќајна инфраструктура, или на сметка на градежно земјиште со изведена група на класи на намена Д.

5. За намена В може да се формира градежна парцела на земјиште за општа употреба со изведена или планирана намена Д, само во случаевите кога се работи за централно градско јадро со определена граница.

6. Со оформување на градежната парцела да се обезбедува подобрување на условите за живот и работа на луѓето, зголемување на можностите за развој и градење и зголемување на вредноста на градежното земјиште.

7. При оформувањето градежни парцели треба да се следи поделбата на катастарски парцели само доколку тоа не е спротивно на основните услови од член 22 и параметрите од член 24 на овој правилник.

8. Градежните парцели не треба да се формираат според наследените и спогодбените делби на сопствениците на градежното земјиште, односно според правниот промет на градежното земјиште, доколку тие се во спротивност со основните услови и принцип уредени со овој правилник.

Член 24

(1) Минимални димензии на градежни парцели кои со урбанистички план за прв пат се оформуваат во подрачја за кои е утврдена класа на намени А1 – домување во станбени куќи, во зависност од видот на домувањето, градбата и густината на изградбата се:

1. Широчина 6 м со длабочина 20 м за куќи во низа.
2. Широчина 10 м со длабочина 20 м за двокуќи.
3. Широчина 14 м со длабочина 20 м за самостојна семејна куќа во подрачје со густа градба (над 50% изграденост на земјиштето).

4. Широчина 16 м со длабочина 22 м за самостојна семејна куќа во подрачје со средно густа градба (од 20 до 50% изграденост на земјиштето).

5. Широчина 20 м со длабочина 25 м за самостојна семејна куќа во подрачје со ретка градба и вилни гради (до 20% изграденост на земјиштето).

(2) При оформување на градежни парцели за различни класи на намени се утврдуваат следните минимални нормативи за пресметување на најмалата површина на градежната парцела:

- А3 групно домување – најмалку 30 м² по корисник;
- В1 образование и наука – најмалку 20 м² по ученик, за основно училиште 25 м² по ученик, за средно училиште и 30 м² по ученик за високообразовна институција;

- В2 здравство и социјална заштита – најмалку 30 м² по корисник за детски јасли, 35 м² по корисник за детска градинка и 80 м² по легло за клинички центри и болници;

- В3 култура - најмалку 7 м² по гледач за театар и 3 м² по гледач за кино;

- Д3 спорт и рекреација – најмалку 2 м² по жител за игралишта за деца и 2 м² по жител за спортски терени.

(3) При планирање на површини за градба за класите на намена А1 и А2 - домување во станбени куќи и згради се пресметува најмалку 25 м² по жител.

(4) При планирање на површини за градба за класите на намени Б1, Б4, В4 и други класи на намени кои се остваруваат во канцелариски простори се пресметува најмалку 12 м² по вработен.

6. НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕТО

Член 25

(1) Намената на земјиштето во рамките на планскиот опфат се уредува со урбанистичките планови од член 7 точка 2), како и урбанистичко планските документации од законот.

(2) Намената на земјиштето се уредува на ниво на градежна парцела во детален урбанистички план, а и во урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место, доколку во нив се оформуваат градежни парцели.

(3) Намената на земјиштето се уредува на ниво на наменска зона во генерален урбанистички план, а и во урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место, доколку се изработуваат во размер 1:2500, 1: 5000 и 1:10000.

Член 26

(1) Наменска зона е ограничена површина на градежно земјиште со иста наменска употреба на земјиштето.

(2) Иста наменска употреба на земјиштето зоната има кога е составена од:

- една иста намена при што зоната е хомогена,
- слични и истородни намени чијашто меѓусебна компатибилност овозможува релативна наменска хомогенизација,

- различни, но компатибилни намени при што една-та е преовладувачка, односно повеќе застапена и станува именител на зоната и

- различни но компатибилни намени без преовладувачка застапеност ниту на една од нив, при што мешањето на повеќе намени на ист простор станува основна карактеристика и именител на зоната (зона на мешана намена).

(3) Во рамките на наменската зона со урбанистички план се утврдуваат исти општи услови за градење и режим на користење на земјиштето.

(4) Наменската зона се дефинира во графичкиот дел на урбанистичкиот план со граница на наменската зона која ја опкружува површината со иста намена на земјиштето.

(5) Границата на наменската зона се уредува како планска одредба во генерален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место, кои се изработуваат во размер 1:2500, 1:5000 и 1:10 000.

(6) Во детален урбанистички план, како и во урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место, кои се изработуваат во размер 1:1000, границите на зоната се уточнуваат до совпаѓање со регулаторните линии – регулационата линија и границата на градежната парцела.

Член 27

(1) По исклучок од член 26 на овој правилник, кога наменската зона е составена од различни но компатибилни намени при што групата на класи на намени А-Домување (А0- Домување во станбени куќи со посебен режим на користење, А1- Домување во станбени куќи и А2 – Домување во станбени згради) е именител на зоната, за истата може да се оформи една градежна парцела во деталниот урбанистички план или во урбанистички план за село кои се изработуваат во размер 1:1000.

(2) Површина на градежната парцела од став (1) на овој член треба да изнесува минимум 30 ха.

(3) За градежната парцела од ставовите (1) и (2) на овој член, не се применуваат одредбите од членот 34 на овој правилник.

(4) Во градежната парцела од ставовите (1) и (2) на овој член вкупната процентуална застапеност на класите А-Домување (А0- домување во станбени куќи со посебен режим на користење, А1- домување во станбени куќи и А2- Домување во станбени згради) треба да биде минимум 60%.

(5) Процентуалната застапеност на компатибилните намени во градежната парцела од ставовите (1) и (2) на овој член треба да биде за :

- А3- Групно домување, максимум 5%.
- Б- Комерцијални и деловни намени и В- Јавни институции, максимум 15%.

- Д- зеленило, спорт, рекреација и меморијални простори, минимум 20%.

(6) Учеството на групата на класи на намени Е- Инфраструктура- се утврдува при изработка на архитектонско урбанистички проекти.

(7) Класите на намена од ставовите (4), (5) и (6) на овој член, се определуваат при изработка на урбанистичко решение на градежната парцела од ставовите (1) и (2) на овој член во архитектонско урбанистичкиот проект.

Член 28

(1) Уредувањето на намената на земјиштето во урбанистичките планови од член 7 точка 2) од Законот се врши со системот на класи на намени.

(2) Системот на класи на намени е инструмент на урбанистичкото планирање со кој се врши класификација на дејностите и активностите во рамките на планските опфати на урбанистичките планови, обележување на постојните намени и одредување на планираните намени на земјиштето.

(3) Под намена се подразбира начинот на уредувањето, изградбата и употребата на градежното земјиште и на градбите согласно дејностите и активностите што се вршат и одвиваат во нив.

(4) Под дејности се подразбираат стопанските, јавните и комуналните дејности кои се дефинирани со Националната класификација на дејности.

(5) Под активности се подразбираат домувањето и сите активности врзани за него како што се рекреацијата и сообраќајот кои не се опфатени со Националната класификација на дејности.

Член 29

(1) Системот на класи на намени е составен од поединечни намени, класи на намени и групи на класи на намени, при што сродни намени со заеднички функционални и просторни карактеристики се групираат во класи на намени, а сродни класи на намени се групираат во група на класи на намени.

(2) Класите на намени се формираат врз основа на заеднички физички карактеристики на просторите и градбите во кои дејностите и активностите се одвиваат како и просторните реперкусии од нивното градење и употреба.

(3) Класата на намени се обележува со име, голема буква од кирилското писмо кое ја означува групата класи на намени на која и припаѓа и со арапска цифра, додека групата класи на намени се обележува со име и со голема буква од кирилското писмо.

Член 30

(1) Системот на класи на намени е составен од шест групи на класи на намени и тоа:

- А – Домување;
- Б – Комерцијални и деловни намени;
- В – Јавни институции;
- Г – Производство, дистрибуција и сервис;
- Д – Зеленило, спорт, рекреација и меморијални простори и
- Е – Инфраструктура.

(2) Групите на класи на намени се составени од следните класи на намени:

А- Домување

- A0 домување во станбени куќи со посебен режим;
- A1 домување во станбени куќи;
- A2 домување во станбени згради;
- A3 групно домување и
- A4 времено сместување.

- Б Комерцијални и деловни намени

- B1 мали комерцијални и деловни единици;
- B2 големи трговски единици;
- B3 големи угостителски единици;
- B4 деловни простори;
- B5 хотелски комплекси и
- B6 простори за собираи.

- В Јавни институции

- V1 образование и наука;
- V2 здравство и социјална заштита;
- V3 култура;
- V4 државни институции и
- V5 верски институции.

- Г Производство, дистрибуција и сервис

- G1 тешка индустрија;
- G2 лесна индустрија;
- G3 сервис и
- G4 стоваришта.

- Д Зеленило, спорт, рекреација и меморијални простори

- D1 парковско зеленило;
- D2 заштитно зеленило;
- D3 спорт и рекреација и
- D4 меморијални простори.

- Е Инфраструктура

- E1 комунална инфраструктура;
- E2 комунална супраструктура и
- E3 некомпатибилна инфраструктура.

(3) Класите на намени се составени од следните поединечни намени:

А - ДОМУВАЊЕ

- **A0 домување во станбени куќи** со посебен режим на користење и заштита ги опфаќа сите видови станбени куќи со висок стандард и вили за кои минималната површина на градежната парцела изнесува 500 м²;

- **A1 домување во станбени куќи** ги опфаќа сите видови станбени куќи со дворови: самостојни, двокуќи, куќи во низови, атриумски куќи и други, како градби со максимум три (3) станбени единици. Во урбанистички план за село класата A1 ги опфаќа и селските стопански дворови;

- **A2 домување во станбени згради** ги опфаќа сите станбени, станбено-деловни и станбени згради со резиденцијални станови како : самостоечки, блоковски низи, терасести и слично;

- **A3 групно домување** ги опфаќа сите видови домување во кои станарите дел од своите потреби најчесто исхраната, ги задоволуваат во заеднички простории, како што се домови за престој на ученици, студенти, стари лица, самци, деца без родители, незгрижени лица и слично и

- **A4 времено сместување** во кое спаѓаат сите видови мотели, викенд куќи, планинарски домови, ловни домови, кампови и слично.

Б - КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ

- **B1 мали комерцијални и деловни дејности** во кои спаѓаат и услужни и угостителски дејности кои се изведуваат во дуќани со или без витрини и имаат директен контакт со јавни пешачки површини како што се продажба, продажба и излагање, поправка на лични предмети, храна, предмети за домаќинство, ресторани, кафулиња, слаткарници, банки, пошти, интелектуални услуги, адвокатски и поштарски канцеларии, аптеки, мали ординации, салони, козметички студија и слично;

- **B2 големи трговски единици** во кои спаѓаат сите видови трговија на мало која се остварува во самостојни објекти или во значителни делови од објектите како што се трговски центри, стокровни куќи, големи специјализирани продавници, супермаркети, затворени пазари и пазари на отворено;

- **B3 големи угостителски единици** во кои спаѓаат сите видови угостителски дејности кои се вршат во самостојни градби или во значителни делови од градбите како што се ресторани, таверни, ноќни клубови, казина и дискотеки;

- **B4 деловни дејности** кои се одвиваат во големи канцелариски простори од трговски друштва, акционерски друштва, управни згради, професионални и финансиски сервис и слично;

- **Б5 хотели** во кои спаѓаат сите видови хотели и хотелски комплекси кои имаат различни содржини од услужен карактер и

- **Б6 простори за собири** во кои спаѓаат сите видови градби со трибини за гледачи како што се стадиони, спортски и повеќенаменски сали, саеми и слично.

В - ЈАВНИ ИНСТИТУЦИИ

- **В1 образование и наука** во кои спаѓаат сите видови основно, средно и високо образование, континуирано и дополнително образование, како и сите видови научни институции;

- **В2 здравство и социјална заштита** со сите видови клиници, амбуланти, клинички центри, болници, здравствени домови, леčiliшта и слично како и сите видови на социјални установи и детски градинки;

- **В3 култура** со сите видови дејности кои се одвиваат во специјални градби како што се театри, кино сали, музеи, галерии, кинотеки, домови на културата, филхармонии, опери и слично;

- **В4 државни институции** во кои спаѓаат сите органи на извршната, судската и законодавната власт, државни институции, заводи, агенции и дирекции, дипломатски претставништва, како и органи на локалната самоуправа и

- **В5 верски институции** во кои спаѓаат цркви, цамии, синагоги, манастири, текиња и слично.

Г - ПРОИЗВОДСТВО, ДИСТРИБУЦИЈА И СЕРВИСИ

- **Г1 тешка индустрија** во која спаѓаат сите видови индустриски погони кои имаат големи енергетски барања, голем промет на сировини и материјали, создаваат голем обем на сообраќај и создаваат отпад и штетни еманации;

- **Г2 лесна индустрија** во која влегуваат сите видови производство кои не побаруваат многу енергија, не создаваат голем промет на сировини, материјали и сообраќај и не произведуваат штетни еманации;

- **Г3 сервис** за одржување и поправка на опрема и индустриски производи како што се сервиси за автомобили и други возила, машини, алати и инструменти, хемиско чистење и слично и

- **Г4 стоваришта** во кои спаѓаат сите видови стоваришта за складирање на стока на отворен или затворен простор, во специјални услови за чување, отпади, автопазари и слично.

Д - ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ, РЕКРЕАЦИЈА И МОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ

- **Д1 парковско зеленило** во кое спаѓаат сите видови површини со садено зеленило и уреден пејсаж како паркови, парк -шуми, градини, ботанички бавчи, тревнати терени за рекреација, фитории и слично;

- **Д2 заштитно зеленило** во кое спаѓаат уредени зелени површини чија основна намена е да ги изолираат зоните со инкомпатибилни намени и имаат улога на тампон зони;

- **Д3 спорт и рекреација** во кои спаѓаат сите видови активности за спорт, рекреација или забава на отворено или затворено како спортско-рекреативни сали и базени за пливање без трибини, рекреативни езера, забавни паркови, тематски паркови, зоолошки градини, површини за спорт рекреација и забава на отворено без трибини или со трибини на природни или планирани земјани косини најмногу за 3000 посетители и

- **Д4 меморијални простори** во кои спаѓаат меморијален парк, спомен парк, верски објекти со гробишта, гробишта и слично.

Е – ИНФРАСТРУКТУРА

- **Е1 комунална инфраструктура** во која спаѓаат сите видови сообраќајна, водоводна канализациона, енергетска и телекомуникациска инфраструктура и сл.

- **Е2 комунална супраструктура** во која спаѓаат градбите на комуналната инфраструктура како: термини од секаков вид, аеродроми, гранични премини, катни гаражи, бензиски пумпни станици и услужни центри, мерни станици, графостаници до 20 кв, градби за производство на енергија, резервоари за вода, противпожарни домови и слично и

- **Е3 некомпатибилна инфраструктура** во која спаѓаат сите видови депонии, пречистителни станици, резервоари за дериват со капацитет над 200 тони, графостаници над 20 кв, главни мерно-регулациони станици и слично.

Член 31

(1) Системот на класи на намени се употребува во урбанистичките планови во функција на флексибилноста која треба да биде вградена во планот при одредувањето на намената на земјиштето.

(2) Најголема флексибилност обезбедува одредувањето на намената до нивото на група на класи на намени. Средна флексибилност на урбанистичкиот план се обезбедува со употребата на класи на намени, а најголема ригидност се постигнува со одредување на конкретни сингуларни намени.

Член 32

(1) Намената на земјиштето во генерален урбанистички план се одредува со употреба на наменски зони кои се хомогенизираат врз основа на една група на класи на намени, врз основа на една класа на намени или со употреба на зони со мешани намени каде што зоната ја формираат две или повеќе компатибилни класи на намени или групи на класи на намени.

(2) Поединечната намена се употребува во генерален урбанистички план со симбол за поединечна намена кога е неопходно да се заштити функција од јавен интерес утврден со закон или градба од значење за Републиката која треба да се лоцира во зона со друга намена.

(3) Во урбанистички план за село или урбанистички план вон населено место кои се изработуваат во размер 1:2500, 1:5000 и 1:10000 намената на земјиштето се одредува со помош на системот на класи на намени согласно ставовите (1) и (2) од овој член.

Член 33

(1) Во деталниот урбанистички план, урбанистичките планови од член 7 точка 2) од законот кои се изработуваат во размер 1:1000, системот на класи на намени се употребува со одредување на една класа на намена или на поединечна намена во рамките на една градежна парцела.

(2) Наменската употреба на градежното земјиште во урбанистичките планови донесени до 28 јуни 2006 година соодветствува со класите на намени утврдени со овој правилник дадени во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

(3) Заради флексибилност на планот, во урбанистичките планови од став (1) од овој член при одредување на намената на земјиштето како планска одредба со алтернативи може да се употребуваат две или повеќе меѓусебе компатибилни класи на намени во рамките на наменската зона одредена со план од повисоко ниво. Алтернативните класи на намени таксативно се наведуваат за одделни градежни парцели при што збирот на површините на градежните парцели со алтернативни намени не може да зафати повеќе од максимално дозволениот процент на учество од површината на наменската зона за да не го смени карактерот на зоната.

Член 34

Под компатибилни класи на намени се подразбираат две или повеќе класи на намени кои можат да егзистираат во иста наменска зона, блок или градежна парцела без притоа меѓусебно да го нарушуваат функционирањето, егзистирањето и вредноста на земјиштето и градбите и да не го надминуваат максимално дозволеениот процент на учество даден во Прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

7. ГРАДЕЖНА ЛИНИЈА И ПОВРШИНА ЗА ГРАДЕЊЕ

Член 35

(1) Градежна линија е планска одредба која претставува граница на површината за градење во градежната парцела и ја дефинира просторната граница до која градбата може да се гради. Градежната линија може да се спроведува со дозволени пречекорувања од членот 38 од овој правилник.

(2) Градежната линија е планска одредба која се уредува во урбанистички план кој се изработува во размер 1:2500 1:1000 и 1:500.

Член 36

(1) Градежна линија се исцртува во градежни парцели каде што со планот се утврдуваат услови за идна градба.

(2) За постојните градби кои се снимени во документационата основа, а за кои во урбанистичкиот план не се утврдуваат услови за идна градба, не се исцртува градежна линија, туку информативна црна линија.

Член 37

Во градежни линии спаѓаат следните видови:

1. Градежна линија како ознака за просторната граница за градење дефинирана во член 35 став (1) на овој правилник;

2. Помошна градежна линија како ознака за денивелација, пасажи или друга промена во рамките на површината за градење и

3. Подземна градежна линија со која се уредува границата за градење под котата на теренот доколку таа не се совпаѓа со градежната линија која ја ограничува надземната изградба.

Член 38

(1) Градежната линија се спроведува со дозволени пречекорувања од страна на издадените елементи од архитектонската пластика на градбите.

(2) Кога градежната линија се совпаѓа со границата на градежната парцела со соседот, не се одобруваат пречекорувања на градежната линија со ниту еден вид архитектонска пластика;

(3) Кога градежната линија не се совпаѓа со границата на градежната парцела можните пречекорувања не смее да излезат надвор од границата на градежна парцела на било која височина на теренот;

(4) Доколку градежната линија се совпаѓа со регулационата линија, дозволени пречекорувања се:

- првиот скалник од влезните партии до 30 см ако ширината на тротоарот е поголема од 2,00 м;

- првостепена пластика во која спаѓаат: ризалити, влезни партии, конструктивни столбови, вертикални комуникации и други издадени делови на архитектонската основа до 30 см ако широчината на тротоарот е поголема од 2,00 м;

- второстепена пластика во која спаѓаат: еркери, балкони, конзоли, стрей, брисолеи и др. кои се појавуваат помеѓу првиот спрат и горниот венец до 90 см длабочина за уличен коридор широк до 12 м и до 7,5% од широчината на коридорот, но не повеќе од 1,50 м длабочина. Елементите на второстепената архитектонска пластика не треба да се појавуваат на фасадата на градбата најмалку 3,60 м над котата на тротоарот;

- третостепена пластика во која спаѓаат: пиластри, корнизи, подпрозорници, венци и друга плитка архитектонска пластика до 30 см.;

(5) Процентот од вкупната должина или површина од фасадата кој може да го зафати одреден тип архитектонска пластика, може да се уреди со урбанистички план;

(6) Минималното растојание на второстепената пластика од соседот при калканско спојување на соседните градби се уредува со урбанистички план за секој уличен фронт поединечно;

(7) Доколку градежната линија не се совпаѓа со регулационата линија, а просторот помеѓу регулационата и градежната линија во перспектива треба да се употреби за проширување на сообраќајниот коридор се применуваат одредбите од ставот (4) на овој член;

(8) Доколку градежната линија е кон дното на градежната парцела дозволениите пречекорувања се уредуваат во урбанистички план во зависност од околностите за секој плански опфат, четврт или блок;

(9) За домување во семејни куќи со дворови, вилни населби, и градби од други намени со растојанија помеѓу површините за градење поголеми од 20 м, нема општи ограничувања за употребата на архитектонската пластика;

(10) Кога површините за градење од страната на градежната парцела се на растојание од 1,2 м не треба да има пречекорувања на градежната линија со првостепена и второстепена пластика;

(11) Дозволениите пречекорувања од ставовите (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) и (10) на овој член се применуваат во согласност со овој правилник при реализација на урбанистичките планови кога се изработува проектна документација врз основа на која се издава одобрение за градење.

Член 39

(1) Површина за градење е планска одредба со која во урбанистички план се утврдува делот од градежната парцела која се предвидува за градење на градбите.

(2) Површината за градење е дел од градежната парцела ограничен со градежни линии.

(3) Површината за градење е дефинирана во рамки на една градежна парцела и не може да се протега низ две или повеќе градежни парцели. Континуитетот на површината за градење низ две или повеќе градежни парцели во урбанистичкото планирање се добива како збир од поединечни површини за градење чии што граници се совпаѓаат, со границите на градежните парцели со што се обезбедува калканско спојување на соседните градби во низа, уличен фронт и слично.

(4) Во една градежна парцела по правило треба да има една површина за градење во која може да се гради само една градба. Во случаите кога во урбанистичките планови во една градежна парцела се утврдува простор ограничен со градежни линии во кој е дозволено поставување на површини за градење на повеќе градби согласно дозволеениот процент на изграденост на земјиштето, истите се определуваат преку изработка на архитектонско-урбанистички проект.

Член 40

(1) Доколку во урбанистички план утврдената површина за градење во една градежна парцела не ја опфаќа постојната градба во парцелата, искористувањето на правото на градење на површината за градење е условено со рушење и отстранување на постојната градба.

(2) Доколку површината за градење од став (1) на овој член опфаќа повеќе од 50% од површината на основата на приземниот спрат на постојната градба во парцелата, искористувањето на правото за градење не е условено.

Член 41

Површината за градење како планска одредба во урбанистички план се употребува на два начина и тоа:

1. Во урбани подрачја со густа градба површината за градење е по правило целосно искористена за градење така што, градежните линии се совпаѓаат со надворешните линии на фасадните сидови од основите на градбите и

2. Во рурални или урбани подрачја во зони со вилни населби или едносемејни куќи во градежни парцели со површина поголема од 500 м², може да се оформи поголема површина за градење, во која површината на градбата е уредена со дозволеният процент на изграденост, што обезбедува соодветна архитектонска слобода во обликувањето на градбите и просторот во градежната парцела.

Член 42

(1) Диспозицијата на површината за градење во градежната парцела и нејзиното растојание од границите на градежната парцела зависат од типот на градење, односно од начинот на групирањето на градбите во блокот. Постојат три типа на градење, и тоа:

1. Периметрално градење на блок кај кое површините за градење се групираат по периметарот на блокот и ослободуваат неизграден простор во средината на блокот во вид на внатрешно блоковско двориште;

2. Површинско градење на блок кај кое површините за градење ја покриваат целата површина на блокот при што во секоја градежна парцела и во секоја површина за градење се обезбедува внатрешен двор, атриум или патио и

3. Дисперзивно градење на блок кај кое површините за градење се слободно распоредени по целата површина на блокот на растојание една од друга.

(2) Растојанијата помеѓу површината за градење и границата на градежната парцела зависат од типот на градење и намената на земјиштето и тоа:

1. Кај периметралниот тип на градење наменет за домување површините за градење се по правило поместени кон лицето на парцелата, тежнеат да ја зафатат целата ширина на парцелата и да се допираат со соседните површини за градење. Растојанието помеѓу градежната линија и страната на парцелата тежнее кон нула, а и растојанието помеѓу градежната линија и регулационата линија со згуснувањето на градбата тежнее кон нула. Растојанието помеѓу градежната линија и дното на парцелата треба да изнесува најмалку 6,0 м.;

2. Кај површинскиот тип на градење наменет за домување кај кој отворите на градбите се ориентирани кон внатрешните дворови, растојанието помеѓу градежната линија и регулаторните линии треба да е нула и

3. Кај дисперзивниот тип на градење наменет за домување со слободностоечки градби со по четири фасади со отвори, растојанието помеѓу градежната линија и границите на градежната парцела треба да е најмалку 3,0 м за градби со височина до 10,20 м (мерено од тротоарот до кота на венец), потоа најмалку третина височина за градби со височина над 10,20 м. Растојанијата важат за страни од површината за градење на кои се предвидуваат регуларни отвори на градбите.

(3) При одредувањето на диспозицијата на површината за градење во урбанистички план, не се дозволени растојанија помеѓу градежната линија и страната на градежната парцела поголеми од нула, а помали од 1,20 м.

(4) Кога растојанието помеѓу градежната линија и страната на градежната парцела е нула, не треба да има отвори на сидот на градбата на границата на градежната парцела. Кога растојанието е од 1,20 до 3,0 м. може да има само помошни отвори со парапет од најмалку

1,60 метри, а на растојанија од 3,0 метри и над 3,0 метри се дозволени регуларни отвори на таа страна од градбата.

8. ВИСОЧИНА НА ГРАДЕЊЕ

Член 43

(1) Плански одредби за ограничување на височината на градбите во урбанистички план се: висинска кота на тротоар или пристапна сообраќајница, височина на приземната или нултата плоча, максимална височина на градбата, максимален број на спратовите, максимална височина на кровната конструкција и правила на градење над максималната височина на градбата.

(2) Планските одредби од став (1) на овој член може да се уредуваат во генерален урбанистички план а за секоја градежна парцела поединечно се уредуваат во детален урбанистички план, во урбанистички план за село и урбанистички план вон населено место кои се изработуваат во размер 1:1000; 1:500 или 1:200.

(3) Планските одредби од став (1) на овој член се уредуваат на ниво на блок, четврт или наменска зона во генерален урбанистички план, урбанистички план за село и урбанистички план вон населено место кои се изработуваат во размер 1:2500, 1:5000 и 1:10000.

Член 44

(1) Максимална височина на градбата е планска одредба со која се утврдува дозволената височина на градбата на вертикалната рамнина чиј што пресек со теренот се совпаѓа со градежната линија. Максималната височина на градбата се одредува за онаа страна од површината за градење која гледа кон лицето на градежната парцела.

(2) За рамен терен максималната височина на градбата во урбанистички план се изразува како вертикално растојание помеѓу тротоарот и завршниот венец на градбата во должни метри.

(3) За терени во пад доколку тротоарот долж лицето на парцелата е во пад, максималната височина се одредува помеѓу висинската кота на тротоарот во средината на страната на површината за градење долж падот на теренот и завршниот венец на градбата.

(4) Висинската кота на тротоарот се уредува во нивелманскиот план кој е графички прилог на урбанистичкиот план и се изразува како кота на надморска височина.

(5) Горен или завршен венец на градбата е хоризонтална линија до која завршува вертикалниот фасаден сид од градбата поставен на градежната линија.

(6) Максималната височина на градбата изразена во должни метри може да се надополнува со планска одредба која го ограничува бројот на спратови кој може да се изгради во одредената височина.

(7) Доколку максималната височина на градбата изразена во должни метри се надополнува со планска одредба која го ограничува бројот на спратови, најмалата спратна височина со која се пресметува бројот на спратови, мерено од плоча до плоча, за домување е 2,90 м, за деловна дејност 3,40 м, а за објектите и катните гаражи со механизирани систем на паркирање се определува во зависност од предложениот систем при изработувањето на проектната документација.

Член 45

(1) Максималната височина на градбата се формулира како условена планска одредба која се остварува доколку во постапката за спроведување на планот со проектна документација се докаже дека се исполнети условите утврдени во планот за достигнување на максималната височина на градбата. Оваа условеност најчесто се однесува на барањето во рамките на градежна-

та парцела да се обезбеди потребниот број на паркинг места според намената на градбата и стандардите и нормативите за урбанистичко планирање за конкретно подрачје, блок или градежна парцела.

(2) Максималната висина на градбата се формулира како неусловена планска одредба во урбанистичкиот план секаде каде што рамномерната височина на уличниот фронт е императив кој произлегува од значењето и карактерот на подрачјето во планскиот опфат, при што обврските за обезбедување на потребниот број на паркинг места се уредуваат според урбанистичкиот план, односно урбанистичко планската документација од законот.

Член 46

Одредувањето на максимална височина на градбите во урбанистички план ги следи следните принципи:

1. Со одредувањето максимална височина се обезбедува хармонизација и рамномерен развој на урбаното ткаење, па цел на оваа планска одредба е воедначување на висините на градбите најмалку на ниво на еден уличен фронт;

2. Со рестриктивна политика на градење во височина се заштитува на ниво на хомогенизирана наменска зона секој тип на домување, па зголемувањето на максималната височина на градбите по правило се утврдува со промена на наменска зона и со промена на типот на домување;

3. Максималните височини на градбите во централно-градските четврти со деловни или мешани намени не требаат да се ограничуваат како во зоните со хомогено домување без оглед на намените на градбите;

4. Максималната височина зависи од намената на земјиштето и градбите, како и од густината на градењето, односно од меѓусебното растојание на градбите и од широчината на уличниот профил. Пошироките улични коридори овозможуваат поголеми максимални височини на градбите и обратно;

5. При одредувањето максималната височина на градбата се почитуваат стечените права од важечките урбанистички планови, па височината по правило се задржува или зголемува, но не се намалува со нов урбанистички план и

6. Зголемување на максималната височина на една површина за градење во однос на височината на уличниот фронт е можно на агонни градежни парцели и на специални локации утврдени и аргументирани во урбанистички план.

Член 47

Во урбанистички план се уредува висинската кота на приземната плоча на градбите односно нултата плоча во однос на котата на тротоарот во урбани подрачја, а во рурални доколку постојат услови за тоа. Општи норми за височината на нултата точка се:

1. Максимална височина на нултата плоча во однос на котата на тротоарот за сите видови градби со намена домување или мешани намени на домување со комерцијални намени во приземјето треба да е 1,20 м.;

2. Поместување на нултата плоча не може да се врши под котата на тротоарот;

3. Максимална височина на нултата плоча во однос на котата на тротоарот за сите градби кај кои градежната линија се совпаѓа со регулационата линија, а намената на градбите е Б1, Б2 и Б3 треба да е 15 см. и

4. За терени во пад, максималната височина на нултата плоча се определува во однос на котата на заштитниот тротоар на градбата од страна на пристапната улица при што како услов за градење се утврдуваат и други параметри како: вкупниот број на нивоа на градбата, карактеристичните пресеци и слично.

Член 48

(1) Височина на слеме е планска одредба која се уредува во урбанистички план како услов за градење на ниво на наменска зона, уличен фронт, блок или плански опфат.

(2) Слеме е највисока точка на кровната конструкција или највисока хоризонтална линија на пресекот на накривените рамнини што го формираат покривот.

(3) Височина на слеме се одредува и мери од котата на горниот, односно завршниот венец на градбата.

(4) Максималната височина на слеме треба да е до 4,50 м над завршниот венец на градбата, а со урбанистички план може да се одреди помала или поголема височина на слемето во зависност од карактерот на ендемскиот архитектонски израз или за градби со намена Б, В и Г од членот 30 на овој правилник.

(5) Во рамките на дозволената висина на слемето и силуетата на покривот се уредува потпокривен корисен простор кој се третира рамноправно како и другиот корисен изграден простор по спратовите на градбата. Во потпокривот може да се искористи само една спратна височина.

Член 49

(1) Во дозволената височина на слемето можно е формирање на повеќе типови на покриви од кои најчести се косите, мансардните и рамните покриви. Со урбанистички план се уредува и типот на покривот, доколку е тоа важно за зачувувањето на ендемскиот архитектонски израз.

(2) Косите покриви имаат агол на косина од најмногу 35° кој се пресметува од завршниот венец на градбата.

(3) Мансардниот покрив има максимален агол на косина од 60° кој треба да почнува од завршниот венец поставен на вертикалната рамнина чиишто пресек со теренот е градежната линија.

(4) Рамните покриви имаат агол на косина до 5% и во дозволената силуета е можно скалестото повлекување од страната на лицето на парцелата и оформување потпокрив, кој кон дното на парцелата е со вертикален сид во рамнина со фасадата. Аголот на скалестото повлекување може да изнесува најмногу 60°.

Член 50

Од максималната височина на слемето и дозволената силуета на покривот може да отстапуваат други делови на градбите што се уредува со урбанистички план на ниво на плански опфат, блок или поединечна градежна парцела и тоа:

- кули, покривни баци, стакларници и издадени покривни елементи;
- оаци, вентилациони канали, лифтовски кукички, вертикални комуникации и сите техничко-технолошки инсталации, и
- сите архитектонски декоративни елементи со кои не се обидува или оформува затворен корисен простор над котата на горниот венец, односно над дозволената силуета на покривот.

9. ПРОЦЕНТ НА ИЗГРАДЕНОСТ И КОЕФИЦИЕНТ НА ИСКОРИСТЕНОСТ НА ЗЕМЈИШТЕТО

Член 51

(1) Процент на изграденост на земјиштето (Р) е урбанистичка величина која ја покажува густината на изграденост, односно колкав дел од градежното земјиште е зафатен со градба.

(2) Процентот на изграденост на земјиштето се пресметува како однос помеѓу површината на земјиштето под градбата и вкупната површина на градежното земјиште, изразен во процент. Во површината под

градба се подразбира површината ограничена со надворешните сидови и столбови на градбата во висина на приземната плоча без надворешните тераси, скали, рампи, патеки и сл.

(3) Процентот на изграденост на земјиштето може да се пресметува за градежна парцела, градски блок, градска четврт, наменска зона или плански опфат. Кога се пресметува за градежна парцела, се зема површината зафатена со градба и површината на градежната парцела. Кога се пресметува за блок се зема збирот на површини зафатени со градби и збирот на површини на градежните парцели. Кога се пресметува за четврт, наменска зона или плански опфат се зема збирот на површини зафатени со градби и збирот на површини на градежните парцели со збирот на површини на земјиштето за општа употреба, односно вкупното градежно земјиште.

Член 52

(1) Коефициент на искористеност (К) на земјиштето е урбанистичка величина која го покажува интензитетот на изграденост на градежното земјиште.

(2) Коефициент на искористеност на земјиштето се пресметува како однос помеѓу вкупната изградена површина, односно збирот на површините на сите изградени спратови на градбата и вкупната површина на градежното земјиште, изразен со рационален број до две децимали. Под вкупна изградена површина се сметаат површините на сите надземни катови.

(3) Во вкупната изградена површина од став (2) на овој член не влегуваат површините од пречекорувањата од член 38 на овој правилник.

(4) Коефициентот на искористеност на земјиштето може да се пресметува за градежна парцела, блок, четврт, наменска зона или плански опфат. Во зависност за која единица градежно земјиште се пресметува, коефициентот на искористеност на земјиштето, величината на површината на градежното земјиште се зема како во член 51 став (3) на овој правилник.

Член 53

(1) Процентот на изграденост и коефициентот на искористеност на земјиштето како планска одредба може да се употребат во генерален урбанистички план, во урбанистички план за село и урбанистички план вон населено место кои се изработуваат во размер 1:2500, 1:5000 и 1:10000, како и во други планови во кои со планска одредба не се прецизно дефинирани површините за градење.

(2) Во плановите од став (1) на овој член процентот на изграденост и коефициентот на искористеност на земјиштето се употребуваат со минимални или максимални вредности на ниво на блок, четврт или наменска зона.

(3) Процентот на изграденост и коефициентот на искористеност на земјиштето не се употребуваат како планска одредба на ниво на градежна парцела во урбанистички планови во кои со плански одредби се дефинирани градежните парцели, градежните линии, површините за градење, максималната височина на градбите, бројот на спратови и висината на слемето.

Член 54

(1) Максимално дозволените вредности на параметрите со кои се нормираат планските решенија на класите на намена: А0, А1 и А2 од член 30 на овој правилник, се условени со обезбедување на потребен број на паркинг места како и другите стандарди и нормативи утврдени со овој паравилник.

(2) Максимално дозволените вредности на процентот на изграденост (Р), коефициентот на искористеност на земјиштето (К) и дозволената височина изразена во катови или метри (Н) за класите на намени од став (1) на овој член изнесуваат за:

- А0 домување во станбени куќи со посебен режим

(Р) = 50%, (К) = 1.0, (Н) = 10.2 м за градежни парцели до 1000 м²

(Р) = 50%, (К) = 0.5, (Н) = 10.2 м за градежни парцели над 1000 м²

- А1 домување во станбени куќи

(Р) до 70%, (Н) = 10.2 м, (П+2+Пк)

- А2 домување во станбени згради

(Р) до 70%, (Н) мин (П+3+Пк) за градежни парцели помали од 500 м²

(Р) до 70%, (Н) мин (П+7+Пк) за градежни парцели од 500 – 1000 м²

(Р) до 70%, (Н) мин (П+9+Пк) за градежни парцели од 1000 м²

10. ПАРКИРАЊЕ И ГАРАЖИРАЊЕ

Член 55

Површина за паркирање содржи површина за стационирање на возило во мирување, простор за пристап, маневрирање и пристапна сообраќајница или рампа.

Член 56

(1) Паркиралиштата се површини од градежното земјиште или од градбите кои се сообраќајно технички обликувани на безбеден и економичен начин да обезбедат групно стационирање на повеќе возила, така што за секое возило да има паркинг место и независен, безбеден и прегледен сообраќаен пристап;

(2) Основните видови на паркиралишта кои се уредуваат со урбанистички план се:

1. Паркиралишта во градежните парцели и градбите наменети за домување кои им служат на жителите. Овие паркиралишта се планираат во рамки на градежната парцела и може да се изведат во дворното место или во надземните и подземни катови од градбата и парцелата, а во посебни услови утврдени во план и на земјиште за општа употреба;

2. Паркиралишта во подрачја наменети за домување кои им служат на посетителите. Овие паркиралишта се планираат на земјиште за општа употреба или во големите градежни парцели во состав на паркиралиштата од точка 1 на овој став;

3. Паркиралишта во подрачја и градби наменети за работа (со групи на класи на намени Б, В и Г) кои и служат на вработените. Овие паркиралишта се планираат во рамки на градежната парцела, а во посебни услови утврдени во план и на земјиште за општа употреба и

4. Паркиралишта за јавна употреба кои доколку се површински, се планираат на земјиште за општа употреба, а доколку се повеќекатни се планираат во градежни парцели наменети за изградба на градби од сообраќајна инфраструктура за кои со закон е утврден јавниот интерес.

Член 57

Просторот наменет за паркиралиштата за јавна употреба и обезбедувањето на потребите за паркирање за градежните парцели се уредува во урбанистичките планови.

Член 58

(1) Со урбанистички план не може да се намалува или пренаменува површината од градежно земјиште наменето за паркирање во претходниот план освен ако со истиот план не се намалат површините на градбите кои создаваат потреби за паркинг места или ако со истиот план не се обезбеди неопходниот број паркинг

места во рамки на истата единица градежно земјиште (градежна парцела, блок, четврт) за која е наменето паркиралиштето.

(2) Паркиралишта од член 56 став (2) точки 1 и 3 на овој правилник се употребуваат согласно нивната намена. Нивна пренамена не може да се врши во текот на употребата на градби изградени според урбанистички план.

Член 59

(1) Површината за паркирање со пристап на едно патничко моторно возило со 4+1 седишта треба да изнесува од 25 до 35 м².

(2) Најмало паркинг место за паркирање на патничко моторно возило со 4+1 седишта треба да е со ширина од 2,50 м и должина 5 м.

(3) Минималната ширина на комуникацијата за пристап до паркинг место за паркирање под агол од 90° треба да изнесува 5,50 м.

(4) Минимални димензии за гаража за патничко моторно возило со 4+1 седишта треба да се: 3,00 м ширина и 6,00 м длабочина, сметајќи го просторот меѓу сидовите.

(5) Минимално паркинг место за автобус треба да е со ширина од 3,00 м и должина од 15 м, за лесно товарно возило со ширина од 3,00 м и должина од 12 м и за тешко товарно возило со ширина од 3,00 м и должина од 15 м.

(6) За јавните паркиралишта минималната ширина на комуникацијата за пристап до паркинг место за паркирање под агол од 90° треба да изнесува 5,50 м.

(7) Минималните димензии од ставовите (1), (2), (3), (4), (5) и (6) од овој член се применуваат за пресметување на потребниот број на паркинг места од член 61 на овој правилник при реализација на урбанистичките планови, кога се изработува проектната документација за градбите, врз основа на која се издава одобрението за градење.

Член 60

(1) Рампите за пристап до паркиралишта и гаражи во подземни или надземни градби ги имаат следните најголеми подолжни нагиби:

- 16% за отворени прави рампи
- 16% за покриени кружни рампи
- 20% за покриени прави рампи, и
- 25% за паркиралишта до 4 возила.

(2) За паркиралиштата од став (1) на овој член минимална ширина на еднонасочна права рампа треба да изнесува 3,25 м, а за еднонасочна кружна рампа треба да изнесува 4,00 м. Минималната ширина на двонасочните прави рампи треба да изнесува 5,50 м, а на кружните треба да изнесува 6,60 м.

(3) Минималниот радиус на кружните рампи треба да изнесува 6 м, мерено од оската на претпоставената патека на патничко моторно возило со 4+1 седишта, а минималниот радиус на коловозот на рампата треба да изнесува 4,10 м.

(4) Вредностите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член се применуваат при реализација на урбанистичките планови, кога се изработува проектна документација за градбите, врз основа на која се издава одобрение за градење.

Член 61

(1) Минималниот број на паркинг места за планираните намени на земјиштето и градбите се определува на следниот начин:

1. А – ДОМУВАЊЕ

А0, А1 и А2 – Домување во станбени куќи и згради
- за станбени куќи и згради со посебен режим на користење и заштита потребниот број на паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите на градбата.

- за станбени куќи и згради кои се лоцирани во централното градско подрачје:

1 паркинг место по стан

- за станбени куќи и згради кои не се лоцирани во централното градско подрачје:

1 паркинг место на секои 80м² од вкупно изградената површина

- за станбени згради со станови за лица со социјален ризик и други ранливи групи кои се градат по програма на Владата на Република Македонија, програма на советите на општините, програма на советите на општините во град Скопје и програма на советот на град Скопје:

0.25 паркинг места за секои 45м² станбена површина.

А3 – Групно домување

- за домовите за стари лица, незгрижени деца и ученици :

1 паркинг место на 100 м² од вкупно изградената површина ;

- за студентски домови :

1 паркинг место на 100 м² од вкупно изградената површина.

А4 – Времено сместување

- 1 паркинг место на 6 легла.

2. Б – КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ

Б1 – Мали комерцијални и деловни дејности

- за продавници, дуќани и сл.:

- 1 паркинг место на секои 60 м² од вкупно изградената површина

Б2 – Големи трговски единици

- 1 паркинг место на секои 70 м² од вкупно изградената површина.

Б3 – Големи угостителски единици

- 1 паркинг место на секои 20 м² од вкупно изградената површина.

Б4 – Деловни дејности

- 1 паркинг место на секои 60 м² од вкупната површина.

Б5 – Хотелски комплекси

- 1 паркинг место на 6 легла.

Б6 – Простори за собири

- 1 паркинг место на 20 гледачи.

3. В – ЈАВНИ ИНСТИТУЦИИ

В1 – Образование и наука

- за основно и средно образование:

1 паркинг место на секои 100м² вкупно изградената површина..

- за високо образование:

1 паркинг место на секои 80м² вкупно изградената површина.

- за научни институции:

1 паркинг место на секои 150м² вкупно изградената површина.

В2 – Здравство и социјална заштита

- за здравствени установи:

1 паркинг место на секои 60м² вкупно изградената површина.

- за социални установи и детски градинки

1 паркинг место на секои 120м² вкупно изградената површина..

В3 – Култура

- за изложбен простор за музеи и галерии:

1 паркинг место на 40м² вкупно изградената површина.

За кино сали, театри и концертни дворани и други изведувачки уметности:

1 паркинг место на 10 посетители;

В4 – Државни институции

- 1 паркинг место на 80 м² од вкупно изградената површина

B5 – Верски институции

- Потребниот број паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите за градбата;

4. Г – ПРОИЗВОДСТВО, ДИСТРИБУЦИЈА И СЕРВИСИ

Г1 – Тешка индустрија, Г2 – Лесна индустрија, Г3 – Сервиси и Г4 – Стоваришта

- Потребниот број паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите за градбата и специфичните услови кои произлегуваат од нејзината намена;

5. Д– ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ

Д1 – Парковско зеленило

- Потребниот број паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од специфичните потреби и услови;

Д2 – Заштитно зеленило

- Не се предвидуваат паркинг места за оваа намена.

Д3 – Спорт и рекреација

- 1 паркинг место на 10 посетители;

Д4 – Меморијални простори

- Потребниот број паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од специфичните потреби и услови;

(2) Димензионирањето на групните паркиралишта во градежните парцели и градбите од класите на намени А2, А3, Б2, Б3, Б4, Б5, Б6, В1, В2, В3, В4 и В5 се врши на тој начин што на вкупниот број паркинг места се планираат минимум 3% паркинг места за лица со инвалидитет. На паркиралишта со помалку од 20 места се предвидува минимум едно паркинг место за лица со инвалидитет. Паркинг местото за лица со инвалидитет треба да е со минимални димензии од 3,50/5,50 м и е лоцирано и видно обележено најблиску до влезот на градбата и до пешачката површина.

(3) Во случај кога во градежните працели нема услови да се задоволат нормативите од став (1) на овој член, може да се реализира заедничко подземно и надземно паркирање за две или повеќе парцели преку заедничка пристапна комуникација, заради обезбедување на потребниот број на паркинг места, по добиена согласност од сопствениците на градежното земјиште кое е опфатено со предметните градежни парцели.

11. СООБРАЌАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Член 62

Целокупната сообраќајна инфраструктура во рамките на планските опфати која треба да ја зголеми про-точноста и безбедноста на сообраќајот, да овозможи рамномерен просторен развој и да го зголеми квалитетот на животот на луѓето во урбанизираниот простор, се планира со урбанистичките планови и урбанистичко планските документации од законот.

Член 63

(1) Сообраќајната инфраструктура се состои од мрежа на сообраќајници, односно мрежа на улици.

(2) Уличната мрежа се состои, според хиерархиската функционална класификација, од примарна и секундарна улична мрежа.

(3) Примарната мрежа на улици се состои од:

- магистрални улици, и
- собирни улици.

(4) Магистралните улици се делат на две поткатегории:

- транзитни магистрални улици или брзи магистрални и

- градски магистрални улици или градски магистрални.

(5) Секундарната мрежа на улици се состои од:

- сервисни улици, и
- станбени улици и индустриски улици.

(6) Во секундарната мрежа на улици спаѓаат и следните некатегоризирани сообраќајни површини:

- пристапни улици,
- пешачки улици и патеки и
- јавни паркиралишта.

Член 64

Примарната мрежа на улици служи за движење и транспорт на учесниците во сообраќајот, додека секундарната мрежа на улици служи за пристап на учесниците во сообраќајот кон урбаните содржини во парцелираното градежно земјиште.

Член 65

(1) **Транзитна магистрална улица** е магистрална сообраќајница која е интегрален дел од системот на државните патишта и се поврзува со автопат, експресен пат, магистрален или регионален пат. Транзитната магистрала се планира да овозможи движење на возилата со брзина од 100-120 км/час и да дава највисоко сообраќајно ниво на услуга. Крстосувањето на оваа улица е можно само со улици од примарната мрежа и тоа со денивелирани крстосници во два нивоа. На транзитни магистрални улици не се планира паркирање, пристап до градби, јавен градски превоз, сообраќај со велосипеди и пешаци.

(2) **Градска магистрална улица** е магистрална сообраќајница која ги поврзува поедините делови на населените места и ги поврзува со мрежата на државните патишта. Градската магистрала се планира да овозможи движење на возилата со брзина од 80-100 км/час и да даде највисоко ниво на сообраќајна услуга. Крстосувањето на оваа улица е можно само со улици од примарната мрежа и со сервисните улици. На градските магистрални улици не може да се врши паркирање и пристап до градбите, но може да се планира јавен градски сообраќај и сообраќај со велосипеди и пешаци.

(3) **Собирна улица** е сообраќајница која го собира сообраќајот од секундарната улична мрежа и обратно, го дистрибуира сообраќајот од примарната улична мрежа во секундарната улична мрежа. Собирната улица се планира да овозможи движење на возила со брзина од 60-80 км/час. На оваа улица се планира јавен градски сообраќај и сообраќај на велосипеди и пешаци, но паркирање и пристап до градбите не се дозволува. Крстосувањето на оваа улица со улици од иста или пониска категорија е со крстосници на едно ниво со синхронизирана семафорска сигнализација.

(4) **Сервисна улица** е сообраќајница која ги поврзува собирните улици со станбените и индустриските улици. Сервисната улица се планира за сообраќај на возила со брзина од 50-60 км/час. На сервисната улица се планира јавен градски сообраќај и сообраќај на велосипеди и пешаци, а пристапот кон градежните парцели е директен од сервисната улица. Крстосувањето на оваа улица може да биде со градска магистрална улица,

собирна улица и со улици од иста или пониска категорија и треба да е на едно ниво.

(5) **Станбена улица** е сообраќајница која ги поврзува градежните парцели и градби со намена А, Б и В со сервисните и сообраќајните улици. Пристапот кон градежните парцели е директен од станбената улица. Оваа улица се планира за сообраќај на возила со брзина од 40-50 км/час, сообраќај на велосипеди и пешаци, подолжно паркирање, додека јавен градски сообраќај не може да се планира.

(6) **Индустриска улица** е улица во индустриска зона која ги поврзува градежните парцели со намена Г со сервисните и собирните улици. Пристапот кон градежните парцели од оваа улица е директен и на неа може да се планира и јавен градски сообраќај. Индустриската улица се планира за сообраќај со брзина од 40-50 км/час.

(7) **Пристапна улица** е некатегоризирана сообраќајна површина во ниво на тротоар која е наменета за директен пристап до внатрешните градежни парцели во блокот и ги поврзува истите со станбените и индустриските улици. Пристапната улица е наменета за движење на возила и пешаци со брзина до 30 км/час.

(8) **Пешачки улици и патеки** се површини наменети за движење на пешаци и при нивното планирање се води сметка тие да можат да послужат и за движење на интервентни возила.

(9) **Елементите на сообраќајот** во рамките на градежната парцела се определуваат во проектна документација а во зависност од намената и функционалните потреби на градбите.

(10) **Јавно паркиралиште** е посебно уреден и обележан простор наменет за паркирање на определен вид возила. Терминалите за товарни возила се вид на јавни паркиралишта.

(11) **Објектите и катните гаражи** може да бидат изградени и опремени со технички системи за паркирање за кои не се применуваат стандардите и нормативите од членот 59 на овој правиник, како што се касетните, ќелиските, платформските и други соодветни технички системи, при што максималната дозволена височина на градбата треба да се одредува само во метри.

Член 66

Паркирање не се планира кај примарната мрежа на улици.

Член 67

(1) Уличната мрежа и нејзините елементи се планираат и обликуваат во урбанистичките планови и урбанистичко планските документации од законот според постојните сообраќајни потреби и според планираните потреби до крајот на планскиот период.

(2) Со урбанистички план не може да се планираат услови за градба кои ги зголемуваат потребите за сообраќајна инфраструктура над капацитет на постојната улична мрежа, доколку со истиот урбанистички план или друг урбанистички план за пошироката околина синхронично не се планираат услови со кои соодветно се зголемуваат капацитетот, проточноста и нивото на услуги на сообраќајната мрежа на улици.

(3) Кога во урбанистички план се планира улична мрежа во подрачје кое е густо изградено со вреден и неамортизиран градежен фонд или со други градби за кои не постојат економски претпоставки дека ќе бидат експроприрани и рушени поради проширување на сообраќајните коридори, уличната мрежа се планира, категоризира и димензионира според можностите за реализација во планскиот период.

(4) При планирање на уличната мрежа во урбанистичкиот план треба да се образложи неопходноста и рационалноста на планираната сообраќајна инфраструктура, односот помеѓу трошоците за изградба на планираната инфраструктура и планираната корист од неа, како и приоритетен етапен план за реализација на уличната мрежа во однос на реалните и планираните приходи на општината која го донесува планот.

12. ЕЛЕМЕНТИ НА УЛИЧНАТА МРЕЖА

Член 68

(1) Профилот на сообраќајницата е дефиниран со бројот и широчината на сообраќајните ленти, тротоарите, велосипедските патеки и заштитниот појас, чии што збир ја претставува широчината на сообраќајниот коридор.

(2) Бројот и широчината на сообраќајните ленти се утврдува врз основа на пресметка на потребната пропусна моќ и ниво на услуга на планираната улица до крајот на планскиот период.

(3) Широчината на сообраќајната лента зависи од категоријата на улицата и планираната пропусна моќ и изнесува:

- за магистрална улица	3,50 - 3,75 м;
- за собирна улица	3,25 - 3,50 м;
- за сервисна улица	3,00 - 3,25 м;
- за станбена улица	2,75 - 3,00 м и
- за индустриска улица	3,50 - 3,75 м.

(4) Широчината за велосипедска патека за еден ред велосипеди изнесува 1 м, заштитното растојание кон регулационата линија треба да изнесува 0,25 м, а кон работ на коловозот 0,75 м. Велосипедската патека која се планира издвоена од другите елементи на улицата треба да е широка најмалку 1,50 м.

(5) Најмалата широчина на пешачката патека треба да е 1,50 м.

(6) Најмала широчина на тротоарите за улици од примарната мрежа треба да е 2,00м, додека најмалата широчина на тротоарите за улиците од секундарната мрежа треба да е 1,50м.

(7) Минимална широчина на пристапна улица треба да е 5,50 м.

(8) Минимална широчина на пешачка улица треба да е 4,00 м.

(9) Минимална широчина на разделен појас помеѓу два коловози треба да е 2,00 м.

Член 69

(1) Попречниот профил на транзитна магистрала се состои од најмалку два коловози со по две сообраќајни ленти и една сервисна лента како и разделен појас меѓу коловозите, со вкупна широчина од најмалку 21м.

(2) Попречниот профил на градска магистрална улица се состои од најмалку два коловози со по две сообраќајни ленти, велосипедска патека и тротоар, како и разделен појас помеѓу коловозите, со вкупна ширина од најмалку 23 м.

(3) Попречниот профил на собирна улица се состои од најмалку еден коловоз со две сообраќајни ленти и два тротоари, со вкупна ширина од најмалку 10,50 м.

(4) Попречниот профил на сервисна улица се состои од најмалку еден коловоз со две сообраќајни ленти и два тротоари, со вкупна ширина од најмалку 9,00 м.

(5) Попречен профил на станбена улица се состои од најмалку еден коловоз со две сообраќајни ленти и два тротоари со вкупна ширина од најмалку 8,50 м.

(6) Попречниот профил на индустриска улица се состои од најмалку еден коловоз со две сообраќајни ленти и два тротоари со вкупна ширина од најмалку 10 м.

Член 70

Елементите на геометриското обликување на сообраќајниците се планираат и утврдуваат врз основа на проектната брзина предвидена за сообраќајниот коридор, која зависи од рангот на сообраќајницата.

Член 71

(1) Големината на радиусот на хоризонталните кривини зависи од проектната брзина на сообраќајницата.

(2) Долната граница на вредноста на Р-радиусот на хоризонталните кривини е функција од брзината и треба да изнесува за:

- пристапни улици	30 км/час $P = 30$ м;
- станбени и индустриски улици	40 км/час $P = 50$ м;
- станбени, индустриски и сервисни улици	50 км/час $P = 80$ м;
- собирни и сервисни улици	60 км/час $P = 120$ м;
- собирни улици	70 км/час $P = 180$ м;
- собирни и градски магистрални улици	80 км/час $P = 250$ м;
- градски магистрални улици	90 км/час $P = 350$ м;
- градски и транзитни магистрални улици	100 км/час $P = 450$ м;
- транзитни магистрални улици	110 км/час $P = 600$ м;
- транзитни магистрални улици	120 км/час $P = 750$ м.

Член 72

(1) Подолжниот наклон зависи од категоријата на улицата и патеката и треба да изнесува за:

- магистрална улица	макс.4%, (6%);
- собирна улица	макс.5%, (7%);
- сервисна улица	макс.6% (10%);
- станбена улица	макс.8% (12%);
- индустриска улица	макс. 4% (6%);
- самостојна пешачка патека	макс.12% (14%) и
- велосипедска патека	макс.8% 12%).

(2) Вредностите во заградите од став (1) на овој член, претставуваат исклучителни подолжни наклони, кои се применуваат само при реконструкција на постојните сообраќајници или во случај каде што со тех-

ничко-економско образложение е оправдано примената на исклучителни наклони.

Член 73

Максималната должина на слепа улица треба да изнесува 120 м со потребно проширување за свртување со "Т" завршеток, или друг облик на проширување со потребни димензии за свртување на возилата за 180°.

Член 74

Минималниот радиус - Р на хоризонтална кривина на крстосниците, во зависност од категоријата на улицата треба да изнесува за:

- магистрални улици	$P = 12$ м;
- собирни улици	$P = 10$ м;
- сервисни улици	$P = 8$ м;
- станбени улици и пристапни улици	$P = 6$ м и
- индустриски улици	$P = 12$ м.

Член 75

(1) Минималното растојание на крстосниците на градските сообраќајници зависи од видот на крстосницата и категоријата на сообраќајницата.

(2) За денивелираните крстосници минималното растојание меѓу две крстосници треба да изнесува 600 м, во што не се сметаат денивелирани влезови и излези од сообраќајницата.

(3) За крстосници во ниво, минималното растојание меѓу две крстосници треба да изнесува за:

- магистрални улици	200 м;
- собирни улици	100 м;
- сервисни улици	60 м;
- станбени улици	40 м и
- индустриски улици	40 м.

Член 76

Најмали димензии на ниши за автобуски стојалишта во рамките на системот на градскиот автобуски превоз се:

- минимална должина на нишата треба да изнесува 24 м и
- минимална ширина на нишата треба да изнесува 2,50 м.

13. УСЛОВИ ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ЛИЦА СО ИНВАЛИДИТЕТ

Член 77

(1) Составен дел на урбанистичките планови се конкретни мерки за создавање на услови за непречено движење на лица со инвалидитет во рамките на планскиот опфат.

(2) Планските одредби од ставот (1) на овој член особено се однесуваат на уредувањето на градежното земјиште за општа употреба и условите за градење на градби од класите на намени А, Б и В.

Член 78

(1) Површините за движење на пешаците кои се планираат во урбанистичките планови и тоа тротоари, пешачки улици, пешачки патеки и плоштади каде што карактеристиките на теренот тоа го дозволуваат, треба

да се со континуирана нивелета без скалести денивелации со подолжен наклон од најмногу 8,33%.

(2) Доколку јавните пешачки површини се на терен со големи висински разлики кои мораат да се совладаат со скали, со урбанистички план треба да се предвиди алтернативна врска со рампа со максимален пад од 8,33% или во однос 1:12.

(3) Рампата од став (2) на овој член се димензионира за двосмерно движење на лица во колички при што нејзината најмала ширина треба да е 1,65 м, а оптималната ширина треба да е 1,80 м.

(4) Во зависност од наклонот на рампата, ограничена е нејзината должина и тоа за:

- наклон од 8,33% или во однос (1:12), максимална должина на рампата е 9 м;
- наклон од 6,66% или во однос (1:15), максимална должина на рампата е 12 м, и
- наклон од 5,0% или во однос (1:20), максимална должина на рампата е 15 м.

(5) Во случаите кога е неопходна поголема должина на рампите од онаа одредена во ставот (4) на овој член, треба да се планираат одморишта чија што најмала должина треба да е 1,50 м, а оптимална должина треба да е 1,80 м.

Член 79

(1) При планирањето на елементите на уличната мрежа во урбанистичкиот план треба да се предвидуваат рампи на секој пешачки премин за совладување на денивелацијата помеѓу тротоарот и коловозот.

(2) Минималната ширина на рампата од став (1) на овој член треба да е 1 м, а оптималната ширина треба да е 1,80 м.

(3) Најголемиот наклон на рампата од став (1) на овој член е 20% или во однос (1:5), а оптималниот наклон треба да е 8,33% или во однос (1:12).

Член 80

Постојаната и времената урбана опрема на јавните пешачки површини не треба да претставува архитектонска бариера и да го попречува или отежнува сообраќајот на пешаците, а особено на лица со инвалидност со колички.

Член 81

(1) Во условите за градење кои во урбанистичките планови се уредуваат за градби од класите на намени А2, А3 и А4, како и групите на класи на намени Б и В, треба да се предвидуваат рампи за пристап за висинско совладување на денивелираните површини за комуникација на влезовите од градбите и внатрешни рампи во јавните и групните простории како и просториите за собири.

(2) Рампите од став (1) на овој член треба да се димензионираат според одредбите од член 78 на овој правилник, при што минималната ширина на рампите треба да изнесува 1 м.

14. УРБАНО ЗЕЛЕНИЛО И ОЗЕЛЕНЕТОСТ

Член 82

(1) Со урбанистички план се одредуваат улиците со дрвореди, видот на дрвата, меѓусебното растојание на садниците и опремата на дрворедното место.

(2) Дрвореди се планираат на улици чишто тротоари имаат ширина од најмалку 3 м.

(3) Оската на дрворедот треба да е оддалечена најмалку 0,70 м од работ на коловозот.

(4) Доколку местото за садници е со квадратна форма, отворот во пешачката површина треба да има димензии од 0,90/0,90 до 1,20/1,20 м, а доколку е со кружна форма нејзиниот дијаметар треба да е од 0,90 до 1,20 м.

(5) Хоризонталната заштита на местото за садници е секогаш во исто ниво со пешачката површина околу него, заради обезбедување на непречено движење на пешаки и лица со инвалидитет и колички.

Член 83

(1) Со урбанистички план се уредува кои површини од градежното земјиште се наменети за парковско зеленило од класата намени Д1.

(2) Површина изведена со класа на намени Д1 или со планска одредба утврдена во истата класа на намени, со урбанистички план не може да се пренаменува во друга класа на намени, освен по исклучок во случаите од член 23, точка 5 на овој правилник.

(3) Во урбанистичкиот план во посебните услови за градење за парцелираното градежно земјиште со класа на намена Д1 се врши уредување на парцелата со пешачки и озеленети површини, хортикултурно решение на озеленетите површини, и режимот на опремувањето на пешачките површини и содржини од компатибилни класи на намени утврдени во Прилог 2 на овој правилник.

Член 84

(1) Со планска одредба во урбанистичкиот план се уредува процентот на озеленетост во рамки на градежната парцела, блокот или четврта.

(2) Процентот на озеленетост е однос помеѓу површината на градежно земјиште наменето за зеленило и вкупната површина на градежното земјиште изразен во проценти.

(3) Кога со урбанистички план ќе се утврди процент на озеленетост, оваа планска одредба станува составен дел на условите за градење.

15. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 85

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија” бр. 142/10, 64/11, 98/11, 169/11 и 45/12).

Член 89

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 01-11297/1
7 мај 2012 година
Скопје

Министер,
Миле Јанакиески, с.р.

ПРИЛОГ - 1

Наменска употреба на градежно земјиште во урбанистички планови донесени до 28 јуни 2006 година, која соодветствуваат со класите на намени дефинирани со овој Правилник	Основна класа на намена	Група на класи на намени
• СЕМЕЈНИ КУЌИ СО ГРАДИНИ, ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ, СТАНОВАЊЕ, ВИЛНИ НАСЕЛБИ	A0 ДОМУВАЊЕ СО ПОСЕБЕН РЕЖИМ	A ДОМУВАЊЕ
• СЕМЕЈНИ КУЌИ СО ГРАДИНИ, ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ, СТАНОВАЊЕ	A1 ДОМУВАЊЕ ВО СТАНБЕНИ КУЌИ	
• ЗОНА ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ ДОМАЌИНСТВА, СЕЛСКИ СТОПАНСКИ ДВОРОВИ		
• ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ СО ТЕРЦИЕРНИ ДЕЈНОСТИ	A2 ДОМУВАЊЕ ВО СТАНБЕНИ ЗГРАДИ	
• ЗАЕДНИЧКИ СТАНБЕНИ ОБЈЕКТИ		
• КОЛЕКТИВНО ДОМУВАЊЕ		
• КОЛЕКТИВНО СТАНОВАЊЕ		
• СТРУКТУРАЛНО ДОМУВАЊЕ		
• ДОМУВАЊЕ - ПРОГРАМА НА ВЛАДА		
• РЕЗИДЕНЦИЈАЛНИ ГРАДБИ		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ	A3 ГРУПНО ДОМУВАЊЕ	
• СТАРСКИ ДОМ		
• ОБЈЕКТИ ОД СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА		
• УЧЕНИЧКИ ДОМ		
• ИНТЕРНАТ, СТУДЕНТСКИ ДОМ		
• СТУДЕНТСКИ ДОМ		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ		
• ВИКЕНД НАСЕЛБИ, ВИКЕНД ЗОНИ, ВИКЕНД КУЌИ	A4 ВРЕМЕНО СМЕСТУВАЊЕ	
• МОТЕЛ		
• ПЛАНИНАРСКИ ДОМ		
• ЛОВЕН ДОМ		
• КАМП		
• ДУЌАНИ	B1 МАЛИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ	
• ТРГОВСКИ ЦЕНТАР		
• ЗАНАЕТЧИСКИ ДУЌАНИ		
• РАСАДНИК		
• УСЛУЖНИ ДЕЈНОСТИ		
• ТРГОВИЈА	B2 ГОЛЕМИ ТРГОВСКИ ЕДИНИЦИ	
• УГОСТИТЕЛСТВО		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ		
• ТРГОВСКИ ОБЈЕКТИ		
• ТРГОВСКИ ЦЕНТАР		
• ПАЗАРИ		
• СТОЧНИ ПАЗАРИ		
• КВАНТАШКИ ПАЗАР	B3 ГОЛЕМИ УГОСТИТЕЛСКИ ЕДИНИЦИ	
• АГРОБЕРЗА		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ		
• УГОСТИТЕЛСКИ И ТУРИСТИЧКИ КАПАЦИТЕТИ		
• РЕСТОРАН		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ	B4 ДЕЛОВНИ ПРОСТОРИ	
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ - ПРОГРАМА НА ВЛАДА		
• ЈАВНА АДМИНИСТРАЦИЈА		
• ЈАВНО ИНФОРМИРАЊЕ		
• УГОСТИТЕЛСКИ И ТУРИСТИЧКИ КАПАЦИТЕТИ	B5 ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ	
• ХОТЕЛИ		
• ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ		
• ПРЕНОЌИШТА, ПАНСИОНИ		
• СИТЕ ВИДОВИ НА ОДМОРАЛИШТА		
• БАЊИ		
• СПОРТСКИ ЦЕНТРИ, ОБЈЕКТИ	B6 ГРАДБИ ЗА СОБИРИ	
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ		

• ОБРАЗОВАНИЕ	B1 ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА	B ЈАВНИ ИНСТИТУЦИИ
• ОСНОВНО ШКОЛО - УЧИЛИШТЕ		
• СРЕДНО ШКОЛО - УЧИЛИШТЕ		
• ФАКУЛТЕТ		
• РАСАДНИК		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ	B2 ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	
• ОБЈЕКТИ ОД НАУКА		
• ИНСТИТУТ		
• ОБЈЕКТИ ОД ЗДРАВСТВО		
• ОБЈЕКТИ ОД СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА		
• САНАТОРИУМИ	B3 КУЛТУРА	
• БАЊИ		
• ДЕТСКИ ГРАДИНКИ		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ		
• ОБЈЕКТИ ОД КУЛТУРА		
• ТЕАТАР	B4 ДРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ	
• ДОМ НА КУЛТУРА		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ		
• ДРЖАВНА И ЛОКАЛНА УПРАВА		
• КАЗНЕНО ПОПРАВЕН ДОМ		
• КОМПЛЕКСИ И ОБЈЕКТИ НА МО	B5 ВЕРСКИ ИНСТИТУЦИИ	
• СПЕЦИЈАЛНИ НАМЕНИ		
• ДИПЛОМАТСКИ ПРЕСТАВНИШТА		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ		
• ЈАВНА АМИНИСТРАЦИЈА		
• ПОСТОЈНИ ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ	Г1 ТЕШКА ИНДУСТРИЈА	Г ПРОИЗВОДСТВО, ДИСТРИБУЦИЈА И СЕРВИСИ
• ЦРКВА		
• ЏАМИЈА		
• СИНАГОГА		
• ХРАМ		
• МАНАСТИР		
• СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ		
• ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ		
• ГРАДЕЖНА ИНДУСТРИЈА		
• РАФИНЕРИЈА		
• ТЕШКА ИНДУСТРИЈА		
• ЖЕЛЕЗАРА		
• СЛОБОДНА СТОПАНСКА ЗОНА		
• МАЛО СТОПАНСТВО		
• ЛЕСНА И НЕЗАГАДУВАЧКА ИНДУСТРИЈА		
• ФАРМИ		
• ГРАДЕЖНА ИНДУСТРИЈА		
• СЕРВИСИ		
• МАЛО СТОПАНСТВО		
• СТОВАРИШТА		
• МАГАЦИНИ		
• СКЛАДИШТА		
• СИЛОСИ		
• ПАРК		
• БОТАНИЧКА ГРАДИНА		
• ЗОНА ЗА САНИТАРНА ЗАШТИТА		
• ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО		
• СПОРТСКИ ТЕРЕНИ		
• ТЕНИСКИ ТЕРЕНИ		
• СПОРТСКИ ТЕРЕНИ И ОБЈЕКТИ		
• СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА		
• БАЗЕНИ		
• ПЛАЖИ		
• МЕМОРИЈАЛЕН ПАРК		
• СПОМЕН ПАРК		
• ВЕРСКИ ОБЈЕКТ СО ГРОБИШТА		
• ГРОБИШТА		

• СООБРАЌАЈНИ КОРИДОРИ	E1 КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	E ИНФРАСТРУКТУРА
• ВОДОВОДНИ, КАНАЛИЗАЦИОНИ ИНФРАСТРУКТУРИ		
• ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА ДО 20 КВ		
• СООБРАЌАЈ И ВРСКИ		
• ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКА ИНФРАСТРУКТУРА		
• АЕРОДРОМИ	E2 КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА	
• ГРАНИЧНИ ПРЕМИНИ		
• КОМУНАЛНИ ИНФРАСТРУКТУРНИ ГРАДБИ		
• ПРОТИВПОЖАРЕН ДОМ		
• БЕНЗИНСКИ ПУМПНИ СТАНИЦИ		
• ГАРАЖНИ КУЌИ - КАТНИ ГАРАЖИ		
• СООБРАЌАЈ И ВРСКИ		
• УСЛУЖНИ ЦЕНТРИ		
• ПОЛИГОН ЗА ОБУКА НА ВОЗАЧИ		
• РЕЗЕРВОАРИ ЗА ВОДА		
• ГРАДБИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕНЕРГИЈА		
• ТРАФОСТАНИЦИ ДО 20 КВ		
• ЗАГАДУВАЧКА КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	E3 НЕКОМПАТИБИЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	
• РЕЗЕРВОАРИ ЗА ДЕРИВАТИ НАД 200 ТОНИ		
• ДЕПОНИИ		
• ТРАФОСТАНИЦИ НАД 20 КВ		
• ПРЕЧИСТИТЕЛНИ СТАНИЦИ		

ПРИЛОГ - 2

Група на класи на намени	Основна класа на намена	Компатибилни класи на намени на основната класа на намена	Максимален дозволен % на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	Максимален дозволен % на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена во планот
A ДОМУВАЊЕ	A0 ДОМУВАЊЕ СО ПОСЕБЕН РЕЖИМ	—	0	0
	A1 ДОМУВАЊЕ ВО СТАНЕБНИ КУКИ	B1	30	30
		B1	30	
		D3	30	
		B5	5	
	A2 ДОМУВАЊЕ ВО СТАНЕБНИ ЗГРАДИ	B5	15	40
		B1	20	
		B2	30	
		B4	20	
		B3	40	
		B4	10	
		D3	40	
		B1	20	
	A3 ГРУПНО ДОМУВАЊЕ	B2	20	20
		B1	20	
		B2	20	
		B3	20	
		D3	20	
	A4 ВРЕМЕНО СМЕСТУВАЊЕ	B1	30	30
		B3	30	
		B2	30	
		D3	30	
B КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ	B1 МАЛИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ	A1	20	20
		A3	20	
		B4	20	
		A2	40	40
	B2 ГОЛЕМИ ТРГОВСКИ ЕДИНИЦИ	A3	40	
		B5	40	
		B3	40	
		B4	40	
		B3	40	
		B4	40	
	B3 ГОЛЕМИ УГОСТИТЕЛСКИ ЕДИНИЦИ	A3	40	40
		B5	40	
		B4	40	
		B3	40	
	B4 ДЕЛОВНИ ПРОСТОРИ	D3	40	40
		B5	40	
		B1	40	
		B2	40	
		B3	40	
	B5 ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ	B4	40	40
		D3	40	
		B1	40	
		B2	40	
		B3	40	
		B4	40	
		B6	40	
		B3	40	
	B6 ГРАДБИ ЗА СОБИРИ	D3	40	40
		B5	20	
		B1	20	
		B2	40	
		B3	20	
		B4	20	
		B2	20	
		B3	20	
		B4	10	
		D3	20	

В ЈАВНИ ИНСТИТУЦИИ	В1 ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА		А3	20	20
			Б1	10	
			Б4	10	
			В3	20	
			Д3	20	
	В2 ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА		Б5	20	20
			Б1	20	
			Д3	20	
	В3 КУЛТУРА		Б5	49	49
			Б1	49	
			Б2	49	
			Б4	49	
			В1	49	
			В4	49	
			Д3	49	
	В4 ДРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ	СИТЕ ОРГАНИ НА ИЗВРШНА, СУДСКА И ЗАКОНОДАВНА ВЛАСТ, ДРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ, ЗАВОДИ, АГЕНЦИИ , ДИРЕКЦИИ И ДИПЛОМАТСКИ ПРЕТСТАВНИШТВА	Б1	25	25
			Б2	25	
			Б3	25	
			Б4	25	
			В3	25	
В3			49	49	
ОРГАНИ НА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА		Б1	49	49	
		Б2	49		
		Б3	49		
		Б4	49		
		В3	49		
В5 ВЕРСКИ ИНСТИТУЦИИ		Б5	10	49	
		Б1	10		
		Д1	10		
		Д4	49		
Г ПРОИЗВОДСТВО, ДИСТРИБУЦИЈА И СЕРВИСИ	Г1 ТЕШКА ИНДУСТРИЈА		Д1	30	49
			Д2	30	
			Д4	30	
			Б4	10	
			В2	5	
			Г2	49	
			Г3	49	
			Г4	49	
	Г2 ЛЕСНА ИНДУСТРИЈА		Б1	30	49
			Б2	30	
			Б4	10	
			В2	5	
			Д2	30	
			Д3	30	
			Д4	30	
			Г3	49	
	Г3 СЕРВИСИ	Б1	30	49	
		Б2	30		
		Б4	10		
		Д2	30		
		Д3	30		
		Д4	30		
		Г2	49		
		Г4	49		
	Г4 СТОВАРИШТА		Б1	30	49
			Б2	30	
			Б4	30	
			Г3	49	
			Д2	30	
			Д3	30	
			Д4	30	

Д ЗЕЛЕНИЛО И РЕКРЕАЦИЈА	Д1 ПАРКОВСКО ЗЕЛЕНИЛО		Б1	10	10	
			Д3	10		
	Д2 ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО		□	0	0	
	Д3 СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА		А4	20	40	
			Б1	10		
			Б2	30		
			Б3	10		
			Б4	10		
			Б5	20		
			Б6	30		
В3			20			
		Д1	40			
Д4 МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ		В5	40	40		
Е ИНФРАСТРУКТУРА	Е1 КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА		Учеството на класата на намена Е1 во основната класа на намени се утврдува во урбанистичкиот план			
	Е2 КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА	ТЕРМИНАЛИ ОД СЕКАКОВ ВИД, АЕРОДРОМИ, ГРАНИЧНИ ПРЕМИНИ, БЕНЗИСКИ ПУМПНИ СТАНИЦИ, МЕРНИ СТАНИЦИ, ТРАФ-ОСТАНИЦИ ДО 20 КВ, ГРАДБИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕНЕРГИЈА, РЕЗЕРВОАРИ ЗА ВОДА, ПРОТИВ ПОЖАРНИ ДОМОВИ И СЛ.	Учеството на класата на намена Е2 во основната класа на намена се утврдува во урбанистичкиот план			
			КАТНИ ГАРАЖИ	Б1	15	15
				Б2	15	
				Б3	15	
				Б4	15	
	Е3 НЕКОМПАТИБИЛНА ИНФРАСТРУКТУРА		За класата на намени Е3 не се утврдуваат компатибилни намени			

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

1788.

Врз основа на член 38 став 2 од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11 и 6/12) и член 20 став 3 од Законот за стручното образование и обука („Службен весник на Република Македонија“ бр.71/06, 117/08, 148/09 и 17/11), министерот за образование и наука донесе

П РА В И Л Н И К

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ НА ПОЛАГАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ НА УЧЕНИЦИТЕ НА ИСПИТИТЕ ВО ДРЖАВНА МАТУРА ВО ГИМНАЗИСКОТО, СТРУЧНОТО И СРЕДНОТО УМЕТНИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

Член 1

Во Правилникот за начинот на полагање и оценување на резултатите на учениците на испитите во државна матура во гимназиското, стручното и средното уметничко образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.66/10) во член 19 во ставот 5 зборовите „Еден ден“ се заменуваат со зборовите „Најдоцна два часа, а најрано 24 часа“.

Член 2

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-4004/3
15 мај 2012 година
Скопје

Министер,
м-р **Панче Кралев**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

1789.

Врз основа на член 99 став 4 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр.79/09, 36/11 и 51/11), министерот за труд и социјална политика, донесе

Р Е Ш Е Н И Е

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА СТАТУТОТ НА ЈУ МЕЃУОПШТИНСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА ВЕЛЕС

1. Се дава согласност на Статутот на Ј.У Меѓуопштински центар за социјална работа Велес, број 02-585/3 донесен од Управниот одбор на Јавната установа, на седницата одржана на 7.05.2012 година.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 10-3303/2
18 мај 2012 година
Скопје

Министер,
Спиро Ристовски, с.р.

СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1790.

Судскиот совет на Република Македонија постапувајќи согласно Амандман XXVI на Уставот на Република Македонија „Службен весник на Република Македонија“ бр. 107/2005, на седницата на Советот одржана на ден 17.5.2012 година, го донесе следното

Р Е Ш Е Н И Е

Се утврдува престанок на судиската функција на Соња Димеска, судија на Основен суд Прилеп, поради исполнување на условите за старосна пензија.

Решението влегува во сила со денот на донесувањето – 17.5.2012 година.

Бр. 07-904/1
21 мај 2012 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Александра Зафироска, с.р.

1791.

Судскиот совет на Република Македонија врз основа на член 39 и член 44 од Законот за Судски совет на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 60/2006), објавува

О Г Л А С

- За избор на претседател на Врховниот суд на Република Македонија;

- За избор на 1 (еден) судија на Апелационен суд Скопје и

- За избор на 1 (еден) судија на Основен суд Куманово.

Кандидатите за избор на судија треба да ги исполнуваат условите предвидени во член 45 од Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр. 58/06) и член 6 и 7 од Законот за изменување и дополнување на Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр. 35/08). Кандидатите за избор на претседател треба да ги исполнуваат условите предвидени во член 45 и член 47 од Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр. 58/06) в.в. со член 18 од Законот за изменување и дополнување на Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр. 150/2010).

Заинтересираните кандидати пријавите заедно со потребната документација, во оригинал или заверена фотокопија на нотар, (лекарското уверение да не е постаро од една година од денот на издавање и уверение дека не е изречена мерка на безбедност за забрана на вршење на професија дејност или должност, да не е постаро од шест месеци од денот на издавањето), да ги достават до Судскиот совет на Република Македонија, ул. „Велько Влаховиќ“ б.б., во рок од 15 дена од денот на објавувањето во „Службен весник на РМ“. Образецот за пријава може да се подигне во електронска форма на WEB страната на Судскиот совет на Република Македонија на следната адреса:

<http://www.ssrn.mk/docs/formulari/prijava.doc>.

Покрај наведеното лицето кандидат за носител на јавна функција треба да достави и доказ за верифицирана изјава за исполнување на условите за вршење на јавна функција согласно член 2 став 2 и член 3 став 2

од Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на РМ“ бр.14/08 од 29.01.2008 година) и Законот за изменување и дополнување на Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на РМ“ бр.64/09 од 22.05.2009 година), издаден од надлежната Комисија за верификација на факти, согласно наведениот закон. Некомплетните документи нема да се разгледуваат.

Бр. 07-888/1
18 мај 2012 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Александра Зафироска, с.р.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1792.

Врз основа на член 48 став 1 точка 3 и член 68 став 3 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/2010) и точка 231 од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 47/2012), гувернерот на Народната банка на Република Македонија донесе

У П А Т С Т В О ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА МЕТОДО- ЛОГИЈАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА АДЕКВАТНОСТА НА КАПИТАЛОТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со ова упатство се пропишува начинот на примена на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот (во понатамошниот текст: Одлуката).

Сите дефиниции и термини определени во Одлуката соодветно се применуваат и во ова упатство.

2. За потребите на утврдувањето на адекватноста на капиталот, банката е должна да ги пополнува и да ги доставува до Народната банка следниве извештаи:

- Извештај за сопствените средства - образец СС;
- Извештај за портфолиото за тргување - образец ПТ;
- Извештај за активата пондерирана според кредитниот ризик - образци АПКР;
- Извештај за вкупните активности - образец ВА;
- Извештај за капиталот потребен за покривање на валутниот ризик - образец КПВР;
- Извештај за капиталот потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти - образец СР - ДИ;
- Извештај за капиталот потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти - образци ГР - ДИ;
- Извештај за капиталот потребен за покривање на ризикот од вложувања во сопственички инструменти - образец СИ;
- Извештај за капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака - образец РИ;
- Извештај за капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна - образец РДДС;
- Извештај за капиталот потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност - образец НЛИ;

- Извештај за капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките - образец РПЧС;

- Извештај за капиталот потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции - образец О;

- Извештај за капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик - образец ОР; и

- Извештај за стапката на адекватност на капиталот - образец АК.

Банката којашто го исполнува условот од точка 29 од Одлуката не е должна да го доставува извештајот за капиталот потребен за покривање на валутниот ризик (образец КПВР). Банката којашто ги исполнува условите од точка 30 од Одлуката, не е должна да ги доставува извештаите од став 1 алинеи 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 13 од оваа точка.

Извештаите/обрасците од ставот 1 од оваа точка се составен дел на ова упатство.

II. ИЗВЕШТАЈ ЗА СОПСТВЕНИТЕ СРЕДСТВА

3. Извештајот за сопствените средства (образец СС) содржи податоци за сопствените средства на банката, коишто претставуваат збир на основниот капитал, утврден согласно со делот 1 од оваа глава и дополнителниот капитал, утврден согласно со делот 2 од оваа глава, намален за износот на одбитните ставки, определен согласно со делот 3 од оваа глава.

1. Основен капитал

4. При утврдувањето на основниот капитал банката ги применува следниве правила:

4.1. На редот бр. 1 - „уплатени и запишани обични и некумулативни приоритетни акции и премија од продажба на овие акции“, се искажува збирот на износите од редовите бр. 1.1 и 1.2.

а) На редот бр. 1.1 - „номинална вредност“, се искажува номиналната вредност на уплатените и запишаните обични и некумулативни приоритетни акции на банката (односно износот на непосредно уплатените средства за штедилниците коишто не се основани како акционерски друштва), добиена како збир на износот од редот бр. 1.1.1 - номинална вредност на обичните акции и износот од редот бр. 1.1.2 - номинална вредност на некумулативните приоритетни акции.

Позицијата од редот бр. 1.1 е евидентирана на сметките: 902 (во апсолутна вредност, односно со позитивен предзнак) и 903;

б) На редот бр. 1.2 - „премија“, се искажува премијата од продажбата на обичните и некумулативните приоритетни акции, евидентирана на сметката 901, како збир на износот од редот бр. 1.2.1 - „премија од продажбата на обичните акции“ и редот бр. 1.2.2 - „премија од продажбата на некумулативните приоритетни акции“.

Во случај кога премијата е негативна, таа се запишува со негативен предзнак.

4.2. На редот бр. 2 - „резерви и задржана добивка или загуба“, се искажува износот на резервите и задржаната нераспределена добивка или загуба, којшто се добива кога збирот на износите од редот бр. 2.1, редот бр. 2.2 и редот бр. 2.4, ќе се намали за износот од редот бр. 2.3.

а) На редот бр. 2.1 - „резервен фонд“, се искажува износот на резервите на банката издвоени од оданочената добивка.

Резервите се евидентирани на сметките: 9041, 9048 и 9049;

б) На редот бр. 2.2 - „задржана добивка ограничена за распределба на акционерите“, се искажува задржаната добивка, којашто не е оптоварена со какви било идни обврски и којашто е ограничена за распределба на акционерите во иднина.

Задржаната добивка се евидентира на сметката 90601 и може да се вклучи во износот на основниот капитал, само доколку се исполнети условите пропишани во Одлуката;

в) На редот бр. 2.3 - „акмулирана загуба од претходни години“ се искажува акумулираната загуба од претходните години, евидентирана на сметката 9061;

г) На редот бр. 2.4 - „тековна добивка“, се искажува добивката остварена во текот на годината или добивката по оданочување на крајот на годината, којашто ги исполнува условите пропишани во Одлуката;

4.3. На редот бр. 3 - „позиции како резултат на консолидација“, се искажуваат позициите коишто се резултат на консолидација, односно збирот на износите од редот бр. 3.1 - „малцинско учество“, редот бр. 3.2 - „резерви од курсни разлики“ и редот бр. 3.3 - „останати разлики“.

Позициите коишто се резултат на консолидација се дел од основниот капитал на банката доколку нивниот збир има позитивна вредност. Доколку позициите коишто се резултат на консолидација имаат негативна вредност, се прикажуваат на редот бр. 16 - „позиции како резултат на консолидација (негативни износи)“, како дел од групата: „одбитни ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал“.

4.4. Вкупниот износ на одбитните ставки од основниот капитал се искажува на редот бр. 4 - „одбитни ставки“, како збир на износите од редовите бр. 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 и 4.7.

а) На редот бр. 4.1 - „загуба на крајот на годината или тековна загуба“, се искажува загубата од работењето на банката на крајот на годината или загубата од нејзиното тековно работење;

б) На редот бр. 4.2 - „откупени сопствени акции“, се искажува износот на сопствените акции евидентирани на сметката 902 (во апсолутна вредност);

в) На редот бр. 4.3 - „нематеријални средства“, се искажуваат нематеријалните средства евидентирани на сметките 000, 001, 002, 003, 0041 и други сметки на кои се евидентираат нематеријалните средства дефинирани во Одлуката, намалени за износот на акумулираната амортизација и загубите за оштетување;

г) На редот бр. 4.4 - „разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва“, се искажува разликата помеѓу износот на исправка на вредноста/посебната резерва утврден од страна на банката и потребниот износ на исправка на вредноста/посебната резерва, утврден согласно со Одлуката за управување со кредитниот ризик;

д) На редот бр. 4.5 - „износ на неиздвоена исправка на вредноста и посебната резерва како резултат на сметководствено доцнење“, се искажува износот на исправка на вредноста и посебната резерва којшто банката не го прикажала како резултат на сметководствено доцнење;

ѓ) На редот бр. 4.6 - „нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба“ се прикажува соодветниот дел од сметката 9051 (само оној дел којшто се однесува на загубата од сопственички инструменти расположливи за продажба мерени по објективната вредност).

е) На редот бр. 4.7 - „други одбитни ставки“, се искажува износот на другите одбитни ставки пропишани во точката 13 потточка е) од Одлуката.

4.5. На редот бр. 1 - „основен капитал“ се искажува збирот на износите од редот бр. 1, редот бр. 2 и редот бр. 3, намален за износот на одбитните ставки од редот бр. 4.

2. Дополнителен капитал

5. Износот на дополнителниот капитал се прикажува со користење на следниве правила:

5.1. На редот бр. 5 - „уплатени и запишани кумулативни приоритетни акции и премијата врз основа на овие акции“, се искажува износот на запишаните и уплатените кумулативни приоритетни акции и премијата од продажбата на тие акции, којшто се добива како збир на износите од редот бр. 5.1 - „номинална вредност“ и редот бр. 5.2 - „премија“.

Номиналната вредност на кумулативните приоритетни акции се евидентира на сметката 9120, додека премијата од продажбата на овие акции се евидентира на сметката 9122.

5.2. На редот бр. 6 - „ревалоризациски резерви“ се искажуваат нереализираните добивки од ревалоризацијата на сопственичките и должничките инструменти коишто се расположливи за продажба (80% од овој износ). Овие нереализирани добивки се евидентирани на соодветниот дел од сметката 9051.

5.3. На редот бр. 7 - „хибридни инструменти“, се искажуваат хибридниите инструменти коишто ги исполнуваат условите пропишани во Одлуката и коишто се евидентирани на соодветниот дел од сметките 908 и 910.

Доколку хибридниот инструмент е издаден во форма на хартии од вредност, при пресметката на дополнителниот капитал банката ја зема предвид номиналната вредност на тие хартии од вредност, намалена за износот на дисконтот.

5.4. На редот бр. 8 - „субординирани инструменти“, се искажуваат субординираните инструменти коишто ги исполнуваат условите пропишани во Одлуката и коишто се евидентирани на соодветниот дел од сметката 911.

Износот на субординираниот инструмент којшто се вклучува во дополнителниот капитал во последните пет години од рокот на достасување или исплата, се пресметува на следниов начин:

- субординираниот инструмент се вклучува во целиот износ доколку до рокот на достасување или исплата има повеќе од 5 години;

- субординираниот инструмент се вклучува во износ од 80% доколку рокот на достасување или исплата е меѓу 4 години и еден ден и 5 години;

- субординираниот инструмент се вклучува во износ од 60% доколку рокот на достасување или исплата е меѓу 3 години и еден ден и 4 години;

- субординираниот инструмент се вклучува во износ од 40% доколку рокот на достасување или исплата е меѓу 2 години и еден ден и 3 години;

- субординираниот инструмент се вклучува во износ од 20% доколку рокот на достасување или исплата е меѓу 1 година и еден ден и 2 години.

Во текот на последната година до рокот на достасување или исплата, субординираниот инструмент не се вклучува во дополнителниот капитал.

Доколку субординираниот инструмент е издаден во форма на хартии од вредност, при пресметката на дополнителниот капитал банката ја зема предвид номиналната вредност на тие хартии од вредност, намалена за износот на дисконтот.

5.5. На редот бр. 9 - „износ на кумулативни приоритетни акции и на субординирани инструменти коишто можат да бидат дел од дополнителниот капитал“, се искажува помалиот износ од:

- збирот на износот на кумулативните приоритетни акции (редот бр. 5) и износот на субординираните инструменти (редот бр. 8); и
- 50% од износот на основниот капитал (редот бр. I).

5.6. На редот бр. II - „дополнителен капитал“, се искажува вкупниот износ на дополнителниот капитал, којшто се добива како збир на износите од редовите бр. 6, 7 и 9.

3. Одбитни ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал

6. Износот на одбитните ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал се прикажува со користење на следниве правила:

6.1. На редот бр. 10 - „вложувања во капиталот на други банки или финансиски институции коишто изнесуваат над 10% од капиталот на тие институции“, се искажува нето сметководствената вредност на вложувањата на банката утврдени согласно со точката 19 став 2 потточка а) од Одлуката.

Нето сметководствената вредност на позициите од ставот 1 од оваа потточка ја претставува:

- набавната вредност на вложувањата, евидентирана на соодветниот дел од сметките 075, 0785, 085, 0885, 095, 0985 коригирана за износот на ревалоризација или оштетување;

- објективната/набавната вредност на вложувањата во сопственички инструменти коишто се евидентираат на соодветните сметки од класите 3 и 4, коригирана за износот на исправката на вредноста, износот на премијата или дисконтот и промените во објективната вредност.

6.2. На редот бр. 11 - „вложувања во субординирани и хибридни инструменти и други инструменти на институциите од редот бр. 10“, се искажува нето сметководствената вредност на вложувањата во субординирани и хибридни инструменти и други инструменти (точка 19 став 2 потточка б) од Одлуката).

Нето сметководствената вредност на позициите од ставот 1 од оваа потточка ја претставува нивната сметководствена/објективна вредност коригирана за износот на извршената исправка на вредноста, износот на премијата или дисконтот и промените во објективната вредност на тие вложувања (на соодветниот дел од сметките 509, 519, 529 и други соодветни сметки од класите 3 и 4 на кои се евидентираат субординираните и хибридни инструменти и други инструменти на институциите од редот бр. 10).

6.3. На редот бр. 12 - „збиен износ на вложувања во капиталот, субординирани и хибридни инструменти и други инструменти којшто надминува 10% од збирот на редот бр. I и редот бр. II“, се искажува збирниот износ на нето сметководствената вредност на вложувањата на банката од точката 19 став 2 потточка в) од Одлуката. Во оваа позиција се внесува само збирниот износ којшто претставува надминување над 10% од збирот на основниот капитал и дополнителниот капитал на банката, пред да се намали за одбитните ставки од овој дел.

Нето сметководствената вредност на позициите од ставот 1 од оваа потточка ја претставува нивната сметководствена/објективна вредност евидентирана на соодветниот дел од сметките 075, 0785, 085, 0885, 095,

0985, 509, 519, 529 и на други соодветни сметките од класите 3 и 4, коригирана за делот од овие сметки којшто се однесува на ревалоризацијата или оштетувањето, извршената исправка на вредноста, износот на премијата или дисконтот и промените во објективната вредност.

6.4. На редот бр. 13 - „вложувања во капиталот на друштвата за осигурување и реосигурување коишто надминуваат 10% од капиталот на тие друштва“, се искажува нето сметководствената вредност на вложувањата на банката во капиталот на друштвата за осигурување и реосигурување коишто надминуваат 10% од капиталот на тие друштва.

Нето сметководствената вредност на позициите од ставот 1 од оваа потточка ја претставува нивната сметководствена/објективна вредност евидентирана на соодветниот дел од сметките 0753, 0785, 0853, 0885, 0953, 0985 и на други соодветни сметки од класите 3 и 4, коригирана за делот од овие сметки којшто се однесува на ревалоризацијата или оштетувањето, извршената исправка на вредноста, износот на премијата или дисконтот и промените во објективната вредност.

6.5. На редот бр. 14 - „вложувања во финансиски инструменти издадени од друштвата за осигурување и реосигурување во кои банката поседува над 10% од нивниот капитал“, се искажува нето сметководствената вредност на вложувањата во финансиски инструменти издадени од друштвата за осигурување и реосигурување, коишто, согласно со прописите, се вклучуваат во утврдувањето на капиталот на овие друштва.

Нето сметководствената вредност на позициите од ставот 1 од оваа потточка ја претставува нивната сметководствена/објективна вредност евидентирана на соодветниот дел од сметките 509, 519, 529 и на други соодветни сметки од класите 3 и 4, коригирана за делот од овие сметки којшто се однесува на извршената исправка на вредноста, износот на премијата или дисконтот и промените во објективната вредност.

6.6. На редот бр. 15 - „износ на надминување на лимитите за вложувања во нефинансиски институции“, се искажува надминувањето на лимитите од Законот за банките коишто се однесуваат на поединечниот капитален дел (15%) и на агрегатниот, односно вкупниот износ на капитални делови во нефинансиски институции (30%).

На оваа позиција се искажува само износот на надминувањето над пропишаниот лимит. Доколку банката ги надмине и двата наведени лимити, како одбитна ставка се зема поголемиот износ од надминувањата на двата лимита.

6.7. На редот бр. 16 - „позиции како резултат на консолидација (негативни износи)“, се прикажува негативната вредност на позициите коишто се резултат на консолидација.

6.8. На редот бр. III - „одбитни ставки“, се искажува вкупниот износ на одбитните ставки, којшто се добива како збир на износите од редовите бр. 10 до 16.

6.9. Збирот на основниот капитал и дополнителниот капитал се намалува за одбитните ставки од редот бр. III, и тоа 50% од одбитните ставки се покриваат од основниот капитал и 50% од одбитните ставки се покриваат од дополнителниот капитал. Доколку износот на одбитните ставки од редот бр. III којшто треба да се одбие од дополнителниот капитал го надмине неговиот износ, остатокот на износот на одбитни ставки се одбива од основниот капитал.

Износот на основен капитал по одбитните ставки и на дополнителен капитал по одбитните ставки, добиен согласно со ставот 1 од оваа потточка, се внесува во редовите IV и V, соодветно.

4. Сопствени средства

7. На редот бр. VI - „основен капитал“, се искажува износот од редот бр. IV.

На редот бр. VII - „дополнителен капитал“, се прикажува помалиот износ од редот бр. V и редот бр. IV.

На редот бр. VIII - „сопствени средства“, се прикажува вкупниот износ на сопствени средства на банката како збир на износот на основниот капитал од редот бр. VI и износот на дополнителниот капитал од редот бр. VII.

III. ИЗВЕШТАЈ ЗА ПОРТФОЛИОТО ЗА ТРГУВАЊЕ

8. Извештајот за портфолиото за тргување (образец ПТ), содржи податоци за позициите од портфолиото за тргување формирано согласно со Одлуката.

Извештајот за портфолиото за тргување (образец ПТ) се пополнува со користење на следниве правила:

8.1. Во колоната бр. 3 - „долга позиција“, се прикажува вкупниот износ на долгите позиции во одредени финансиски инструменти коишто се дел од портфолиото за тргување, а во колоната бр. 4 - „кратка позиција“ се прикажува вкупниот износ на кратките позиции во овие инструменти (во апсолутна вредност). Збирот на долгите позиции (колони бр. 3) и кратките позиции (колони бр. 4) во финансиските инструменти коишто се дел од портфолиото за тргување, се искажува во колоната бр. 5.

При прикажувањето на позициите во портфолиото за тргување, секој финансиски инструмент се вклучува во вкупниот износ на долга, односно кратка позиција на нето-основа, согласно со точка 112 од Одлуката.

8.2. Во редовите од делот бр. I - „хартии од вредност“, одделно се искажуваат должничките инструменти, сопственичките инструменти и конвертибилните хартии од вредност коишто се дел од портфолиото за тргување.

Долгите и кратките позиции на хартиите од вредност од портфолиото за тргување се евидентирани на соодветниот дел од сметките 36, 40, 46, 79 и 89, како и сите други сметки на кои се евидентирани долги или кратки позиции во хартии од вредност коишто се дел од портфолиото за тргување.

8.3. На редот бр. II - „стоки“, се искажува износот на стоките коишто се распоредени во портфолиото за тргување.

8.4. Во редовите од делот бр. III - „финансиски деривати“, се искажуваат финансиските деривати коишто се распоредени во портфолиото за тргување, и тоа: фјучерс/форвард каде што предмет е каматната стапка, фјучерс/форвард каде што предмет е должнички инструмент, форвард каде што предмет е девизниот курс, фјучерс/форвард каде што предмет е сопственички инструмент, фјучерс/форвард каде што предмет е берзански индекс, своп на каматни стапки, своп на валути, своп на сопственички инструменти и опции. Овие позиции ги вклучуваат дериватите евидентирани на соодветниот дел од сметките 35 и 45, односно 75 и 85. Вградените деривати и дериватите коишто се чуваат за управување со ризикот се прикажуваат во овој образец, само доколку се однесуваат на инструменти коишто се дел од портфолиото за тргување. Сите останати вградене деривати и деривати коишто се чуваат за управување со ризикот, коишто не се однесуваат на инструменти што се дел од портфолиото за тргување, се вклучуваат во портфолиото на банкарски активности и се прикажуваат во активата пондерирана според кредитниот ризик (образец АПКР).

8.5. Во редовите од делот бр. IV - „други финансиски инструменти“, се искажуваат другите финансиски инструменти коишто се дел од портфолиото за тргување, и тоа: договори за гарантирање и/или пласман на емисија на хартии од вредност, репо-договори и договори за зајмување или давање на заем хартии од вредност или стоки, провизии, надоместоци, камати, дивиденди и маргини врз основа на финансиски деривати со кои се тргува на берза и што се директно поврзани со позициите вклучени во портфолиото за тргување и други инструменти коишто се дел од портфолиото за тргување, вклучувајќи ги и кредитите и другите инструменти што се чуваат заради тргување.

8.6. На редот бр. V - „портфолио за тргување“, во колоната бр. 3 се искажува збирот на сите долги позиции, а во колоната бр. 4 - збирот на сите кратки позиции од портфолиото за тргување. Збирот на сите долги и на сите кратки позиции од портфолиото за тргување се искажува во колоната бр. 5 од овој ред.

IV. ИЗВЕШТАЈ ЗА АКТИВАТА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД КРЕДИТНИОТ РИЗИК

9. Извештајот за активата пондерирана според кредитниот ризик се доставува на следниве обрасци:

- образец АПКР - ЦВ и ЦБ;
- образец АПКР - ЛСРВ;
- образец АПКР - ЈИ;
- образец АПКР - МРБ и МО;
- образец АПКР - Б;
- образец АПКР - ДТД;
- образец АПКР - ПМК;
- образец АПКР - ПСО;
- образец АПКР - ПДО;
- образец АПКР - УИФ;
- образец АПКР - ОП;
- образец АПКР - Вонбилансно, и
- образец АПКР - Вкупно.

10. При пополнувањето на обрасците од точката 9 алинеи од 1 до 11 се применуваат следниве генерални правила:

1) Секој образец содржи податоци за билансите и вонбилансните позиции коишто се дел од портфолиото на банкарски активности и коишто се распоредени во одделните категории на изложеност од точката 37 од Одлуката.

2) Во првиот дел од сите обрасци - „I. Вкупна билансна и вонбилансна изложеност“, се прикажуваат сите билансни и вонбилансни побарувања/позиции од соодветната категорија на изложеност коишто треба да бидат вклучени во активата пондерирана според кредитниот ризик.

3) Вториот дел од сите обрасци - „II. Вкупна пондерирана билансна и вонбилансна актива“, го прикажува вкупниот билансен и вонбилансен износ на соодветната категорија на изложеност поделен според одделните пондери на ризичност, при што се има предвид влијанието на инструментот за кредитна заштита. Овој дел е идентичен за сите категории на изложености (за сите категории на изложености/позиции се наведени сите можни пондери на ризичност), меѓутоа банката е должна да ги пополни само редовите за пондерите на ризичност коишто согласно со главата VI од Одлуката можат да ѝ бидат доделени на соодветната категорија на изложеност.

4) Во рамките на секоја категорија на изложеност, нефункционалните и високоризичните побарувања се прикажуваат одделно, во соодветните пондери на ризичност.

5) Билансните и вонбилансните побарувања за кои не е пропишан начинот на определување на пондерот на ризичност се распоредуваат во пондерот на ризичност од 100%.

6) Редовите коишто се однесуваат на побарувањата без кредитен рејтинг од призната ИКР или АКИ, се пополнуваат само за колоните бр. 3, 4 и 5. За потребите на ова упатство, како побарувања коишто немаат кредитен рејтинг се сметаат и побарувањата чијшто пондер на ризичност е добиен врз основа на кредитниот рејтинг на централната влада на земјата во која се наоѓа седиштето на должникот и побарувањата коишто немаат кредитен рејтинг, но за кои со Одлуката е предвиден поволен третман (понижок пондер на ризичност од правилото).

7) Во редовите за билансна и вонбилансна изложеност од вториот дел од обрасците се внесува вкупниот износ на билансни и вонбилансни побарувања од категоријата на изложеност на која се однесува образецот, коишто треба да бидат распоредени во соодветните пондери на ризичност.

8) Колоните бр. 3, 4 и 5 се пополнуваат за сите редови од двата дела на обрасците, колоната бр. 7 се пополнува само за првиот дел од обрасците, додека колоните бр. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 и 17 се пополнуваат само за вториот дел од обрасците.

9) Во колоната бр. 3 - „сметководствена вредност“, се искажува сметководствената вредност на соодветното билансно и вонбилансно побарување, којашто ги вклучува промените во објективната вредност и износот на премијата или дисконтот, но не ги вклучува акумулираната амортизација и исправката на вредноста.

10) Во колоната бр. 4 - „исправка на вредноста/посебна резерва“, се внесува износот на извршената исправка на вредноста, односно посебната резерва за соодветното активно билансно и вонбилансно побарување.

11) Колоната бр. 5 - „нето-износ“, ја претставува разликата помеѓу сметководствена вредност од колоната бр. 3 и соодветниот износ на исправка на вредноста, односно посебна резерва од колоната бр. 4.

12) Во колоната бр. 7 - „конвертирани вонбилансни побарувања“, се внесува производот помеѓу нето-износот на вонбилансните побарувања од колоната бр. 5 и соодветните фактори на конверзија од колоната бр. 6. Вкупниот износ на конвертираните вонбилансни побарувања, којшто претставува збир од износите на конвертираните вонбилансни побарувања со различен степен на ризик (редовите бр. 2.1, 2.2, 2.3 и 2.4 од колоната бр. 7), се искажува на редот бр. 2 колона бр. 7.

13) Во колоната бр. 9 - „актива пондерирана според кредитниот ризик без да се земе предвид влијанието на инструментите за кредитна заштита“, се внесува производот помеѓу нето-износот (колона бр. 5) и пондерот на ризичност (колона бр. 8). Доколку станува збор за вонбилансно побарување, тоа побарување прво се конвертира во билансно, со користење на соодветниот фактор на конверзија (од колоната бр. 6), а потоа се множи со пондерот на ризичност од колоната бр. 8.

14) Заради утврдување на износите коишто треба да бидат внесени во колоните бр. 10, 11 и 12, вонбилансните побарувања не се множат со соодветниот фактор на конверзија (не се конвертираат во билансни побарувања).

15) Во колоната бр. 10 - „необезбеден дел од позициите“, се внесува вкупниот износ на билансни и вонбилансни побарувања вклучени во соодветната позиција, коишто не се покриени со инструмент за кредитна заштита.

Во случаите кога одредено побарување има обезбеден и необезбеден дел, издвоената исправка на вредноста, односно посебната резерва прво се распоредува на необезбедениот дел од побарувањето.

Пример 1:

Побарување во износ од 100 денари за кое е издвоена исправка на вредноста од 20 денари е обезбедено со инструмент за кредитна заштита во износ од 50 денари. Во колоната за необезбеден дел од позициите се внесува: 30 денари (100-50-20), додека во соодветната колона за инструменти за кредитна заштита се внесува: 50 денари.

Пример 2:

Побарување во износ 100 денари за кое е издвоена исправка на вредноста од 40 денари е обезбедено со инструмент за кредитна заштита во износ од 80 денари. Во колоната за необезбеден дел од позициите се внесува: 0 денари (100-80-20), додека во соодветната колона за инструменти за кредитна заштита се внесува: 60 денари (80-20).

16) Во колоната бр. 11 - „инструменти за кредитна заштита/позиции обезбедени со финансирани инструменти“, се внесува:

- пазарната вредност на финансиското обезбедување утврдена согласно со главата VI.2.1.1 од Одлуката;
- нето-износот на кредитите и депозитите кај кои се исполнети условите за нивно билансно нетирање, утврдено согласно со главата VI.2.1.2 од Одлуката; или
- вредноста на останатиот финансиран инструмент, утврдена согласно со главата VI.2.1.3 од Одлуката.

17) Во колоната бр. 12 - „инструменти за кредитна заштита/позиции обезбедени со нефинансирани инструменти“, се внесува вредноста на нефинансираниот инструмент (гаранциите и контрагаранциите), утврдена согласно со главата VI.2.2 од Одлуката.

18) Доколку износот на инструментот за кредитна заштита од потточките 16) и 17) е поголем од износот на побарувањето коешто е обезбедено со тој инструмент, во колоните бр. 11 и 12 се внесува нето-износот од колоната бр. 5.

19) Заради утврдување на износите коишто треба да бидат внесени во колоните бр. 14, 15 и 16, вонбилансните побарувања прво се множат со соодветниот фактор на конверзија (се конвертираат во билансни побарувања), а потоа се применуваат правилата од потточките 20), 21) и 22).

Пример:

Вонбилансно побарување во износ од 100 денари со среден ризик (фактор на конверзија од 50%) и пондер на ризичност на должникот од 100%, за кое е издвоена посебна резерва во износ од 20 денари и е обезбедено со финансиран инструмент за кредитна заштита во износ од 50 денари на кој се применува пондер на ризичност од 20%. Ова побарување треба да биде вклучено во колоните бр. 10, 11, 14 и 15 на следниов начин:

Во колоната бр. 10 се внесува: $(100-50-20) = 30$

Во колоната бр. 11 се внесува: 50

Во колоната бр. 14 се внесува: $30 \cdot 50\% \cdot 100\% = 15$

Во колоната бр. 15 се внесува: $50 \cdot 50\% \cdot 20\% = 5$

Вкупната пондерирана вредност на ова вонбилансно побарување е еднаква на 20 денари.

20) Во колоната бр. 14 се внесува пондерираната вредност на побарувањата коишто не се покриени со инструмент за кредитна заштита, којашто се утврдува

како производ на износот на необезбедениот дел од позициите (колона бр. 10) и соодветниот пондер на ризичност на кој и припаѓа таа позиција (колона бр. 8).

21) Во колоната бр. 15 се внесува пондерираната вредност на побарувањата обезбедени со финансиран инструмент за кредитна заштита, којашто се утврдува како производ на износот прикажан во колоната бр. 11 и соодветниот пондер на ризичност од колоната бр. 13. Банката го избира пондерот на ризичност следејќи ги одредбите од главата VI.2.1 од Одлуката, и тоа:

- на побарувањата покриени со финансиско обезбедување, го применува пондерот на ризичност на обезбедувањето;

- на побарувањата покриени со финансиското обезбедување од точката 87 став 1 алинеја 6 од Одлуката и со сопственички инструменти коишто се дел од МБИ10, применува пондер на ризичност од 50%;

- на побарувањата покриени со злато кај банката, применува пондер на ризичност од 20%;

- на побарувањата покриени со паричен депозит кај банката, применува пондер на ризичност од 0%;

- на побарувањата покриени со договор за билансно нетирање го применува пондерот на ризичност на кредитот, односно на должникот;

- на побарувањата обезбедени со останат финансиран инструмент го применува пондерот на ризичност на третото лице - давател на инструментот.

22) Во колоната бр. 16 се внесува пондерираната вредност на побарувањата обезбедени со нефинансиран инструмент за кредитна заштита којашто се утврдува како производ на износот прикажан во колоната бр. 12 и пондерот на ризичност којшто се применува на давателот на инструментот (колона бр. 13).

23) Во колоната бр. 17 се внесува збирот на пондерираните вредности на побарувањата коишто ѝ припаѓаат на соодветната категорија на изложеност, поделени по одделни пондери на ризичност и инструменти за кредитна заштита - збир на пондерираната вредност на необезбедените побарувања (колона бр. 14), пондерираната вредност на побарувањата обезбедени со финансирани инструменти за кредитна заштита (колона бр. 15) и пондерираната вредност на побарувањата покриени со нефинансирани инструменти за кредитна заштита (колона бр. 16).

Доколку сите побарувања коишто се вклучени во определен пондер на ризичност се необезбедени, износот во оваа колона треба да биде еднаков со износот од колоната бр. 9 (за тој пондер на ризичност).

Во редот бр. III од оваа колона се внесува вкупниот износ на активата пондерирана според кредитниот ризик за соодветната категорија на изложеност, добиен како збир на износите на активата пондерирана според кредитниот ризик за секој пондер на ризичност.

11. Покрај правилата од точката 10 од ова упатство, при пополнувањето на образецот АПКР-ПМК, банката го има предвид и следново:

- во овој образец се внесуваат побарувањата коишто ги исполнуваат критериумите од Одлуката за вклучување во портфолиото на мали кредити, но и побарувањата од физички лица коишто не ги исполнуваат критериумите од Одлуката за вклучување во портфолиото на мали кредити;

- побарувањата коишто ги исполнуваат критериумите за вклучување во портфолиото на мали кредити се распоредуваат во пондерот на ризичност од 75%. На овие побарувања може да се примени и понизок пондер, само доколку портфолиото на кое му припаѓа побарувањето е обезбедено со инструмент за кредитна заштита за кој е предвидена примена на понизок пондер на ризичност;

- побарувањата од физички лица коишто не ги исполнуваат критериумите од Одлуката за вклучување во портфолиото на мали кредити, исто така, се распоредуваат во овој образец во пондерите на ризичност од 100% или 150% (за побарувања коишто се сметаат за високоризични), при што на овие побарувања може да се примени и понизок пондер на ризичност само доколку се обезбедени со соодветен инструмент за кредитна заштита. Во овие позиции (пондер на ризичност од 100% или 150%) се вклучуваат и побарувањата од физички лица коишто не ги исполнуваат критериумите за вклучување во обрасците АПКР-ПДО и АПКР-ПСО;

- сите побарувања од МД коишто не ги исполнуваат критериумите од Одлуката за вклучување во портфолиото на мали кредити се вклучуваат во образецот АПКР-ДТД.

12. Покрај правилата од точката 10 од ова упатство, при пополнувањето на обрасците АПКР-ПСО и АПКР-ПДО, банката ги има предвид и следниве правила:

1) Во овие обрасци се распоредуваат побарувањата коишто се покриени со станбен или деловен објект и коишто ги исполнуваат критериумите од Одлуката за побарувања покриени со станбен или деловен објект;

2) Побарувањата од потточката 1) од оваа точка се распоредуваат во пондерите на ризичност од 35% (образец АПКР-ПСО), односно од 100% (образец АПКР-ПДО), при што може да се примени и понизок пондер на ризичност, само доколку побарувањето е обезбедено со инструмент за кредитна заштита за кој е предвидена примена на понизок пондер на ризичност;

3) Побарувањата коишто не ги исполнуваат критериумите од Одлуката за побарувања покриени со станбен објект, се распоредуваат:

- во образецот АПКР-ПМК со пондер на ризичност од 75%, доколку станува збор за побарувања коишто ги исполнуваат критериумите од Одлуката за вклучување во портфолиото на мали кредити;

- во образецот АПКР-ПМК со пондер на ризичност од 100% или 150%, доколку станува збор за побарувања од физички лица коишто не ги исполнуваат критериумите од Одлуката за вклучување во портфолиото на мали кредити; или

- во образецот АПКР-ДТД, доколку станува збор за побарувања од трговски друштва.

4) Обрасците АПКР-ПСО и АПКР-ПДО се пополнуваат само за пондерот на ризичност од 35%, односно од 100%.

13. Образецот АПКР - Вонбилансно ги прикажува вонбилансните побарувања коишто се дел од портфолиото на банкарски активности и коишто се распоредени во одделните категории на изложеност од точката 37 од Одлуката, согласно со нивниот фактор на конверзија (поделбата од колоната бр. 2).

Овој образец се пополнува со примена на следниве правила:

13.1. Во колоната бр. 3 - „сметководствена вредност“, се внесува сметководствената вредност на одделните категории на изложеност (распределена според факторите на конверзија), прикажана во редовите бр. 2, 2.1, 2.2, 2.3 или 2.4 од колоната бр. 3 од соодветните обрасци (АПКР - ЦВ и ЦБ, АПКР - ЛСРВ, АПКР - ЛИ, АПКР - МРБ и МО, АПКР - Б, АПКР - ДТД, АПКР - ПМК, АПКР - ПСО, АПКР - ПДО, АПКР - УИФ и АПКР - ОП).

13.2. Во колоната бр. 4 - „исправка на вредноста/посебна резерва“, се внесува вкупниот износ на посебна резерва на одделните категории на изложеност (распределен според факторите на конверзија), прикажан во редовите бр. 2, 2.1, 2.2, 2.3 или 2.4 од колоната

бр. 4 од соодветните обрасци (АПКР - ЦВ и ЦБ, АПКР - ЛСРВ, АПКР - ЈИ, АПКР - МРБ и МО, АПКР - Б, АПКР - ДТД, АПКР - ПМК, АПКР - ПСО, АПКР - ПДО, АПКР - УИФ и АПКР - ОП).

13.3. Во колоната бр.5 - „необезбеден дел“, се внесува необезбедениот дел на вонбилансните побарувања, при што се следат правилата од точката 10 потточките 14) и 15) од ова упатство.

13.4. Во колоната бр. 6 - „обезбеден дел“, се внесува обезбедениот дел на вонбилансните побарувања, при што се следат правилата од точката 10 потточките 14), 16), 17) и 18) од ова упатство.

13.5. Во колоните од бр. 7 до 14, редови бр. 1, 2, 3 и 4 од секоја категорија на изложеност се распоредува износот на вонбилансните побарувања од колоните бр. 5 и 6 по соодветните пондери на ризичност, при што се има предвид влијанието на инструментите за кредитна заштита. При распоредувањето, овие износи не се множат со соодветните фактори на конверзија и пондери на ризичност.

Во редовите бр. I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X и XI од овие колони се внесува збирот на износите од редовите бр. 1, 2, 3 и 4 за секоја колона, односно за секој пондер на ризичност.

Во редот бр. 5 од овие колони (којшто се однесува на вкупните пондерираны вонбилансни побарувања од соодветната категорија на изложеност) се внесува збирот на:

- производот на износот од редот бр. 1 и факторот на конверзија (0%) и пондерот на ризичност од соодветната колона (пр. за колоната бр. 7 пондерот на ризичност е 0%);

- производот на износот од редот бр. 2 и факторот на конверзија (20%) и пондерот на ризичност од соодветната колона (пр. за колоната бр. 7 пондерот на ризичност е 0%);

- производот на износот од редот бр. 3 и факторот на конверзија (50%) и пондерот на ризичност од соодветната колона (пр. за колоната бр. 7 пондерот на ризичност е 0%);

- производот на износот од редот бр. 4 и факторот на конверзија (100%) и пондерот на ризичност од соодветната колона (пр. за колоната бр. 7 пондерот на ризичност е 0%).

13.6. Во колоната бр. 16 - „вкупна конвертирана вредност“, во редовите бр. 1, 2, 3 и 4 од секоја категорија на изложеност, се внесува производот на вкупниот износ на вонбилансни побарувања распоредени во колоните бр. 7 до 14 и соодветниот фактор на конверзија од колоната бр. 15.

Во редовите бр. I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X и XI од оваа колона се внесува збирот на износите од редовите бр. 1, 2, 3 и 4 за секоја категорија на изложеност.

Во редот бр. 5 од оваа колона се внесува збирот на вкупните пондерираны вонбилансни побарувања од соодветната категорија на изложеност (колони бр. 7-14 од редот бр. 5).

13.7. Во редот бр. XII - „вкупна вонбилансна актива“, се внесува збирот на износите од редовите бр. I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X и XI. Овој ред не се пополнува за колоната бр. 16.

13.8. Редот бр. XIII - „вкупни конвертирани вонбилансни побарувања“ се пополнува само за колоната бр. 16 и претставува збир на редовите бр. I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X и XI.

13.9. Во редот бр. XIV - „вкупна пондерирана вонбилансна актива“, се внесува збирот на редот бр. 5 од секоја категорија на изложеност (редови бр. I.5, II.5, III.5, IV.5, V.5, VI.5, VII.5, VIII.5, IX.5, X.5 и XI.5), при што се пополнуваат само колоните бр. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 и 16.

Износите од колоните од бр. 7 до бр. 14 од овој ред го даваат вкупниот износ на пондерираны вонбилансни побарувања по одделни пондери на ризичност, додека износот од колоната бр. 16 го дава вкупниот износ на пондерираны вонбилансни побарувања којшто се вклучува во утврдувањето на активата пондерирана според кредитниот ризик.

14. Образецот АПКР - Вкупно претставува збиен образец за вкупната актива пондерирана според кредитниот ризик, прикажана по одделни категории на изложеност и по одделни пондери на ризичност (вклучувајќи го и влијанието на инструментите за кредитна заштита).

Овој образец се пополнува со примена на следниве правила:

1) Во колоната бр. 3 се внесува нето-износот на одделните категории на изложеност прикажан во редот бр. I, колона бр. 5 од соодветните обрасци (АПКР - ЦВ и ЦБ, АПКР - ЛСРВ, АПКР - ЈИ, АПКР - МРБ и МО, АПКР - Б, АПКР - ДТД, АПКР - ПМК, АПКР - ПСО, АПКР - ПДО, АПКР - УИФ и АПКР - ОП).

2) Во колоните од бр. 4 до бр. 11 се внесува збирот на соодветните износи од колоната бр. 17 од одделните обрасци, поделени според пондерот на ризичност, при што се има предвид влијанието на инструментот за кредитна заштита.

3) Во колоната бр. 12 се внесуваат збиените на износите од колоните од бр. 4 до бр. 11, за секој ред.

4) На редот бр. XII се прикажува збирот на износите од редовите бр. I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X и XI. Износот од колоната бр. 3 го дава вкупниот нето-износ на сите билансни и вонбилансни позиции вклучени во утврдувањето на активата пондерирана според кредитниот ризик, износите од колоните од бр. 4 до бр. 11 го прикажуваат износот на пондерираната билансна и вонбилансна актива по одделни пондери на ризичност, додека во колоната бр. 12 од овој ред е прикажана вкупната актива пондерирана според кредитниот ризик.

5) На редот бр. XIII се прикажува капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик којшто се добива кога активата пондерирана според кредитниот ризик од редот бр. XII ќе се помножи со 8%.

V. ИЗВЕШТАЈ ЗА ВКУПНИТЕ АКТИВНОСТИ

15. Извештајот за вкупните активности (образец ВА) се пополнува со користењето на следниве правила:

1) Вкупни билансни побарувања - се внесува збирот на сметководствената вредност на билансните побарувања прикажана во редот бр. 1 колоната бр. 3 од обрасците АПКР - ЦВ и ЦБ, АПКР - ЛСРВ, АПКР - ЈИ, АПКР - МРБ и МО, АПКР - Б, АПКР - ДТД, АПКР - ПМК, АПКР - ПСО, АПКР - ПДО, АПКР - УИФ и АПКР - ОП.

2) Вкупни вонбилансни побарувања - се внесува збирот на сметководствената вредност на вонбилансните побарувања прикажана во редот бр. 2 колоната бр. 3 од обрасците АПКР - ЦВ и ЦБ, АПКР - ЛСРВ, АПКР - ЈИ, АПКР - МРБ и МО, АПКР - Б, АПКР - ДТД, АПКР - ПМК, АПКР - ПСО, АПКР - ПДО, АПКР - УИФ и АПКР - ОП.

3) Активни позиции од портфолиото за тргување - се внесува вкупниот износ на активни позиции од портфолиото за тргување којшто се добива од редот бр. V колоната бр. 3 од образецот ПТ.

4) Вкупни активности - се искажува збирот на износите од редовите од бр. 1 до бр. 3 од овој образец.

5) Портфолио за тргување - се внесува износот од редот бр. V колоната бр. 5 од образецот ПТ.

6) Портфолио за тргување/вкупни активности - се искажува односот помеѓу портфолиото за тргување (редот бр. 5) и вкупните активности (редот бр. 4).

VI. ИЗВЕШТАЈ ЗА КАПИТАЛОТ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА ВАЛУТНИОТ РИЗИК

16. Извештајот за капиталот потребен за покривање на валутниот ризик (образец КПВР) е поделен во два дела, од кои првиот дел се однесува на утврдувањето на агрегатната девизна позиција на банката, додека вториот дел претставува утврдување на нето-позицијата на банката во злато.

17. Првиот дел од образецот КПВР, којшто се однесува на утврдувањето на агрегатната девизна позиција на банката, се пополнува со примена на следниве правила:

17.1. Банката ги пополнува сите колони од образецот за секоја валута во која има активни и пасивни позиции коишто претставуваат изложеност на валутен ризик, при што позициите коишто согласно со Одлуката се вклучуваат во нето девизната позиција во една валута, се прикажуваат на начинот утврден со точката 108 од Одлуката.

По исклучок на ставот 1 од оваа точка, банката може да ги прикаже збирно сите валути коишто се јавуваат во билансот на состојба на банката и коишто заедно не надминуваат 10% од вкупната билансна и вонбилансна актива во странска валута и во денари со девизна клаузула (во редот „останати валути“). Овој ред се пополнува со примена на истите правила коишто важат за пополнување на позициите на одделни валути.

17.2. Во колоната бр. 3 - „актива“, се внесуваат активните билансни позиции во секоја валута, додека во колоната бр. 4 - „пасива“, се внесуваат пасивните билансни позиции во таа валута.

Во колоната бр. 5 - „вонбилансни позиции“, се внесуваат вонбилансните позиции коишто претставуваат изложеност на валутен ризик, при што се внесува разликата помеѓу вонбилансната актива и вонбилансната пасива за секоја валута. Доколку вонбилансната актива е поголема од вонбилансната пасива (долга позиција), добиената разлика се внесува со позитивен предзнак. Доколку вонбилансната актива е помала од вонбилансната пасива (кратка позиција), добиената разлика се внесува со негативен предзнак.

Активните и пасивните билансни и вонбилансни позиции се искажуваат во валутата во која гласат, освен позициите од редот „останати валути“, коишто се прикажуваат во денари, со примена на средниот курс на Народната банка на денот на изработка на образецот КПВР.

17.3. Во колоната бр. 6 - „нето девизна позиција во валута“, се внесува збирот на износите од колоните бр. 3 и 5, намален за износот од колоната бр. 4. Долгите позиции (поголем износ на девизна билансна и вонбилансна актива од девизна билансна и вонбилансна пасива) се внесуваат со позитивен предзнак, додека кратките позиции (помал износ на девизна билансна и вонбилансна актива од девизна билансна и вонбилансна пасива) се внесуваат со негативен предзнак.

17.4. Во колоната бр. 7 - „среден курс на НБРМ“, се внесува средниот курс на Народната банка на денот на изработката на Извештајот за капиталот потребен за покривање на валутниот ризик.

Оваа колона не се пополнува за редот „останати валути“.

17.5. Колоната бр. 8 - „нето девизна позиција во денари“ го дава производот на нето девизната позиција во валута (колона бр. 6) и средниот курс на Народната банка (колона бр. 7).

За редот - „останати валути“, во оваа колона се внесува износот прикажан во колоната бр. 6.

17.6. На редот бр. I - „вкупна долга девизна позиција“, се внесува збирот на сите долги позиции од колоната бр. 8.

На редот бр. II - „вкупна кратка девизна позиција“, се прикажува збирот на сите кратки позиции од колоната бр. 8, во апсолутна вредност.

На редот бр. III - „агрегатна девизна позиција“, се прикажува поголемиот износ од вкупната долга девизна позиција (редот бр. I) и вкупната кратка девизна позиција (редот бр. II).

18. Вториот дел од образецот КПВР, којшто се однесува на утврдувањето на нето-позицијата на банката во злато, се пополнува со примена на следниве правила:

18.1. За секоја позиција во злато се пополнуваат колоните од бр. 1 до 4. При пополнувањето на секоја колона, соодветно се применуваат правилата коишто важат за првиот дел од образецот КПВР, при што позициите се искажуваат во денари.

Како одделна позиција во злато не се сметаат нумизматичките збирки и залихите на ковани пари за продажба.

18.2. На редот бр. IV - „нето-позиција во злато“, се прикажува збирот на позициите од колоната бр. 4, при што нето-позицијата во злато претставува разлика на долгите позиции во злато и кратките позиции во злато.

19. На редот бр. V - „капитал потребен за покривање на валутниот ризик“, се прикажува збирот на агрегатната девизна позиција (редот бр. III) и нето-позицијата во злато (редот бр. IV), помножен со 8%.

VII. ИЗВЕШТАЈ ЗА КАПИТАЛОТ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА СПЕЦИФИЧНИОТ РИЗИК ОД ВЛОЖУВАЊА ВО ДОЛЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

20. Извештајот за капиталот потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти (образец СР - ДИ), го прикажува капиталот потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти коишто се дел од портфолиото за тргување на банката.

Извештајот се пополнува со примена на следниве правила:

20.1. Позициите во должничките инструменти се прикажуваат:

- за секој инструмент, при што долгата и кратката позиција во ист должнички инструмент може да се нетира само доколку се исполнети условите за нетирање од точката 112 од Одлуката. Во спротивно, долгата и кратката позиција во ист должнички инструмент се прикажуваат како посебни позиции. На овој начин (како посебни позиции) се прикажуваат и позициите во финансиските деривати,

- според карактеристиките на издавачот: позиции коишто не носат ризик, квалификувани позиции (со преостаната рочност до 6 месеци, од 6 до 24 месеци и над 24 месеци) и останати позиции.

20.2. Во колоната бр. 3 - „валута“, се внесува шифрата на валутата во која е изразен секој должнички инструмент од портфолиото за тргување.

Во колоната бр. 4 се внесува износот на сметководствената вредност на долготата позиција на секој должнички инструмент.

Во колоната бр. 5 се внесува износот на сметководствената вредност на кратката позиција на секој должнички инструмент (со негативен предзнак).

Во колоната бр. 6 се внесува:

- разликата помеѓу долготата и кратката позиција на банката во одделен должнички инструмент, доколку се исполнети условите за нетирање на позициите во ист должнички инструмент. Разликата на долготата и кратката позиција се искажува во апсолутна вредност;

- апсолутната вредност на долготата или кратката позиција на секој должнички инструмент, доколку не се исполнети условите за нетирање.

Начинот на утврдување на сметководствената вредност на должничките инструменти е утврден со точката 112 и главите VIII.1, VIII.2 и VIII.3 од Одлуката. Сметководствената вредност на должничките инструменти вклучени во овој образец е евидентирана на соодветниот дел на сметките 35, 36, 40, 45, 46, 75, 79, 85 и 89, како и на други сметки на кои се евидентираат должничките инструменти коишто се дел од портфолиото за тргување.

20.3. Во колоната бр. 7 - „пондер“, се искажуваат процентите со кои банката треба да изврши пондерирање на одделните позиции на должнички инструменти.

Врз основа на извршената класификација според преостанатата рочност, банката врши пондерирање на позициите согласно со пондерите определени во табелата бр. 11 од Одлуката.

Позициите кај кои не може со сигурност да се утврди преостанатата рочност се распоредуваат во соодветниот временски период, преку утврдување на веројатноста и зачестеноста на промената на каматните стапки на овие позиции.

20.4. Во колоната бр. 8 - „пондерирана позиција“, се искажува пондерираниот износ на секоја позиција, којшто се добива како производ на апсолутната вредност на нето-износот од колоната бр. 6 и соодветниот пондер за секоја позиција (колони бр. 7).

20.5. На редот бр. I се искажува вкупниот пондериран износ на позициите коишто не носат ризик.

На редот бр. II се искажува вкупниот пондериран износ на квалификуваните позиции (збир на вкупните пондерирани износи на позициите со преостаната рочност до 6 месеци, позициите со преостаната рочност од 6 до 24 месеци и позициите со преостаната рочност над 24 месеци).

На редот бр. III се искажува вкупниот пондериран износ на останатите позиции.

20.6. На редот бр. IV - „капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти“, се искажува вкупниот износ на капиталот потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти, којшто се добива како збир на износите од редот бр. I, редот бр. II и редот бр. III, од колоната бр. 8.

VIII. ИЗВЕШТАЈ ЗА КАПИТАЛОТ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА ГЕНЕРАЛНИОТ РИЗИК ОД ВЛОЖУВАЊА ВО ДОЛЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

21. Извештајот за капиталот потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти го прикажува капиталот потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти коишто се дел од портфолиото за тргување на банката.

Извештајот е составен од два дела:

- образец ГР - ДИ/1; и

- образец ГР - ДИ/2.

Образците се пополнуваат одделно за секоја валута.

Овие образци се пополнуваат со примена на следниве правила:

1. Образец ГР - ДИ/1

22. Должничките инструменти се групираат врз основа на преостанатата рочност и висината на каматната стапка.

Позициите кај кои не може со сигурност да се утврди преостанатата рочност се распоредуваат во соодветниот временски период преку утврдување на веројатноста и зачестеноста на промената на каматните стапки на овие позиции.

23. Во колоната бр. 5 - „долга позиција“, се внесуваат долгите позиции во одделни должнички инструменти, додека во колоната бр. 6 - „кратка позиција“, се внесува кратката позиција во секој должнички инструмент.

Долготата и кратката позиција ја претставуваат сметководствената вредност на секоја позиција на должнички инструмент којшто се утврдува согласно со точката 112 и главите VIII.1, VIII.2 и VIII.3 од Одлуката. Сметководствената вредност на должничките инструменти вклучени во овој образец е евидентирана на соодветниот дел на сметките 35, 36, 40, 45, 46, 75, 79, 85 и 89, како и на други сметки на кои се евидентираат должничките инструменти коишто се дел од портфолиото за тргување.

24. Во колоната бр. 7 - „пондер“, се искажуваат процентите со кои банката треба да изврши пондерирање на одделните (долги и кратки) позиции на секој должнички инструмент, определени во табелата бр. 12 од Одлуката.

25. Во колоната бр. 8 - „пондерирана долга позиција“, се искажува износот на пондерираната долга позиција во секој должнички инструмент, добиен како производ помеѓу износот на долготата позиција (колони бр. 5) и соодветниот пондер (колони бр. 7).

Во колоната бр. 9 - „пондерирана кратка позиција“, се искажува износот на пондерираната кратка позиција во секој должнички инструмент, добиен како производ помеѓу износот на кратката позиција (колони бр. 6) и соодветниот пондер (колони бр. 7).

26. При пополнувањето на образецот ГР - ДИ/1 се внесуваат износите за секоја позиција во должнички инструмент, односно во рамките на една група се внесуваат сите позиции одделно, а не збирно (согласно со примерот за групата 1, даден во образецот).

Образецот ГР - ДИ/1 служи како основа за пополнување на образецот ГР - ДИ/2.

2. Образец ГР - ДИ/2

27. Во колоната бр. 3 - „пондерирана долга позиција“, се искажуваат збирно сите долги пондерирани позиции за секоја група на преостаната рочност од колоните бр. 8 од образецот ГР-ДИ/1.

Во колоната бр. 4 - „пондерирана кратка позиција“, се искажуваат збирно сите кратки пондерирани позиции за секоја група на преостанатата рочност, во апсолутна вредност од колоните бр. 9 од образецот ГР-ДИ/1.

28. Помалиот износ од пондерираната долга и пондерираната кратка позиција во секоја група на преостанатата рочност се смета за усогласена пондерирана пози-

ција на таа група на преостаната рочност и се искажува во колоната бр. 5 - „усогласена пондерирана позиција за група“.

Вкупниот износ на усогласената пондерирана позиција за групите од секоја зона се искажува во колоната бр. 5, и тоа:

- на редот бр. I за групите од зоната 1 (AI);
- редот бр. II за групите од зоната 2 (AII);
- редот бр. III за групите од зоната 3 (AIII).

Збирот на AI, AII и AIII од колоната бр. 5 (износот А) го дава збирот на усогласените пондерирани позиции на сите групи на преостаната рочност (на редот Вкупно).

29. Преостанатиот износ (разликата којашто може да биде со позитивен или негативен предзнак) од пондерираната долга и пондерираната кратка позиција во секоја група на преостаната рочност се смета за неусогласена пондерирана долга позиција (колона бр. 6) или неусогласена пондерирана кратка позиција на таа група на преостаната рочност (колона бр. 7).

За секоја група на преостаната рочност се пополнува само една од двете колони (колоната бр. 6 или колоната бр. 7). Доколку износот од колоната бр. 3 е поголем од износот од колоната бр. 4, се пополнува колоната бр. 6. Доколку износот од колоната бр. 3 е помал од износот од колоната бр. 4, се пополнува колоната бр. 7.

На редовите бр. I, II и III се прикажува збирот на сите неусогласени пондерирани долги позиции (колона бр. 6) и сите неусогласени пондерирани кратки позиции (колона бр. 7) во секоја зона, односно се добива износот на неусогласена долга позиција за секоја зона и износот на неусогласена кратка позиција за секоја зона.

30. Во колоната бр. 8 се внесува помалиот износ од неусогласената долга и неусогласената кратка пондерирана позиција за секоја зона, при што се пополнуваат само редовите бр. I, II и III. Добениот износ го претставува износот на усогласена пондерирана позиција на секоја зона (BI за зоната 1, BII за зоната 2 и BIII за зоната 3).

Разликата помеѓу неусогласената пондерирана долга позиција и неусогласената пондерирана кратка позиција за секоја зона се смета за неусогласена пондерирана позиција на таа зона и се искажува во колоната бр. 9, и тоа:

- редот бр. I за зоната 1 (CI);
- редот бр. II за зоната 2 (CII);
- редот бр. III за зоната 3 (CIII)

Износите од ставот 2 од оваа точка се искажуваат во номинален износ, односно негативната разлика помеѓу неусогласената долга и кратка позиција во секоја зона се искажува со негативен предзнак.

Збирот на CI, CII и CIII од колоната бр. 9 (износ С) го дава износот на преостанатата позиција.

31. Апсолутната вредност на неусогласената пондерирана позиција во зоната 1 (CI) се споредува со апсолутната вредност на неусогласената пондерирана позиција во зоната 2 (CII), само доколку овие две позиции имаат различен предзнак. Помалиот износ од овие две позиции се смета за усогласена пондерирана позиција помеѓу зоните 1 и 2 и се искажува во полето D од колоната бр. 10.

Разликата помеѓу CI и CII во апсолутна вредност се споредува со апсолутната вредност на неусогласената пондерирана позиција во зоната 3 (CIII), само доколку овие две позиции имаат различен предзнак. Помалиот износ од разликата помеѓу CI и CII и неусогласената пондерирана позиција во зоната 3 (CIII) се внесува:

- во полето E, доколку разликата помеѓу CI и CII е резултат на поголема апсолутна вредност на CI од CII;

- во полето F, доколку разликата помеѓу CI и CII е резултат на поголема апсолутна вредност на CII од CI.

Доколку позициите што се споредуваат во ставот 1 од оваа точка имаат ист предзнак, банката не ги пополнува полињата D, E и F. Доколку позициите што се споредуваат во ставот 2 од оваа потточка имаат ист предзнак, банката не ги пополнува полињата E и F.

32. На редот бр. IV се прикажува капиталот потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти. Овој износ претставува збир на:

- 10% од износот на усогласената пондерирана позиција на секоја група на преостаната рочност (10% од износот А);
- 40% од износот на усогласена позиција на зоната 1 (40% од износот BI);
- 30% од износот на усогласена позиција на зоната 2 (30% од износот BII);
- 30% од износот на усогласена позиција на зоната 3 (30% од износот BIII);
- 40% од износот на усогласена позиција помеѓу зоните 1 и 2 (40% од износот D);
- 40% од износот на усогласена позиција помеѓу зоните 2 и 3 (40% од износот E);
- 150% од износот на усогласена позиција помеѓу зоните 1 и 3 (150% од износот F);
- 100% од износот на преостанатата позиција (100% од износот С).

Х. ИЗВЕШТАЈ ЗА КАПИТАЛОТ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА РИЗИКОТ ОД ВЛОЖУВАЊА ВО СОПСТВЕНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

33. Извештајот за капиталот потребен за покривање на ризикот од вложувања во сопственички инструменти (образец СИ) ги вклучува сопственичките инструменти коишто се дел од портфолиото за тргување.

Извештајот се пополнува со користење на следниве правила:

33.1. Во колоната бр. 2 - „опис“, се внесува секоја сопственичка хартија од вредност прикажана според националниот пазар на кој тргува банката со таа хартија од вредност, при што сопственичките инструменти се поделени во четири групи: акции, берзански индекси, сопственички инструменти коишто се дел од финансиски дериват и останати сопственички инструменти.

33.2. Во колоната бр. 3 - „долга позиција“, се внесуваат долгите позиции на одделните групи сопственички инструменти, додека пак во колоната бр. 4 - „кратка позиција“, се внесуваат кратките позиции на одделните групи сопственички инструменти. Долгата и кратката позиција се внесуваат во апсолутна вредност.

Позициите од ставот 1 се прикажуваат според нивната сметководствена вредност утврдена согласно со точката 112 и главите VIII.1, VIII.2 и VIII.4 од Одлуката. Сметководствената вредност на сопственичките хартии од вредност вклучени во овој образец е евидентирана на соодветниот дел на сметките 35, 36, 40, 45, 46, 75, 79, 85 и 89, како и на други сметки на кои се евидентираат сопственичките инструменти коишто се дел од портфолиото за тргување.

33.3. Во колона бр. 5 - „бруто-позиција“, се искажува бруто-позицијата на секоја сопственичка хартија од вредност за секој национален пазар, којашто се добива како збир на вредностите од колоните бр. 3 и 4.

Во колоната бр. 6 - „нето-позиција“, се внесува разликата на вредностите од колоните бр. 3 и 4.

Добиените вредности за бруто и нето-позициите се искажуваат во апсолутна вредност.

33.4. На редот бр. I - „вкупно“, во колоната бр. 5 се искажува вкупната бруто-позиција како збир на сите бруто-позиции за секој национален пазар.

Во колоната бр. 6 од овој ред се искажува вкупната нето-позиција како збир на нето-позициите на сите сопственички инструменти за секој национален пазар.

33.5. Капиталот потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти (редот бр. II) се добива кога износот од редот бр. I од колоната бр. 5 ќе се помножи со 4%.

33.6. Капиталот потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти (редот бр. III) се добива кога износот од редот бр. I колона бр. 6 ќе се помножи со 8%.

X. ИЗВЕШТАЈ ЗА КАПИТАЛОТ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА РИЗИКОТ ОД ПОРАМНУВАЊЕ/ИСПОРАКА

34. Извештајот за капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака (образец РИ) се користи за утврдување на капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака.

Образецот РИ е составен од три табели, и тоа:

- табела бр. 1 - Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции коишто не се намирани во рок од пет или повеќе работни дена по договорениот датум на порамнување;

- табела бр. 2 - Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции кај кои е предвидена слободна испорака; и

- табела бр. 3 - Вкупен капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака.

1. Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции коишто не се намирани во рок од пет или повеќе работни дена по договорениот датум на порамнување (табела 1)

35. Табелата бр. 1, којашто се користи за утврдување на капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции коишто не се намирани во рок од пет или повеќе работни дена по договорениот датум на порамнување, се пополнува со примена на следниве правила:

35.1. Во табелата се прикажуваат трансакциите во должнички инструменти, сопственички инструменти и други трансакции групирани според бројот на работни денови по датумот на испораката (согласно со поделбата од колоната бр. 2 - „опис“).

35.2. Во колоната бр. 3 се искажува договорената цена на порамнувањето, а во колоната бр. 4 се искажува тековната пазарна цена на соодветниот инструмент на датумот на кој се однесува извештајот.

35.3. Во колоната бр. 5 - „разлика“, се внесува разликата помеѓу договорената цена на порамнувањето и тековната пазарна цена на соодветниот инструмент.

Износот во колоната бр. 5 се пополнува само доколку разликата помеѓу договорената цена на порамнувањето и тековната пазарна вредност на конкретниот инструмент значи загуба за банката (во случај на купување, кога тековната пазарна цена е повисока од договорената цена, или во случај на продажба, кога тековната пазарна цена е пониска од договорената цена на порамнувањето). Во спротивно, оваа колона останува празна, односно се внесува износот нула.

35.4. Во колоната бр. 6 - „пондер“, се искажуваат соодветните проценти со кои се пондерира разликата помеѓу договорената цена на порамнувањето и тековната пазарна вредност, определени во табелата бр. 14 од Одлуката.

35.5. Во колоната бр. 7 - „потребен капитал“, се внесува производот на разликата од колоната бр. 5 и соодветниот пондер од колоната бр. 6.

35.6. На редот бр. 4 - „Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции коишто не се намирани во рок од пет или повеќе работни дена по договорениот датум на порамнување“, се прикажува збирот на сите износи од колоната бр. 7.

2. Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции кај кои е предвидена слободна испорака (табела бр. 2)

36. Табелата бр. 2, којашто се користи за утврдување на капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за позициите кај кои е предвидена слободна испорака, се пополнува со примена на следниве правила:

36.1. Во табелата се прикажуваат одделно сите трансакции во должнички и сопственички инструменти и други трансакции групирани според бројот на работни денови по датумот на плаќањето или испораката (согласно со поделбата од колоната бр. 2 - „опис“).

36.2. Во колоната бр. 3 - „договорена цена на извршено плаќање /испорака“, се искажува договорената цена на порамнувањето.

36.3. Во колоната бр. 4 - „тековна позитивна изложеност“, се внесува износот на тековната позитивна изложеност утврдена согласно со главата VIII.6.1 од Одлуката.

36.4. Во колоната бр. 5 - „пондер“, се внесува пондерот на ризичност со кој треба да се пондерира договорениот износ на извршеното плаќање/испорака, во зависност од категоријата на изложеност (степенот на кредитен квалитет на кој му припаѓа должникот или инструментот согласно со главата VI од Одлуката).

36.5. Колоната бр. 6 - „потребен капитал“, го дава износот на капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за позициите кај кои е предвидена слободна испорака. Оваа колона не се пополнува за трансакциите кај кои бројот на работни денови по датумот на плаќање или испорака е до еден работен ден. За трансакциите кај кои бројот на работни денови по датумот на плаќање или испорака е над еден до четири работни дена, потребниот капитал е еднаков на производот помеѓу договорената цена на извршеното плаќање/испорака од колоната бр. 3 и соодветниот пондер од колоната бр. 5. За трансакциите кај кои бројот на работни денови по датумот на плаќање или испорака е по петтиот работен ден, износот на потребниот капитал се добива кога договорениот износ на извршеното плаќање/испорака од колоната бр. 3 ќе се зголеми за тековната позитивна изложеност (доколку постои) од колоната бр. 4 и ќе се помножи со 1.250% (добива третман на одбитна ставка од сопствениите средства).

36.6. Во редот бр. 4 - „Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции кај кои е предвидена слободна испорака“, се внесува збирот на сите износи од колоната бр. 6.

3. Вкупен капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака (табела бр. 3)

37. Табелата бр. 3 го дава вкупниот износ на капитал којшто банката треба да го издвои за покривање на ризикот од порамнување/испорака.

На редот бр. 1 се прикажува износот на капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции коишто не се намирени во рок од пет или повеќе работни дена по договорениот датум на порамнување од редот бр. 4 од табелата бр. 1.

На редот бр. 2 се прикажува износот на капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции кај кои е предвидена слободна испорака од редот бр. 4 од табелата бр. 2.

На редот бр. 1 се прикажува вкупниот износ на капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака којшто се добива како збир на износите од редовите бр. 1 и 2.

XI. ИЗВЕШТАЈ ЗА КАПИТАЛОТ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА РИЗИКОТ ОД ДРУГАТА ДОГОВОРНА СТРАНА

38. Извештајот за капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна (образец РДДС) го прикажува капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна којшто се пресметува за следниве групи позиции:

- финансиски деривати;
- репо-договори за продажба/купување хартии од вредност и стоки и договорите за давање на заем/зајмување хартии од вредност и стоки;
- трансакции за кредитирање на купувањето хартии од вредност со плаќање одреден износ; и
- трансакции со долг рок на порамнување.

Образецот РДДС е составен од три табели, и тоа:

- табела бр. 1 - Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна;
- табела бр. 2 - Изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на оригинална изложеност; и
- табела бр. 3 - Изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на пазарна вредност.

За секоја позиција од ставот 1 од оваа точка се пополнува или табелата бр. 2 или табелата бр. 3, коишто претставуваат основа за пополнување на табелата бр. 1.

1. Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна (табела 1)

39. Табелата бр. 1, којашто се користи за утврдување на капиталот за покривање на ризикот од другата договорна страна, се пополнува со примена на следниве правила:

39.1. Во табелата се прикажуваат групите позиции за кои банката утврдува капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна (согласно со поделбата од колоната бр. 2 - „опис“).

39.2. Во колоната бр. 3 - „изложеност на ризик“, се искажува изложеноста на ризикот од другата договорна страна за сите позиции од точката 38 од ова упатство, утврдена со примена на методот на оригинална изложеност (табела бр. 2) или со методот на пазарна вредност (табела бр. 3), во согласност со главата VIII.6.2 од Одлуката.

39.3. Во колоната бр. 4 - „пондер на ризичност за договорната страна“, се искажуваат соодветните пондери коишто се користат за пондерирање на изложеноста, утврдени согласно со главата VI од Одлуката.

39.4. Во колоната бр. 5 - „пондерирана изложеност“, се внесува производот помеѓу изложеноста на ризикот од другата договорна страна (колона бр. 3) и соодветниот пондер на ризичност за договорната страна (колона бр. 4).

39.5. Во колоната бр. 6 - „потребен капитал“, се внесува износот на пондерираната изложеност за секоја позиција (колона бр. 5) помножен со 8%.

39.6. На редот бр. 5 - „вкупно потребен капитал“, се искажува вкупниот износ на капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна, добиен како збир на сите износи од колоната бр. 6.

2. Изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на оригинална изложеност (табела бр. 2)

40. Табелата бр. 2, којашто се користи за утврдување на вкупниот износ на изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на оригинална изложеност, се пополнува со примена на следниве правила:

40.1. Во табелата се прикажуваат сите позиции (договори) за кои се пресметува капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна, групирани во зависност од предметот на тргување (договори коишто се однесуваат на каматните стапки и договори коишто се однесуваат на девизниот курс и златото) и договорениот рок на достасување (до една година, од една до две години и за секоја дополнителна година), при што сите позиции се прикажуваат одделно.

40.2. Во колоната бр. 3 се искажува номиналната вредност на позицијата (договорот), а во колоната бр. 4 се искажуваат соодветните пондери определени во табелата бр. 16 од Одлуката. За секоја дополнителна година, пондерите се зголемуваат за по 1 процентен поен за договорите што се однесуваат на каматните стапки, односно за по 3 процентни поени за договорите што се однесуваат на девизниот курс и златото.

40.3. Во колоната бр. 5 - „изложеност“, се внесува износот на изложеноста на ризикот од другата договорна страна за секоја позиција (договор), којшто се добива како производ помеѓу номиналната вредност на позицијата (колона бр. 3) и соодветниот процент од колоната бр. 4.

40.4. На редот бр. 3 - „Вкупен износ на изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на оригинална изложеност“, се прикажува збирот на сите износи од колоната бр. 5.

3. Изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на пазарна вредност (табела бр. 3)

41. Табелата бр. 3, којашто се користи за утврдување на вкупниот износ на изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на пазарна вредност, се пополнува со примена на следниве правила:

41.1. Во табелата се прикажуваат позициите (договорите) за кои се пресметува капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна, групирани во зависност од предметот на тргување (договори коишто се однесуваат на каматните стапки, дого-

вори коишто се однесуваат на девизниот курс и златото, договори коишто се однесуваат на сопственичките инструменти, договори коишто се однесуваат на благородните метали, освен златото и договори коишто се однесуваат на стоките коишто не се благороден метал) и рокот на достасување (до една година, од една до пет години и над пет години), при што сите позиции се прикажуваат одделно.

41.2. Во колоната бр. 3 се искажува тековната изложеност утврдена како трошок за замена на позицијата, којшто ја претставува пазарната вредност на позицијата, односно износот што ќе треба да го плати банката во случај на потреба за замена на позицијата. Доколку овој износ е негативен, тогаш трошокот е еднаков на нула.

41.3. Во колоната бр. 4 се искажува номиналната вредност на позицијата, а во колоната бр. 5 - „пондер“, се искажуваат соодветните проценти определени во табелата бр. 17 од Одлуката.

41.4. Во колоната бр. 6 - „потенцијална изложеност“, се внесува производот на номиналната вредност на позицијата од колоната бр. 4 и соодветниот процент од колоната бр. 5.

41.5. Во колоната бр. 7 - „изложеност“, се внесува износот на изложеноста на ризикот од другата договорна страна за секоја позиција (договор), којшто се добива како збир на тековната изложеност од колоната бр. 3 и износот на потенцијалната изложеност на ризикот од другата договорна страна од колоната бр. 6.

41.6. На редот бр. 6 - „вкупен износ на изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на пазарна вредност“, се прикажува збирот на сите износи од колоната бр. 7.

ХII. ИЗВЕШТАЈ ЗА КАПИТАЛОТ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА НАДМИНУВАЊЕТО НА ЛИМИТИТЕ НА ИЗЛОЖЕНОСТ

42. Извештајот за капиталот потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност (образец НЛИ) се користи за утврдување на капиталот потребен за покривање на секое надминување на лимитите на изложеност пропишани со Законот за банките што е настанато како резултат на изложеност од портфолиото за тргување.

Образецот НЛИ е составен од четири табели, и тоа:

- табела бр. 1 - Вкупен износ на изложеност на секое надминување;

- табела бр. 2 - Изложеност кон лице и лицата поврзани со него за која банката утврдува капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност за секое надминување;

- табела бр. 3 - Капитал потребен за покривање на секое надминување на лимитот на изложеност; и

- табела бр. 4 - Вкупен капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност.

Табелите бр. 1, 2 и 3 се пополнуваат за секое надминување на лимитите на изложеност од Законот за банките (бројот на табелите 1, 2 и 3 е еднаков на бројот на надминувањата на лимитите на изложеност коишто се предмет на издвојување потребен капитал), додека табелата бр. 4 претставува збиен извештај на вкупниот износ на капитал потребен за покривање на надминувањата на лимитите на изложеност.

1. Вкупен износ на изложеност на секое надминување (табела бр. 1)

43. Колоните бр. 3 и 5 се пополнуваат само за инструментите прикажани во редовите бр. 5 и 7 од овој образец. Како пондер се наведува пондерот од колоната бр. 3 од табелата бр. 2. Колоната бр. 5 се добива како производ на колоните бр. 3 и 4 за редовите бр. 5 и 7 од овој образец.

Редовите во табелата бр. 1 се пополнуваат со примена на следниве правила:

1) Сопствени средства - се внесува износот на сопствените средства од редот бр. VIII од образецот СС.

2) Дозволен износ на изложеност - се внесува производот од износот на сопствените средства (редот бр. 1) и соодветниот лимит на изложеност којшто се применува на конкретната изложеност на банката, во согласност со Законот за банките и подзаконските акти донесени врз основа на тој закон.

3) Изложеност од позиции во портфолиото на банкарски активности - се искажува износот на изложеност на кредитен ризик утврден како збир на сите активни билансни и вонбилансни побарувања на банката од поединечно лице и лицата поврзани со него коишто се дел од портфолиото на банкарски активности.

Изложеноста од позиции во портфолиото на банкарски активности се искажува во нето-износ, како разлика меѓу сметководствената вредност и соодветниот износ на исправка на вредноста, односно посебна резерва, износот на премијата или дисконтот и ефектите од промената на објективната вредност.

4) Износ на слободни сопствени средства - се внесува разликата помеѓу редовите 2 и 3 и го прикажува дозволеният износ на изложеност врз основа на позиции од портфолиото за тргување, којшто нема да предизвика надминување на соодветниот лимит.

5) Нето-изложеност од позиции во портфолиото за тргување коишто се однесуваат на лице и лицата поврзани со него - се внесува нето-изложеноста од позициите во портфолиото за тргување коишто се однесуваат на лице и лицата поврзани со него од табелата бр. 2 од овој образец (ред I колона 4). Одделно се наведуваат сите инструменти (во нето-износ) од портфолиото за тргување на банката, коишто се издадени или претставуваат изложеност кон поединечно лице и лицата поврзани со него, за кое се пресметува надминувањето. Во редот бр. 5 се внесува вкупната нето-изложеност по одделните инструменти.

6) Надминување на изложеноста - ја претставува разликата помеѓу нето-изложеноста од позициите во портфолиото за тргување коишто се однесуваат на лице и лицата поврзани со него и износот на слободни сопствени средства (редови бр. 5 и 4).

7) Нето-изложеност од позиции во портфолиото за тргување коишто се однесуваат на лице и лицата поврзани со него за кои се пресметува капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитот на изложеност - претставува збир на износот на пондерираната позиција на сите нето-позиции од портфолиото за тргување коишто се вклучуваат во износот на оствареното надминување (соодветен износ од колоните бр. 4 и 5 од табелата бр. 2). Износот на нето-изложеноста за која се пресметува потребниот капитал е најмалку еднаков на износот на надминувањето утврдено во редот бр. 6 од овој образец.

Инструментите коишто ќе се вклучат во оваа позиција од образецот се утврдуваат во согласност со точката 139 од Одлуката. Тоа значи дека доколку банката има износ на слободни сопствени средства, ги исклучу-

ва од оваа позиција инструментите коишто имаат ниски пондери на специфичен ризик (за должничките и сопственичките инструменти), односно ниски пондери за пресметување на капиталот за покривање на ризикот од порамнување/испорака и ризикот од другата договорна страна. Исклучувањето е само до износот на слободните сопствени средства.

Доколку банката има повеќе инструменти со ист пондер, ги зема оние инструменти чијашто вкупна нето-позиција е еднаква на износот на слободните сопствени средства. Доколку банката не може да утврди инструменти чијашто нето-позиција е еднаква на износот на слободните сопствени средства, ги зема оние инструменти чијашто нето-позиција е приближно еднаква на износот на слободните сопствени средства. Во тој случај, нето-позицијата на сите инструменти коишто се вклучуваат во пресметувањето на капиталот потребен за покривање на надминувањето на лимитот на изложеност, мора да е повисока од износот на надминувањето од редот бр. 6 од овој образец.

2. Изложеност кон лице и лицата поврзани со него за која банката утврдува капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност за секое надминување (табела бр. 2)

44. Табелата бр. 2 претставува детален преглед на изложеноста на банката кон лице и лицата поврзани со него за секоја изложеност кај која банката остварила надминување на лимитите од Законот за банките, прикажана во табелата бр. 1.

Табелата бр. 2 се пополнува со примена на следниве правила:

1) Банката ги прикажува одделно сите позиции од портфолиото за тргување коишто се однесуваат на поединечно лице и лицата поврзани со него (за потребите на овој образец сите овие позиции се вклучени во терминот: инструмент).

Дериватите се третираат како позиции на предметот на дериватот, согласно со Одлуката.

2) Во колоната бр. 3 се внесува соодветниот пондер, и тоа:

- за должничките инструменти - соодветниот пондер на специфичен ризик од колоната бр. 7 од образецот СР-ДИ;

- за сопственичките инструменти - се внесува пондерот за специфичен ризик за вложувања во сопственички инструменти (4%).

3) Во колоната бр. 4 се внесува износот на изложеноста, при што за секој инструмент се прикажува износот на долгата и кратката позиција.

За позициите врз основа на гарантирање емисија на хартии од вредност, како долга позиција се внесува износот на емисијата на хартии од вредност што ја гарантира банката, а како кратка позиција се внесува износот на хартиите од вредност пренесен на трети лица коишто ги купиле тие хартии од вредност или презеле обврска за субгарантирање на емисијата.

Позициите коишто претставуваат изложеност на ризик на порамнување/испорака и ризик на другата договорна страна се сметаат за долги позиции, при што за овие позиции се внесува изложеноста прикажана во обрасците РИ и РДДС.

Разликата помеѓу долгата и кратката позиција ја дава нето-изложеноста по одделен инструмент којашто се прикажува во редот каде што е наведен инструментот (пр. за инструментот бр. 1 нето-изложеноста се прикажува во редот бр. 1).

Банката има изложеност врз основа на инструментите од портфолиото за тргување, само доколку разликата е позитивна односно долгата позиција е поголема од кратката позиција во соодветниот инструмент. Доколку разликата помеѓу овие две позиции е негативна, банката не го пополнува редот којшто се однесува на нето-изложеноста по одделен инструмент и за тој инструмент, не ја пополнува колоната бр. 5.

4) Во колоната бр. 5 се внесува капиталот потребен за покривање на соодветниот ризик (специфичен ризик за должничките и сопственичките инструменти, ризикот од порамнување/испорака и ризикот од другата договорна страна) и се добива како производ помеѓу пондерот од колоната бр. 3 и износот на изложеност од колоната бр. 4.

5) На редот бр. 1 - „Нето-изложеност од позиции во портфолиото за тргување коишто се однесуваат на лице и лицата поврзани со него“, се искажува вкупниот износ на изложеност од позиции во портфолиото за тргување коишто се однесуваат на лице и лицата поврзани со него, којшто се добива како збир на нето-изложеноста на сите инструменти вклучени во овој образец.

Банката ги подредува сите инструменти според висината на пондерираната позиција од колоната бр. 5, добиена како производ на нето-изложеноста на секој инструмент и соодветниот пондер од колоната бр. 3. Подредувањето е од инструментот со највисок износ на пондерирана позиција кон инструментот со најнизок износ на пондерирана позиција.

3. Капитал потребен за покривање на секое надминување на лимитот на изложеност (табела бр. 3)

45. Во табелата бр. 3 се прикажува надминувањето на одреден лимит според деновите на траење на надминувањето.

Редот бр. 1 се пополнува доколку надминувањето на лимитите трае до 10 дена, додека редот бр. 2 се пополнува доколку надминување трае повеќе од 10 дена.

Во колоната бр. 3 се внесува износот на пондерираната позиција добиена во табелата бр. 1 колона бр. 5, во зависност од деновите на траење на надминувањето.

Во колоната бр. 4 е прикажан пондерот којшто се користи за утврдување на капиталот потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност, дефиниран во табелата бр. 13 од Одлуката.

Колоната бр. 5 го дава производот на колоните бр. 3 и 4.

Редот бр. 3 го прикажува вкупниот износ на капитал потребен за покривање на надминувањето на одреден лимит на изложеност кон поединечно лице и лицата поврзани со него.

4. Вкупен капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност (табела бр. 4)

46. Табелата бр. 4 го дава вкупниот износ на капитал којшто банката треба да го издвои за покривање на надминувањето на сите лимити на изложеност дефинирани во Законот за банките.

Табелата бр. 4 има толку редови колку што има одделни табели 1, 2 и 3. Во секој ред се прикажува износот на капиталот потребен за покривање на надминувањето на одреден лимит на изложеност кон поединечно лице и лицата поврзани со него (ред бр. 3 од секоја табела бр. 3).

Во редот бр. 1 е прикажан вкупниот износ на капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност.

XIII. ИЗВЕШТАЈ ЗА КАПИТАЛОТ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА РИЗИКОТ ОД ПРОМЕНА НА ЦЕНИТЕ НА СТОКИТЕ

47. Извештајот за капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките (образец РПЦС) го прикажува вкупниот капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките за сите позиции од портфолиото на банкарски активности и од портфолиото за тргување.

48. Образецот РПЦС се пополнува со примена на следниве правила:

1) Во колоната бр. 2 - „опис“, се внесува стоката, односно физичкиот производ со кој се тргува на секундарниот пазар (земјоделски производи, минерали, вклучувајќи ја и нафтата, благородните метали (освен златото), дериватите и други финансиски инструменти коишто се однесуваат на овие производи).

2) Во колоната бр. 3 - „стандардни мерни единици“, се внесува мерната единица на стоката во која таа се изразува (пр. барели, тони, килограми).

3) Во колоната бр. 4 - „долга позиција“, се искажува долготата позиција во стандардни мерни единици во секоја стока. Во колоната бр. 5 - „кратка позиција“, се искажува кратката позиција во стандардни мерни единици во конкретната стока.

Позицијата во секоја стока, финансиски дериват или друг финансиски инструмент којшто се однесува на стока се искажува во согласност со точките 154 и 155 од Одлуката.

4) Во колоната бр. 6 - „тековна пазарна цена“, се искажува пазарната цена на секоја стока во денари.

5) Во колоната бр. 7 - „нето-позиција во стандардни мерни единици“, се искажува апсолутниот износ на разликата помеѓу долготата (колона бр. 4) и кратката (колона бр. 5) позиција во секоја стока, во стандардни мерни единици.

Во колоната бр. 8 - „пазарна вредност на нето-позицијата“, се искажува производот на тековната пазарна цена на стоката (колона бр. 6) и нето-позицијата изразена во стандардни мерни единици (колона бр. 7).

6) Во колоната бр. 9 - „брuto-позиција во стандардни мерни единици“, се искажува збирот на апсолутните вредности на долготата (колона бр. 4) и кратката (колона бр. 5) позиција во секоја стока, во стандардни мерни единици.

Во колоната бр. 10 - „пазарна вредност на брuto-позицијата“, се искажува производот помеѓу тековната пазарна цена на стоката (колона бр. 6) и брuto-позицијата во стандардни мерни единици (колона бр. 9).

7) На редот бр. I - „вкупен износ на нето-позицијата“, се искажува збирот на сите износи од колоната бр. 8, односно збирот на пазарните вредности на нето-позициите во сите стоки.

8) На редот бр. II - „вкупен износ на брuto-позицијата“, се искажува збирот на сите износи од колоната бр. 10, односно збирот на пазарните вредности на брuto-позициите во сите стоки.

9) На редот бр. III - „капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките“, се искажува вкупниот износ на капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките, којшто се добива како збир на:

- 15% од нето-позицијата на стоките (ред бр. I) и
- 3% од брuto-позицијата на стоките (ред бр. II).

XIV. ИЗВЕШТАЈ ЗА КАПИТАЛОТ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА ПАЗАРНИТЕ РИЗИЦИ ОД ПОЗИЦИИ ВО ОПЦИИ

49. Извештајот за капиталот потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции (образец О) се користи за утврдување на капиталот потребен за покривање на пазарните ризици од позициите во опции на каматни стапки, должнички инструменти, сопственички инструменти, девизен курс и на други финансиски инструменти со кои тргува банката на официјалната берза или преку шалтер, како и сите други инструменти коишто имаат слични карактеристики на опциите, вклучувајќи ги и опциите коишто се купени заради заштита на одредени позиции од портфолиото за тргување.

50. Образецот О е составен од два дела. Првиот дел се однесува на купените опции заради тргување, а вториот дел се однесува на опциите купени заради заштита на одредени позиции од портфолиото за тргување.

Образецот О се пополнува со примена на следниве правила:

1) Во првиот дел од образецот О, во колоната бр. 2 - „вид на купена опција“, се внесува видот на купената опција заради тргување.

Во колоната бр. 3 - „капитал потребен за предметот на опцијата“, се внесува производот на пазарната вредност на предметот на опцијата и:

- збирот на специфичниот и генералниот ризик - за опции на должнички инструменти или сопственички инструменти;

- 8% - за валутни опции; или

- 15% - за опции на стоки.

Во колоната бр. 4 - „пазарна вредност на опцијата“, се искажува пазарната вредност на купените опции.

Колоната бр. 5 - „потребен капитал“, го прикажува износот на капитал потребен за покривање на ризикот врз основа на купени опции, при што се внесува помалиот износ од износите во колоните бр. 3 и 4.

На редот бр. I - „вкупен капитал потребен за купени опции заради тргување“, се искажува збирот на сите износи од колоната бр. 5 од првиот дел на овој образец.

2) Во вториот дел од образецот О, во колоната бр. 2 - „вид на купена опција за заштита на позиција од портфолиото за тргување“, се внесува видот на опциите купени заради заштита на одредени позиции од портфолиото за тргување.

Во колоната бр. 3 - „капитал потребен за предметот на опцијата“, се искажува производот на пазарната вредност на предметот на опцијата и:

- збирот на капиталот потребен за покривање на специфичниот и генералниот ризик врз основа на предметот на опцијата - за опции на должнички инструменти или сопственички инструменти;

- 8% - за валутни опции; или

- 15% - за опции на стоки.

Во колоната бр. 4 - „внатрешна вредност на опцијата“, се искажува внатрешната вредност на опцијата, односно износот којшто претставува приход за купувачот на опцијата.

Во колоната бр. 5 - „потребен капитал“, се внесува разликата помеѓу колоните бр. 3 и 4.

На редот бр. II - „вкупен капитал потребен за купени опции за заштита на позиција од портфолиото за тргување“, се искажува вкупниот износ на капитал потребен за покривање на ризикот врз основа на купени опции заради заштита на одредена позиција во портфолиото за тргување, добиен како збир на сите износи од колоната бр. 5 од вториот дел од овој образец.

На редот бр. III - „вкупен капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции“, се искажува вкупниот износ на капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции, којшто се добива како збир на износот на капиталот потребен за покривање на пазарните ризици од купените опции заради тргување (редот бр. I) и износот на капиталот потребен за покривање на пазарните ризици од опциите коишто се купени заради заштита на одредени позиции од портфолиото за тргување (редот бр. II).

XV. ИЗВЕШТАЈ ЗА КАПИТАЛОТ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК

51. Извештајот за капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик (образец ОР) се користи за утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор или на стандардизираниот пристап, на начинот определен во главата X од Одлуката.

Образецот ОР е составен од десет табели, и тоа:

- табела бр. 1 - Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик;
- табела бр. 2 - Структура на базичниот индикатор за деловната линија: услуги поврзани со финансирање трговци (средни и големи трговци);
- табела бр. 3 - Структура на базичниот индикатор за деловната линија: тргување и продажба;
- табела бр. 4 - Структура на базичниот индикатор за деловната линија: банкарство на мало;
- табела бр. 5 - Структура на базичниот индикатор за деловната линија: комерцијално банкарство;
- табела бр. 6 - Структура на базичниот индикатор за деловната линија: платен промет и порамнување;
- табела бр. 7 - Структура на базичниот индикатор за деловната линија: услуги како агент;
- табела бр. 8 - Структура на базичниот индикатор за деловната линија: управување со средства;
- табела бр. 9 - Структура на базичниот индикатор за деловната линија: брокерски услуги на мало;
- табела бр. 10 - Структура на базичниот индикатор за нераспределените активности.

Табелите од бр. 2 до бр. 10 ги пополнуваат само банките коишто го утврдуваат капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап.

52. Без разлика на пристапот што го применува банката, износот на базичниот индикатор се пресметува на годишна основа за периодот што завршува на крајот на финансиската година (31.12.), при што се користат ревидирани финансиски извештаи. Утврдениот износ на базичен индикатор се користи за утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик за целата година.

По исклучок на ставот 1, доколку на датумот на кој се утврдува капиталот потребен за покривање на опе-

ративниот ризик банката не располага со ревидирани финансиски извештаи, при утврдувањето на базичниот индикатор може да ги земе предвид неревидираните извештаи за крајот на годината. Имајќи ја предвид регулативата за изработка на ревидирани финансиски извештаи, банката може да не располага со ревидирани финансиски извештаи при утврдувањето на потребниот капитал на 31.12. Во тој случај банката може да го утврди износот на базичниот индикатор со користење неревидирани извештаи за 31.12. По изработувањето и објавувањето на ревидираните финансиски извештаи, банката е должна повторно да го утврди износот на базичниот индикатор за 31.12, со користење на ревидираните финансиски извештаи и тој износ да го користи во следните извештајни периоди.

53. Табелата бр. 1 - „Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик“ е поделена во два дела, од кои првиот дел се однесува на утврдувањето на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор, а вториот дел се однесува на утврдувањето на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап.

Банката ги пополнува редовите од бр. 1 до бр. 10 и редовите бр. I и II, доколку го применува пристапот на базичен индикатор за утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик. Доколку банката го применува стандардизираниот пристап за утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик, тогаш ги пополнува редовите од бр. 11 до бр. 19 и редовите бр. III и IV.

53.1. Првиот дел од табелата бр. 1, којшто се однесува на утврдувањето на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор, се пополнува со примена на следниве правила:

1) Во колоните бр. 3, 4 и 5 - „износ на базичен индикатор“ се внесува износот на базичниот индикатор за последните три години за секоја позиција предвидена во образецот во редовите бр. 1 до бр. 10.

На редот бр. I - „вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години“, во овие колони, се искажува збирот на износите од редовите бр. 1 до бр. 10, за секоја од последните три години, соодветно.

2) Во колоната бр. 6 - „аритметичка средина на тригодишните износи на базичниот индикатор“, се внесува аритметичката средина на тригодишните износи на базичниот индикатор којашто се добива кога збирот на вкупните позитивни износи на базичниот индикатор за секоја од последните три години (редот бр. I колони бр. 3, 4 и 5) ќе се подели со бројот на годините во кои е остварен позитивен износ на базичен индикатор.

Доколку во која било од последните три години банката остварила базичен индикатор еднаков или помал од нула, тој износ и таа година не се вклучуваат при пресметката на аритметичката средина.

3) Во колоната бр. 7 - „стапка на потребен капитал“, се искажува стапката којашто банката ја користи за утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор (15%).

4) Колоните бр. 8, 9 и 10 во првиот дел од табелата бр. 1 од овој образец, не се пополнуваат.

5) Во колоната бр. 11 - „капитал потребен за покривање на оперативниот ризик“, се внесува капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор, којшто се утврдува кога аритметичката средина на тригодишните позитивните износи на базичниот индикатор (ред бр. I колоне бр. 6) ќе се помножи со стапката на потребен капитал од 15% (редот бр. I колоне бр. 7).

53.2. Вториот дел од табелата бр. 1, којшто се однесува на утврдувањето на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап, се пополнува со примена на следниве правила:

1) Во колоните бр. 3, 4 и 5 - „износ на базичен индикатор“, се внесува вкупниот износ на базичниот индикатор за последните три години за секоја деловна линија (редот бр. I колони бр. 3, 4 и 5 од табелите од бр. 2 до бр. 10, соодветно за секоја деловна линија).

На редот бр. 19 - „нераспределено“, во овие колони, се искажува износот на базичниот индикатор за последните три години за активностите (и за сите соодветни помошни активности на тие активности) коишто не можат да бидат распределени во ниту една од деловните линии определени во табелата бр. 18 од Одлуката.

2) Колоната бр. 6, во вториот дел од табелата бр. 1 од овој образец, не се пополнува.

3) Во колоната бр. 7 - „стапка на потребен капитал“, се искажуваат стапките на потребен капитал за секоја деловна линија, дефинирани во колоната бр. 3 од табелата бр. 18 од Одлуката.

4) Во колоните бр. 8, 9 и 10 - „износ на базичен индикатор пондериран според ризикот за секоја деловна линија“, се внесува производот на базичниот индикатор за секоја деловна линија за секоја од последните три години (редовите од бр. 11 до бр. 19 колони бр. 3, 4 и 5) и стапката на потребен капитал за секоја деловна линија (редовите од бр. 11 до бр. 19 од колоната бр. 7).

Вкупниот износ на базичниот индикатор пондериран според ризикот за секоја од последните три години, којшто се добива како збир на износите на базичните индикатори пондерирани според ризикот за секоја деловна линија за секоја од последните три години, се внесува на редот бр. III колони бр. 8, 9 и 10, соодветно.

При утврдувањето на вкупниот износ на базичниот индикатор пондериран според ризикот за одредена година, се земаат предвид сите базични индикатори пондерирани според ризикот за секоја деловна линија (редовите од бр. 11 до бр. 19), без разлика на нивниот предзнак (позитивен или негативен).

Доколку вкупниот износ на базичниот индикатор за одредена година е негативен, во колоната за таа година (редот бр. III) се внесува нула.

5) Во колоната бр. 11 - „капитал потребен за покривање на оперативниот ризик“, се внесува износот на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап, којшто се добива кога збирот на износите на базичните индикатори пондерирани според ризикот за секоја од последните три години (редот бр. III колони бр. 8, 9 и 10) ќе се подели со 3.

54. Табелата од бр. 2, којашто се користи за утврдување на износот на базичниот индикатор за секоја од последните три години, за деловната линија: услуги поврзани со финансирање трговци (средни и големи трговци), се пополнува со примена на следниве правила:

1) Во колоните бр. 3, 4 и 5 - „износ на базичен индикатор“, се внесува износот на сите позитивни и негативни позиции коишто се вклучуваат во утврдувањето на базичниот индикатор, согласно со главата X од Одлуката, а коишто произлегуваат од деловната линија: услуги поврзани со финансирање трговци (средни и големи трговци).

Вкупниот износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години за деловната линија: услуги поврзани со финансирање трговци (средни и големи) се добива како збир на редовите од бр. 1 до бр. 10 по одделни години и се внесува во редот бр. I колони бр. 3, 4 и 5, соодветно.

Износите од колоните бр. 3, 4 и 5 од редот бр. I од оваа табела треба да бидат еднакви на износите од колоните 3, 4 или 5 од редот бр. 11 од вториот дел од табелата бр. 1 - Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик.

55. Табелите бр. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10, коишто се користат за утврдување на износите на базичните индикатори за секоја од последните три години за останатите седум деловни линии, се пополнуваат со соодветно следење на правилата определени во точката 54 од ова упатство (коишто се применуваат на табелата бр. 2).

XVI. ИЗВЕШТАЈ ЗА СТАПКАТА НА АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ

56. Извештајот за стапката на адекватност на капиталот (образец АК) се пополнува со примена на следниве правила:

Актива пондерирана според кредитниот ризик

1) Актива пондерирана според кредитниот ризик - се внесува износот од редот бр. XII колоне бр. 12 од образецот АПКР - Вкупно.

2) Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик - се внесува износот од редот бр. XIII колоне бр. 12 од образецот АПКР - Вкупно (износот од редот бр. 1 од овој образец помножен со 8%).

Актива пондерирана според валутниот ризик

3) Агрегатна девизна позиција - се внесува износот од редот бр. III од образецот КПВР.

4) Нето-позиција во злато - се внесува износот од редот бр. IV од образецот КПВР.

5) Капитал потребен за покривање на валутниот ризик - се внесува износот од редот бр. V од образецот КПВР.

6) Актива пондерирана според валутниот ризик - се внесува износот од редот бр. 5 од овој образец помножен со 12,5.

Актива пондерирана според оперативниот ризик

7) Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор - се внесува износот од редот бр. II од табелата бр. 1 од образецот ОР.

8) Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап - се внесува износот од редот бр. IV од табелата бр. 1 од образецот ОР.

9) Актива пондерирана според оперативниот ризик - се внесува износот од редот бр. 7 или редот бр. 8 помножен со 12,5.

Актива пондерирана според други ризици

10) Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките - се внесува износот од редот бр. III од образецот РПЦС.

11) Капитал потребен за покривање на пазарните ризици - се внесува збирот на износите од редовите од бр. 11.1 до бр. 11.5 од овој образец.

11.1) Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик - се внесува збирот на износите од редовите од бр. 11.1.1 до бр. 11.1.4 од овој образец.

11.1.1) Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти - се внесува износот од редот бр. IV од образецот СР - ДИ.

11.1.2) Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти - се внесува износот од редот бр. IV од образецот ГР - ДИ/2.

11.1.3) Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти - се внесува износот од редот бр. II колона бр. 5 од образецот СИ.

11.1.4) Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти - се внесува износот од редот бр. III од образецот СИ.

11.2) Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака - се внесува износот од редот бр. I од табелата бр. 3 од образецот РИ.

11.3) Капитал потребен за покривање на ризикот од друга договорна страна - се внесува износот од редот бр. 5 од табелата бр. 1 од образецот РДДС.

11.4) Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност - се внесува износот од редот бр. I од табелата бр. 4 од образецот НЛИ.

11.5) Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции - се внесува износот од редот бр. III од образецот О.

12) Капитал потребен за покривање на другите ризици - се искажува збирот на износите од редовите бр. 10 и 11 од овој образец.

13) Актива пондерирана според други ризици - се внесува износот од редот бр. 12 помножен со 12,5.

V) Актива пондерирана според ризици - се внесува збирот на активата пондерирана според кредитниот ризик (редот бр. 1), активата пондерирана според валутниот ризик (редот бр. 6), активата пондерирана според оперативниот ризик (редот бр. 9) и активата пондерирана според други ризици (редот бр. 13).

14) Капитал потребен за покривање на ризиците - се внесува износот од редот бр. V помножен со 8% или збирот на редовите 2, 5, 7 или 8 и 12.

VI) Сопствени средства - се внесува износот од редот бр. VIII од образецот СС.

VII) Стапка на адекватност на капиталот - се искажува износот на стапката на адекватноста на капиталот, којшто се добива кога износот на сопствените средства (редот бр. VI) ќе се подели со активата пондерирана според ризиците (редот бр. V). Стапката на адекватност на капиталот се искажува во проценти (%).

57. Во случаите кога Народната банка има пропишано повисока стапка на адекватност на капиталот од 8%, утврдувањето на активата пондерирана според ризиците треба да биде соодветно приспособено на повисоката стапка на адекватност на капиталот.

XVI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

58. Штедилниците и филијалите на странските банки се должни соодветно да ги применуваат одредбите од ова упатство, имајќи ги предвид одредбите од Законот за банките и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон, со кој се регулира работењето на штедилниците и на филијалите на странските банки во Република Македонија.

59. Со започнувањето со примена на ова упатство од страна на штедилниците, престанува да важи Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/2009 и 126/2011).

60. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1.7.2012 година за банките и филијалите на странски банки, односно од 1.7.2013 година за штедилниците.

У. бр. 4190

22 мај 2012 година

Скопје

Гувернер,

Димитар Богов, с.р.

Банка/Штедилница _____

Образец СС

13	Вложувања во капиталот на друштвата за осигурување и реосигурување коишто надминуваат 10% од капиталот на тие друштва	
14	Вложувања во финансиски инструменти издадени од друштвата за осигурување и реосигурување во кои банката поседува над 10% од нивниот капитал	
15	Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски инситуции	
16	Позиции како резултат на консолидација (негативни износи)	
III	ОДБИТНИ СТАВКИ	0
IV	Основен капитал по одбитните ставки	0
V	Дополнителен капитал по одбитните ставки	0
Сопствени средства		
VI	Основен капитал	0
VII	Дополнителен капитал	0
VIII	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	0

Банка/Штедилница _____

Образец ПТ

ИЗВЕШТАЈ
за портфолиото за тргување

во 000 денари

Ред. бр.	Опис	Долга позиција	Кратка позиција	Вкупно
1	2	3	4	5=3+4
I	ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ			
1	Должнички инструменти			0
2	Сопственички инструменти			0
3	Конвертибилни хартии од вредност			0
	Вкупно	0	0	0
II	СТОКИ			0
III	ФИНАНСИСКИ ДЕРИВАТИ			
1	Фјучерс/форвард каде што предмет е каматната стапка			0
2	Фјучерс/форвард каде што предмет е должнички инструмент			0
3	Форвард каде што предмет е девизниот курс			0
4	Фјучерс/форвард каде што предмет е сопственички инструмент			0
5	Фјучерс/форвард каде што предмет е берзански индекс			0
6	Своп на каматни стапки			0
7	Своп на валути			0
8	Своп на сопственички инструмент			0
9	Опции			0
	Вкупно	0	0	0
IV	ДРУГИ ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ			
1	Договори за гарантирање и/или пласман на емисија на хартии од вредност			0
2	Репо-договори и договори за зајмување или давање на заем хартии од вредност или стоки			0
3	Провизии, надоместоци, камати, дивиденди и маргини врз основа на финансиските деривати			0
4	Други инструменти			0
	Вкупно	0	0	0
V	ПОРТФОЛИО ЗА ТРГУВАЊЕ (ВКУПНО)	0	0	0

Сторис 4730-7478

Банка/Позитив:

ИЗВЕШТАЈ

за активата поддржана според кредитниот ризик
на подготвените кредитни инструменти според
Сторис 4730-7478

Ред. бр.	ОПИС	Сметководствена вредност	Исправна на вредност / особа рангир	Фактор на контрагент комерциј	Конверзиони коэффициент побавуана	Попер	Активна поддржана според кредитниот ризик на инструментите за кредитна заштита*	Необходни дополнителни инструменти за покривање на кредитниот ризик	Инструменти за кредитна заштита			Активна поддржана според кредитниот ризик на инструментите за кредитна заштита			Вкупно
									Позиции обезбедени со ликвидни инструменти (финансиско обезбедување, билансирани инструменти)*	Позиции обезбедени со нефинансиски инструменти (гаранции и контрагации)*	Попер	Необходни дополнителни инструменти за покривање на кредитниот ризик	Позиции обезбедени со финансиски инструменти*	Позиции обезбедени со нефинансиски инструменти*	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	ВКУПНА ВИЛАНСНА И КОНВИЛАНСНА ИЗЛОЖЕНОСТ (1+2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	ВКУПНА ВИЛАНСНА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1	ВКУПНА ВИЛАНСНА ПОБАВУАНА (2.1.1+2.1.2+2.1.3+2.1.4)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.1	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.2	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.3	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.4	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	ВКУПНА ПОДДЕРЖАНА ВИЛАНСНА И КОНВИЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	ВКУПНА ПОДДЕРЖАНА ВИЛАНСНА И КОНВИЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	ВКУПНА ПОДДЕРЖАНА ВИЛАНСНА И КОНВИЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	ВКУПНА ПОДДЕРЖАНА ВИЛАНСНА И КОНВИЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.1	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.2	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	ВКУПНА ПОДДЕРЖАНА ВИЛАНСНА И КОНВИЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.1	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.2	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	ВКУПНА ПОДДЕРЖАНА ВИЛАНСНА И КОНВИЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.1	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.2	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	ВКУПНА ПОДДЕРЖАНА ВИЛАНСНА И КОНВИЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.1	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.2	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	ВКУПНА ПОДДЕРЖАНА ВИЛАНСНА И КОНВИЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.1	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.2	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	ВКУПНА ПОДДЕРЖАНА ВИЛАНСНА И КОНВИЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.1	Од ликвидни инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.2	Од нефинансиски инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Застапеносте постои не се постои

*Објектните изложени се вкупно со кредитниот ризик на ликвидност, а постои се вкупно со кредитниот ризик на ликвидност.

**Објектните изложени се вкупно со кредитниот ризик на ликвидност, а постои се вкупно со кредитниот ризик на ликвидност.

Образец, АМВР-ЛМ

Бана, Штрелинча,

ИЗВЕШТАЈ
за активата покриени според кредитниот ризик
на денот на изготвување на извештајот
со состојба на _____ година

Ред. бр.	ОПИС	Сметководствена вредност	Мера на изградба на вредност /% разара	Нето-интерес	Фактор на конверзија	Конвертирани билансни покривачи	Помер	Активна покриена според кредитниот ризик без да се земе предвид кредитниот ризик на инструментите со кредитна заштита*	Несоборачки дел од позициите**	Инструменти за кредитна заштита	Помер	Активна покриена според кредитниот ризик меѓу кој се предвидени вирањето на инструментите за кредитна заштита				во 00 милиони
												Несоборачки дел од позициите*	Позиции обврзани со финансирани инструменти обврзани со финансирани инструменти**	Позиции обврзани со финансирани инструменти (гаранции и контргаранции)***	Позиции обврзани со финансирани инструменти*	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
I	ВКУПНА БИЛАНСНА ИЗОМЕНОСТ (1+2)	0	0	0	0	0	0		0			0	0	0	0	0
2	Вонбилансни покривачи (2.1+2.2+2.3+2.4)	0	0	0	0	0	0		0			0	0	0	0	0
2.1	со имоти	0	0	0	0%	0	0		0			0	0	0	0	0
2.2	со имоти	0	0	0	20%	0	0		0			0	0	0	0	0
2.3	со кредити	0	0	0	50%	0	0		0			0	0	0	0	0
2.4	со кредити	0	0	0	100%	0	0		0			0	0	0	0	0
II	ВКУПНА ПОКРИВАНА БИЛАНСНА И ВОНБИЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0		0			0	0	0	0	0
3	за што: без кредитен ризик за покривача	0	0	0	0	0	0		0			0	0	0	0	0
4	за што: без кредитен ризик за покривача	0	0	0	0	0	0		0			0	0	0	0	0
5	за што: без кредитен ризик за покривача	0	0	0	0	0	0		0			0	0	0	0	0
6	за што: без кредитен ризик за покривача	0	0	0	0	0	0		0			0	0	0	0	0
7	за што: без кредитен ризик за покривача	0	0	0	0	0	0		0			0	0	0	0	0
8	за што: без кредитен ризик за покривача	0	0	0	0	0	0		0			0	0	0	0	0
9	за што: без кредитен ризик за покривача	0	0	0	0	0	0		0			0	0	0	0	0
III	ВКУПНА АКТИВА ПОКРИВАНА СПОРЕД КРЕДИТНИОТ РИЗИК ЗА ПОКРИВАЧА ОД ДАНИ ИНСТИТУЦИИ	0	0	0	0	0	0		0			0	0	0	0	0

Заклучокот е дадено на се постојат

*Билансните изоменисти право е претпоставка во билансот со користење на кредитниот фактор на конверзија, а потоа се нивува со кредитниот фактор на конверзија.

** Билансните изоменисти се внесуваат без да се земе предвид факторот на конверзија.

Одделение, АПМ-МТБ и РКО

Бр. (с) / Штатска ознака

ТАБЕЛА 12
за активна покриваност според кредитниот ризик
за покривање од купителски разјазни биланси и меѓународни организации
составена на _____ година

Ред. бр.	ОПИС	Сметководствена вредност	Исправна вредност по барања резерва	Фактор на конверзија	Конверзијата координатна покриваност	Активна покриваност според правата припадност на инструментите за кредитна заштита*	Инструменти за кредитна заштита			Активна покриваност според кредитниот ризик и нивој на процената вкупаност на инструментите за кредитна заштита			
							Необезбеден дел од позициите**	Позиции обезбедени со финансирани (финансиско обезбедување, билансно испитување, осигурување и контрагаранции)**	Позиции обезбедени со нефинансирани инструменти (контрагаранции)**	Позиции обезбедени со финансирани инструменти*	Позиции обезбедени со нефинансирани инструменти*	Вкупно	во РСД вкупно
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	ВКУПНА БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА ИЗНОЖНОСТ (1+2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Билансна покриваност												
2	Вобелансна покриваност (2.1+2.2+2.3+2.4)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1	Билансна покриваност од биланс	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2	Билансна покриваност од биланс од биланс од биланс	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3	Билансна покриваност од биланс од биланс од биланс	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4	Билансна покриваност од биланс од биланс од биланс	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА												
3	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	ВКУПНА ПОКРИВАНИ БИЛАНСНА И ВОБЕЛАНСНА АКТИВА	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Земангити вложба на се покриваат

* Вобелансните изложности право с претпостават во биланси со користење на кредитниот фактор на конверзија, а потоа се нивниот се кредитниот фактор на конверзија.

** Вобелансните изложности се вклучуваат без да се земе предвид факторот на конверзија.

ИЗВЕШТАЈ
за активата ponderирани според кредитният риск
за побезувања од банки
состојба на _____ година

[illegible]

Затемнящата полиция не се попълнуват

ИЗВЕШТАЈ
за активата поддържана според кредитният риск
за посрещане од други трговски друштва
състоеща на _____ година

Ред. бр.	ОПИС	3	4	5	6	7	8	9	10	Инструменти за кредитна заштита			Активна пофинансирана според кредитног ризика изјављено на инструментите за кредитна заштита				15		
										Позиција обезбеђена со финансирање од позиције**	Позиција обезбеђена со финансирање од позиције**	Позиција обезбеђена со финансирање од позиције**	Позиција обезбеђена со финансирање од позиције**	Позиција обезбеђена со финансирање од позиције**	Позиција обезбеђена со финансирање од позиције**	Позиција обезбеђена со финансирање од позиције**		Позиција обезбеђена со финансирање од позиције**	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2.1	0	0	0	0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2.2	0	0	0	0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2.3	0	0	0	50%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2.4	0	0	0	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	3	0	0	0	0	0	0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	0	0	0	0	0	20%	0	0	0	0	0%	0	0	0	0	0	0	0
5	5	0	0	0	0	0	30%	0	0	0	0	10%	0	0	0	0	0	0	0
6	6	0	0	0	0	0	50%	0	0	0	0	15%	0	0	0	0	0	0	0
7	7	0	0	0	0	0	70%	0	0	0	0	20%	0	0	0	0	0	0	0
8	8	0	0	0	0	0	100%	0	0	0	0	25%	0	0	0	0	0	0	0
9	9	0	0	0	0	0	150%	0	0	0	0	30%	0	0	0	0	0	0	0
10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
42	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
43	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
44	44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
45	45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
46	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
47	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
48	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49	49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52	52	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
53	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
54	54	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
55	55	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56	56	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
57	57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
58	58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
59	59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61	61	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
62	62	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63	63	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64	64	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
65	65	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66	66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
67	67	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68	68	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
69	69	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71	71	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72	72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73	73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74	74	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
75	75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
76	76	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
77	77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
78	78	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
79	79	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80	80	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
81	81	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
82	82	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
83	83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
84	84	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85	85	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
86	86	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
87	87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
88	88	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
89	89	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					

Датенетите полиња не се пополнуваат. Дополнително, иако не е претставено, со користење на соодветен фактор на конверзија, а потоа се множиат со соодветен покор на различност, може да се добијат резултатите. Вообичаените изложенија се искупуваат без да се земе предвид факторот на конверзија.

ИЗВЕШТАЈ
за активната поддржаност според кредитниот ризик
на изложеност во форма на удел и во инвестициски фондови
состојба на година

[illegible]

Затенетните долини не се попълнуваат
Волбугинските изложение прас се претстават во билансите со користење на сопствениот фактор на конверзија, а потоа се нивнаат со сопствениот фактор на разликност.
Земјоделските активности се нивнаат преку да се земе прелеан, факторот на конверзија.

[illegible]

атомните полина не се използват

Банка/Штделница _____

Образец АП/9- Вонбилансно

ЗБИРЕН ИЗВЕШТАЈ
за вкупната вонбилансна актива поделена според кредитниот ризик
согласно на _____ година

во или денари

Ред. бр.	КАТЕГОРИЈА НА ИЗЛОЖЕНОСТ	Сметководствена вредност	Исправка на вредноста	Необезбеден дел	Обезбеден дел	Вонбилансни покривачи/успоредени по соодветни покривачи на ризичност (најдобра ги предвид инструментите за кредитна заштита - за обезбедениот дел)									Фактор на конверзија	Вкупна конвертирана вредност
						0%	10%	20%	35%	50%	75%	100%	150%			
1	2	3	4	5=3-4-6	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
I	Вонбилансни побарувања од централни влади и централни банки						0	0	0	0	0	0	0			
1	0%													0%		
2	20%													20%		
3	50%													50%		
4	100%													100%		
5	централни влади и централни банки						0	0	0	0	0	0	0			
II	Вонбилансни побарувања од локалните самоуправа и регионалната власт						0	0	0	0	0	0	0			
1	0%													0%		
2	20%													20%		
3	50%													50%		
4	100%													100%		
5	самоуправа и регионалната власт						0	0	0	0	0	0	0			
III	Вонбилансни побарувања од државни институции						0	0	0	0	0	0	0			
1	0%													0%		
2	20%													20%		
3	50%													50%		
4	100%													100%		
5	државни институции						0	0	0	0	0	0	0			
IV	Вонбилансни побарувања од мултилатерални развојни банки и меѓународни организации						0	0	0	0	0	0	0			
1	0%													0%		
2	20%													20%		
3	50%													50%		
4	100%													100%		
5	мултилатерални развојни банки и меѓународни организации						0	0	0	0	0	0	0			
V	Вонбилансни побарувања од банки						0	0	0	0	0	0	0			
1	0%													0%		
2	20%													20%		
3	50%													50%		
4	100%													100%		
5	банки						0	0	0	0	0	0	0			
VI	Вонбилансни побарувања од други трговски друштва						0	0	0	0	0	0	0			
1	0%													0%		
2	20%													20%		
3	50%													50%		
4	100%													100%		
5	други трговски друштва						0	0	0	0	0	0	0			
VII	Вонбилансни побарувања по кредити - вонбилансни побарувања						0	0	0	0	0	0	0			
1	0%													0%		
2	20%													20%		
3	50%													50%		
4	100%													100%		
5	мали кредити						0	0	0	0	0	0	0			
VIII	Вонбилансни побарувања покривени со станбени објекти						0	0	0	0	0	0	0			
1	0%													0%		
2	20%													20%		
3	50%													50%		
4	100%													100%		
5	покривени со станбени објекти						0	0	0	0	0	0	0			
IX	Вонбилансни побарувања покривени со деловни објекти						0	0	0	0	0	0	0			
1	0%													0%		
2	20%													20%		
3	50%													50%		
4	100%													100%		
5	покривени со деловни објекти						0	0	0	0	0	0	0			
X	Удели во инвестициски фондови - вонбилансни побарувања						0	0	0	0	0	0	0			
1	0%													0%		
2	20%													20%		
3	50%													50%		
4	100%													100%		
5	удели во инвестициски фондови						0	0	0	0	0	0	0			
XI	Останати вонбилансни позиции						0	0	0	0	0	0	0			
1	0%													0%		
2	20%													20%		
3	50%													50%		
4	100%													100%		
5	останати позиции						0	0	0	0	0	0	0			
XII	ВКУПНА ВОНИБЛАНСНА АКТИВА (I.XI.II.III.IV.V.VI.VII.VIII.IX.XI.XII)						0	0	0	0	0	0	0			
XIII	ВКУПНИ КОНВЕРТИРАНИ ВОНИБЛАНСНИ ПОБАРУВАЊА (I.5+II.5+III.5+IV.5+V.5+VI.5+VII.5+VIII.5+IX.5+X.5+XI.5)						0	0	0	0	0	0	0			
XIV							0	0	0	0	0	0	0			

Затенетите полиња не се пополнуваат

Образец АПКР -Вкупно

ЗБИРЕН ИЗВЕШТАЈ
за вкупната актива пондерирана според кредитниот ризик
состојба на _____ година

Ред. бр.	ОПИС	Нето-износ	Активa пондерирана според кредитниот ризик имајќи го предвид влијанието на инструментите за кредитна заштита распределена по соодветни пондери на ризичност								Вкупна пондерирана актива
			0%	10%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	
			4	5	6	7	8	9	10	11	
1	2	3									12
I	Побарувања од централни влади и централни банки	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	Побарувања од локалната самоуправа и регионалната власт	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III	Побарувања од јавни институции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IV	Побарувања од мултилатерални развојни банки и меѓународни организации	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V	Побарувања од банки	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI	Побарувања од други трговски друштва	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII	Портфолио на мали кредити	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VIII	Побарувања покриени со станбени објекти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IX	Побарувања покриени со деловни објекти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X	Удели во инвестициски фондови	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XI	Останати позиции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XII	ВКУПНА АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД КРЕДИТНИОТ РИЗИК	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XIII	КАПИТАЛ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА КРЕДИТНИОТ РИЗИК (XII*8%)										0

Затемнетите полиња не се пополнуваат

Образец ВА

Банка/Штедилница_____

ИЗВЕШТАЈ
за вкупните активности

Ред. бр.	ОПИС	во 000 денари
1	Вкупни билансни побарувања	0
2	Вкупни вонбилансни побарувања	0
3	Активни позиции од портфолиото за тргување	0
4	ВКУПНИ АКТИВНОСТИ (1+2+3)	0
5	Портфолио за тргување	0
6	Портфолио за тргување/вкупни активности (5/4)	#DIV/0!

Образец КПВР

Банка/Штедилница _____

ИЗВЕШТАЈ

за капиталот потребен за покривање на валутниот ризик
состојба на _____

во 000 денари

АГРЕГАТНА ДЕВИЗНА ПОЗИЦИЈА							
Шифра на валута	Меѓународна ознака	Актива	Пасива	Вонбилансни позиции	Нето девизна позиција во валута	Среден курс на НБРМ	Нето девизна позиција во денари
1	2	3	4	5	6=(3-4+5)*	7	8=6*7
978	EUR				0		0
840	USD				0		0
756	CHF				0		0
...					0		0
...					0		0
Останати валути					0		0
I	Вкупна долга девизна позиција						0
II	Вкупна кратка девизна позиција						0
III	АГРЕГАТНА ДЕВИЗНА ПОЗИЦИЈА						0
НЕТО-ПОЗИЦИЈА НА БАНКАТА ВО ЗЛАТО							
Позиција	Актива	Пасива	Вонбилансни позиции	Нето-позиција во злато			
	1	2	3	4=1-2+3			
				0			
				0			
IV	НЕТО-ПОЗИЦИЈА ВО ЗЛАТО						0
V	КАПИТАЛ ПОТРЕБЕН ЗА ПОКРИВАЊЕ НА ВАЛУТНИОТ РИЗИК (III+IV)*8%						0

*+ = долги позиции, - = кратки позиции

Банка/Штедилница _____

Образец СР-ДИ

ИЗВЕШТАЈ

за капиталот потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти

во 000 денари

Ред. бр.	Опис	Позиција				Пондер (во %)	Пондерирана позиција
		Валута	Долга	Кратка	Нето-износ (апсолутна вредност)		
1	2	3	4	5	6	7	8=6*7
1	Позиции коишто не носат ризик						
						0	0
						0	0
						0	0
	...					0	0
I	Вкупно 1						0
2	Квалификувани позиции						
2,1	Преостаната рочност до 6 месеци						
						0,25	0
						0,25	0
						0,25	0
	...					0,25	0
	Вкупно 2.1						0
2,2	Преостаната рочност од 6 до 24 месеци						
						1	0
						1	0
						1	0
	...					1	0
	Вкупно 2.2						0
2,3	Преостаната рочност над 24 месеци						
						1,6	0
						1,6	0
						1,6	0
	...					1,6	0
	Вкупно 2.3						0
II	Вкупно 2 (2.1+2.2+2.3)						0
3	Останати позиции						
						8	0
						8	0
						8	0
	...					8	0
III	Вкупно 3						0
IV	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти (I+II+III)						0

Образец ГР-ДИ/1

Банка/Штедилница _____

ИЗВЕШТАЈ

за капиталот потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти

во 000 денари

Зона	Групи на преостаната рочност			Позиција		Пондер (во %)	Пондерирана позиција	
	Група	Каматна стапка од 3% и повеќе	Каматна стапка до 3%	Долга	Кратка		Долга	Кратка
1	2	3	4	5	6	7	8=5*7	9=6*7
I	1	0 - 1 месец (1)	0 - 1 месец (1)			0	0	0
		Инструмент 1				0	0	0
		Инструмент 2				0	0	0
			Инструмент 3			0	0	0
		...	...			0	0	0
I	2	1 - 3 месеци (2)	1 - 3 месеци (2)			0,2	0	0
I	3	3 - 6 месеци (3)	3 - 6 месеци (3)			0,4	0	0
I	4	6 - 12 месеци (4)	6 - 12 месеци (4)			0,7	0	0
II	5	1 - 2 години (5)	1,0 - 1,9 години (5)			1,25	0	0
II	6	2 - 3 години (6)	1,9 - 2,8 години (6)			1,75	0	0
II	7	3 - 4 години (7)	2,8 - 3,6 години (7)			2,25	0	0
III	8	4 - 5 години (8)	3,6 - 4,3 години (8)			2,75	0	0
III	9	5 - 7 години (9)	4,3 - 5,7 години (9)			3,25	0	0
III	10	7 - 10 години (10)	5,7 - 7,3 години (10)			3,75	0	0
III	11	10 - 15 години (11)	7,3 - 9,3 години (11)			4,5	0	0
III	12	15 - 20 години (12)	9,3 - 10,6 години (12)			5,25	0	0
III	13	над 20 години (13)	10,6 - 12 години (13)			6	0	0
III	14		12 - 20 години (14)			8	0	0
III	15		над 20 години (15)			12,5	0	0

Забелешка: Периодите според кои се групираат одделните инструменти се утврдуваат на следниов начин: 1-3 месеци го означува периодот од 1 месец и 1 ден до 3 месеци, 3-6 месеци го означува периодот од 3 месеци и 1 ден до 6 месеци, 6-12 месеци го означува периодот од 6 месеци и 1 ден до 12 месеци, 1-2 години го означува периодот од 1 година и 1 ден до 2 години итн.

Образец ГР-ДМ/2

Банка/Штедилница

ИЗВЕШТАЈ

за капиталот потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструмент

Зона	Група	Пондерирани позиции*		Усогласена пондерирана позиција за група	Неусогласена пондерирана позиција за група		Хоризонтално усогласување во зона	Неусогласена пондерирана позиција во зона	Хоризонтално усогласување меѓу зоните
		Долга	Кратка		Долга	Кратка			
1	2	3	4	5	6=3-4 доколку 3 > 4	7=4-3 доколку 4 > 3	8	9=6-7	10
	1								11
	2								
	3								
	4								
I				AI = 1+2+3+4	0	0	BI	CI	
	5								
	6								D = помало од CI или CII
	7								
II				AII = 5+6+7	0	0	BII	CII	
	8								
	9								F = помало од остаток од D или CII (ако CI > CII)
	10								
	11								E = помало од остаток од D или CII (ако CI > CII)
	12								
	13								
	14								
	15								
III				AIII = 8+9+10+11+12+13+14+15	0	0	BIII	CIII	
Вкупно				A = AI+AII+AIII				S = CI+CII+CIII	
IV				Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти = 10%A + 40%BI + 30%(BII+BIII) + 40%(D+E) + 150%F + 100%C					0

Затемнетите полиња не се пополнуваат

* Колоните 8 и 9 од образецот ГР-ДМ/1, во апсолутна вредност.

Образец СИ

Банка/Штедилница _____

ИЗВЕШТАЈ

за капиталот потребен за покривање на ризикот од вложувања во сопственички инструменти

Ред. бр.	Опис	Позиција		Бруто-позиција	Нето-позиција
		Долга	Кратка		
1	2	3	4	5=3+4	6=3-4
	Република Македонија				
	акции				0
	берзански индекси				0
	сопственички инструменти коишто се дел од финансиски дериват				0
	останати сопственички инструменти				0
1	Вкупно Република Македонија			0	0
	Земја 1				
	акции				0
	берзански индекси				0
	сопственички инструменти коишто се дел од финансиски дериват				0
	останати сопственички инструменти				0
2	Вкупно земја 1			0	0
	Земја 2				
	акции				0
	берзански индекси				0
	сопственички инструменти коишто се дел од финансиски дериват				0
	останати сопственички инструменти				0
3	Вкупно земја 2			0	0
4	...			0	0
I	Вкупно (1+2+3+...)			0	0
II	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти (ред. бр. I колона бр. 5 x 4%)			0	
III	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти (ред. бр. I колона бр. 6 x 8%)				0

Затемнетото поле не се пополнува

Банка/Штедилница _____

Образец РИ

ИЗВЕШТАЈ

за капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака

во 000 денари

1. Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции коишто не се намирени во рок од пет или повеќе работни дена по договорениот датум на порамнување

Ред. бр.	ОПИС	Договорена цена на порамнување	Тековна пазарна вредност	Разлика	Пондер	Потребен капитал
1	2	3	4	5=3-4	6	7=5*6
1	Трансакции со должнички инструменти					
	5 - 15 дена			0	8%	0
	16 - 30 дена			0	50%	0
	31 - 45 дена			0	75%	0
	46 и повеќе дена			0	100%	0
2	Трансакции со сопственички инструменти					
	5 - 15 дена			0	8%	0
	16 - 30 дена			0	50%	0
	31 - 45 дена			0	75%	0
	46 и повеќе дена			0	100%	0
3	Други трансакции					
	5 - 15 дена			0	8%	0
	16 - 30 дена			0	50%	0
	31 - 45 дена			0	75%	0
	46 и повеќе дена			0	100%	0
4	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции коишто не се намирени во рок од пет или повеќе работни дена по договорениот датум на порамнување					0

2. Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции кај кои е предвидена слободна испорака

Слободна испорака					
Ред. бр.	ОПИС	Договорена цена на извршено плаќање/испорака	Тековна позитивна изложеност	Пондер*	Потребен капитал
1	2	3	4	5	6
1	Трансакции со должнички инструменти				
	до еден работен ден				
	од еден до четири				0
	по петтиот работен ден				0
2	Трансакции со сопственички инструменти				
	до еден работен ден				
	од еден до четири				0
	по петтиот работен ден				0
3	Други трансакции				
	до еден работен ден				
	од еден до четири				0
	по петтиот работен ден				0
4	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции кај кои е предвидена слободна испорака				
					0

3. Вкупен капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака

Ред. бр.	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	Потребен капитал
1	2	3
1	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции коишто не се намирени во рок од пет или повеќе работни дена по договорениот датум на порамнување	0

Банка/Штедилница _____

Образец РИ

2	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака за трансакции кај кои е предвидена слободна испорака	0
I	Вкупен износ на капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	0

Затемнетите полиња не се пополнуваат

* Договорениот износ на извршеното плаќање/испорака се пондерира согласно со главата VI од Одлуката (кредитен ризик).

Банка/Штедилница _____

Образец РДДС

ИЗВЕШТАЈ

за капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна

во 000 денари

1. Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна

Ред. бр.	ОПИС	Изложеност на ризик	Пондер на ризичност за договорната страна	Пондерирана изложеност	Потребен капитал
1	2	3	4	5=3*4	6=5*8%
1	Финансиски деривати			0	0
	Репо-договори за продажба/купување хартии од вредност и стоки и договори за давање на заем/зајмување хартии од вредност и стоки			0	0
3	Трансакции за кредитирање на купувањето хартии од вредност со плаќање на одреден износ			0	0
4	Трансакции со долг рок на порамнување			0	0
5	Вкупно потребен капитал				0

2. Изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на оригинална изложеност

Ред. бр.	ОПИС	Номинална вредност	Пондер	Изложеност
1	2	3	4	5=3*4
1	Договори што се однесуваат на каматните стапки			
	до 1 година		0,5%	0
	над 1 - 2 години		1%	0
	за секоја дополнителна година		+1 п.п.	0
2	Договори што се онесуваат на девизниот курс и златото			
	до 1 година		2%	0
	над 1 - 2 години		5%	0
	за секоја дополнителна година		+3 п.п.	0
3	Вкупен износ на изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на оригинална изложеност			0

3. Изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на пазарна вредност

Ред. бр.	ОПИС	Тековна изложеност	Номинална вредност	Пондер	Потенцијална изложеност	Изложеност
1	2	3	4	5	6=4*5	7=3+6
1	Договори коишто се однесуваат на каматните стапки					
	до 1 година			0,0%	0	0
	над 1 до 5 години			0,5%	0	0
	над 5 години			1,5%	0	0
2	Договори коишто се однесуваат на девизниот курс и златото					
	до 1 година			1,0%	0	0
	над 1 до 5 години			5,0%	0	0
	над 5 години			7,5%	0	0
3	Договори коишто се однесуваат на сопственичките инструменти					
	до 1 година			6%	0	0
	над 1 до 5 години			8%	0	0
	над 5 години			10%	0	0
4	Договори коишто се однесуваат на благородните метали, освен злато					
	до 1 година			7%	0	0
	над 1 до 5 години			7%	0	0
	над 5 години			8%	0	0
5	Договори коишто се однесуваат на стоките коишто не се благороден метал					
	до 1 година			10%	0	0
	над 1 до 5 години			12%	0	0
	над 5 години			15%	0	0
6	Вкупен износ на изложеност на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на пазарна вредност					0

Образец НЛИ

Банка/Штедилница _____

	кратка позиција			
3 Инструмент 3			0	
	долга позиција			
	кратка позиција			
4 ...				
I				
Нето-изложеност од позиции во портфолиото за тргување коишто се однесуваат на лице и лицата поврзани со него				
Инструмент 1			0	
Инструмент 2				
Инструмент 3				
...				

3. Капитал потребен за покривање на секое надминување на лимитот на изложеност

Ред. бр.	ОПИС	Пондерирана позиција	Пондер	Потребен капитал
1	2	3	4	5=3*4
1	Нето-изложеност чие надминување трае до 10 дена		200%	0
2	Нето-изложеност чие надминување трае повеќе од 10 дена			0
	надминување до 40% од сопствениите средства		200%	0
	надминување над 40-60% од сопствениите средства		300%	0
	надминување над 60-80% од сопствениите средства		400%	0
	надминување над 80-100% од сопствениите средства		500%	0
	надминување над 100-250% од сопствениите средства		600%	0
	надминување над 250% од сопствениите средства		900%	0
3	Вкупно потребен капитал (1+2)			0

4. Вкупен капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност

Ред. бр.	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	Потребен капитал
1	2	3
1		
2		
3		
...		
I	Вкупен износ на капитал потребен за покривање на сите надминувања на лимитите на изложеност	0

за капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките

во 000 денари

Ред. бр.	ОПИС	Стандардни мерни единици	Позиција во стандардни мерни единици		Тековна пазарна цена	Нето-позиција		Бруто-позиција	
			Долга	Кратка		Во стандардни мерни единици	Пазарна вредност	Во стандардни мерни единици	Пазарна вредност
1	2	3	4	5	6	7=4+5	8=6*7	9=4+5	10=6*9
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
						0	0	0	0
I	Вкупен износ на нето-позицијата						0		
II	Вкупен износ на бруто-позицијата								0
III	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките								0

Затемнетите полиња не се пополнуваат

Банка/Штедилница _____

Образец О

ИЗВЕШТАЈ

за капиталот потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции

во 000 денари

Ред. бр.	ВИД НА КУПЕНА ОПЦИЈА	Капитал потребен за предметот на опцијата	Пазарна вредност на опцијата	Потребен капитал
1	2	3	4	5=помало од 3 и 4
I	Вкупен капитал потребен за купени опции заради тргување			0
Ред. бр.	ВИД НА КУПЕНА ОПЦИЈА ЗА ЗАШТИТА НА ПОЗИЦИЈА ОД ПОРТФОЛИОТО ЗА ТРГУВАЊЕ	Капитал потребен за предметот на опцијата	Внатрешна вредност на опцијата	Потребен капитал
1	2	3	4	5=(3-4)
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
II	Вкупен капитал потребен за купени опции за заштита на позиција од портфолиото за тргување			0
III	Вкупен капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции (I+II)			0

Банка/Штедилница _____

Образец ОР

ИЗВЕШТАЈ
за капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик
состојба на _____

1. Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик

во 000 денари

1	ОПИС	Износ на базичен индикатор			Аритметичка средина на тригодишните износи на базичниот индикатор	Стапка на потребен капитал	Износ на базичен индикатор пондеризиран според ризикот за секоја деловна линија			Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик
		t ₁ (тековна година)	t ₂ (t ₁ -1)	t ₃ (t ₁ -2)			t ₁ (тековна година)	t ₂ (t ₁ -1)	t ₃ (t ₁ -2)	
1	2	3	4	5	6	7	8=3*7	9=4*7	10=5*7	11
Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор										
1	Приходи од камата									
2	Расходи од камата									
3	Приходи од дивиденда, освен приходите од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања									
4	Приходи од провизии и надомести									
5	Расходи од провизии и надомести									
6	Приходи и расходи од позиции коишто се дел од портфолиото за тргување									
7	Приходи и расходи врз основа на курсни разлики									
8	Реализирани приходи и расходи од позиции коишто не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех									
9	Приходи и расходи од позици за заштита на вредноста на долгите позиции									
10	Останати оперативни приходи									
11	Вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години					15%				
11	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор									0
Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап										
11	Услуги поврзани со финансирање трговци (средни и големи трговци)					18%	0	0	0	
12	Тргување и продажба					18%	0	0	0	
13	Банкарство на мало					12%	0	0	0	
14	Комерцијално банкарство					15%	0	0	0	
15	Платен промет и порамнување					18%	0	0	0	
16	Услуги како агент					15%	0	0	0	
17	Управување со средства					12%	0	0	0	
18	Брокерски услуги на мало					12%	0	0	0	
19	Нераспределено					18%	0	0	0	
III	Вкупен износ на базичниот индикатор пондеризиран според ризикот за секоја од последните три години						0	0	0	
IV	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап									

Затемнетите полиња не се пополнуваат

2. Структура на базичниот индикатор за деловната линија: услуги поврзани со финансирање трговци (средни и големи трговци)

1	ОПИС	Износ на базичен индикатор		
		t ₁ (тековна година)	t ₂ (t ₁ -1)	t ₃ (t ₁ -2)
1	2	3	4	5
Услуги поврзани со финансирање трговци (средни и големи трговци)				
1	Приходи од камата			
2	Расходи од камата			
3	Приходи од дивиденда, освен приходите од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања			
4	Приходи од провизии и надомести			
5	Расходи од провизии и надомести			
6	Приходи и расходи од позиции коишто се дел од портфолиото за тргување			
7	Приходи и расходи врз основа на курсни разлики			
8	Реализирани приходи и расходи од позиции коишто не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех			
9	Приходи и расходи од позици за заштита на вредноста на долгите позиции			
10	Останати оперативни приходи			
1	Вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години*	0	0	0

*Збирот на редот I по одделни години треба да е еднаков на износот од колоните 3, 4 или 5 од редот 11 од табелата Бр. 1 - Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик

3. Структура на базичниот индикатор за деловната линија: тргување и продажба

1	ОПИС	Износ на базичен индикатор		
		t ₁ (тековна година)	t ₂ (t ₁ -1)	t ₃ (t ₁ -2)
1	2	3	4	5
Тргување и продажба				
1	Приходи од камата			
2	Расходи од камата			
3	Приходи од дивиденда, освен приходите од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања			
4	Приходи од провизии и надомести			
5	Расходи од провизии и надомести			
6	Приходи и расходи од позиции коишто се дел од портфолиото за тргување			
7	Приходи и расходи врз основа на курсни разлики			

Банка/Штедилница _____

Образец ОР ⁴

8	Реализирани приходи и расходи од позиции коишто не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех			
9	Приходи и расходи од позиции за заштита на вредноста на долгите позиции			
10	Останати оперативни приходи			
1	Вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години*	0	0	0

*Збирот на редот I по одделни години треба да е еднаков на износот од колоните 3, 4 или 5 од редот 12 од табелата бр. 1 - Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик

4. Структура на базичниот индикатор за деловната линија: банкарство на мало

1	ОПИС	Износ на базичен индикатор		
		t ₁ (тековна година)	t ₂ (t ₁ -1)	t ₃ (t ₁ -2)
1	2	3	4	5
Банкарство на мало				
1	Приходи од камата			
2	Расходи од камата			
3	Приходи од дивиденда, освен приходите од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања			
4	Приходи од провизии и надомести			
5	Расходи од провизии и надомести			
6	Приходи и расходи од позиции коишто се дел од портфолиото за тргување			
7	Приходи и расходи врз основа на курсни разлики			
8	Реализирани приходи и расходи од позиции коишто не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех			
9	Приходи и расходи од позиции за заштита на вредноста на долгите позиции			
10	Останати оперативни приходи			
1	Вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години*	0	0	0

*Збирот на редот I по одделни години треба да е еднаков на износот од колоните 3, 4 или 5 од редот 13 од табелата бр. 1 - Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик

5. Структура на базичниот индикатор за деловната линија: комерцијално банкарство

1	ОПИС	Износ на базичен индикатор		
		t ₁ (тековна година)	t ₂ (t ₁ -1)	t ₃ (t ₁ -2)
1	2	3	4	5
Комерцијално банкарство				
1	Приходи од камата			
2	Расходи од камата			
3	Приходи од дивиденда, освен приходите од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања			
4	Приходи од провизии и надомести			
5	Расходи од провизии и надомести			
6	Приходи и расходи од позиции коишто се дел од портфолиото за тргување			
7	Приходи и расходи врз основа на курсни разлики			
8	Реализирани приходи и расходи од позиции коишто не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех			
9	Приходи и расходи од позиции за заштита на вредноста на долгите позиции			
10	Останати оперативни приходи			
1	Вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години*	0	0	0

*Збирот на редот I по одделни години треба да е еднаков на износот од колоните 3, 4 или 5 од редот 14 од табелата бр. 1 - Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик

6. Структура на базичниот индикатор за деловната линија: платен промет и порамнување

1	ОПИС	Износ на базичен индикатор		
		t ₁ (тековна година)	t ₂ (t ₁ -1)	t ₃ (t ₁ -2)
1	2	3	4	5
Платен промет и порамнување				
1	Приходи од камата			
2	Расходи од камата			
3	Приходи од дивиденда, освен приходите од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања			
4	Приходи од провизии и надомести			
5	Расходи од провизии и надомести			
6	Приходи и расходи од позиции коишто се дел од портфолиото за тргување			
7	Приходи и расходи врз основа на курсни разлики			
8	Реализирани приходи и расходи од позиции коишто не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех			

Банка/Штедилница _____

Образец ОР

9	Приходи и расходи од позици за заштита на вредноста на другите позиции			
10	Останати оперативни приходи			
1	Вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години*	0	0	0

*Збирот на редот I по одделни години треба да е еднаков на износот од колоните 3, 4 или 5 од редот 15 од табелата бр. 1 - Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик

7. Структура на базичниот индикатор за деловната линија: услуги како агент

	ОПИС	Износ на базичен индикатор		
		t ₁ (тековна година)	t ₂ (t ₁ -1)	t ₃ (t ₁ -2)
		3	4	5
1	2			
Услуги како агент				
1	Приходи од камата			
2	Расходи од камата			
3	Приходи од дивиденда, освен приходите од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања			
4	Приходи од провизии и надомести			
5	Расходи од провизии и надомести			
6	Приходи и расходи од позиции коишто се дел од портфолиото за тргување			
7	Приходи и расходи врз основа на курсни разлики			
8	Реализирани приходи и расходи од позиции коишто не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех			
9	Приходи и расходи од позици за заштита на вредноста на другите позиции			
10	Останати оперативни приходи			
1	Вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години*	0	0	0

*Збирот на редот I по одделни години треба да е еднаков на износот од колоните 3, 4 или 5 од редот 16 од табелата бр. 1 - Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик

8. Структура на базичниот индикатор за деловната линија: управување со средства

	ОПИС	Износ на базичен индикатор		
		t ₁ (тековна година)	t ₂ (t ₁ -1)	t ₃ (t ₁ -2)
1	2	3	4	5
Управување со средства				
1	Приходи од камата			
2	Расходи од камата			
3	Приходи од дивиденда, освен приходите од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања			
4	Приходи од провизии и надомести			
5	Расходи од провизии и надомести			
6	Приходи и расходи од позиции коишто се дел од портфолиото за тргување			
7	Приходи и расходи врз основа на курсни разлики			
8	Реализирани приходи и расходи од позиции коишто не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех			
9	Приходи и расходи од позици за заштита на вредноста на другите позиции			
10	Останати оперативни приходи			
1	Вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години*	0	0	0

*Збирот на редот I по одделни години треба да е еднаков на износот од колоните 3, 4 или 5 од редот 17 од табелата бр. 1 - Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик

9. Структура на базичниот индикатор за деловната линија: брокерски услуги на мало

	ОПИС	Износ на базичен индикатор		
		t ₁ (тековна година)	t ₂ (t ₁ -1)	t ₃ (t ₁ -2)
1	2	3	4	5
Брокерски услуги на мало				
1	Приходи од камата			
2	Расходи од камата			
3	Приходи од дивиденда, освен приходите од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања			
4	Приходи од провизии и надомести			
5	Расходи од провизии и надомести			
6	Приходи и расходи од позиции коишто се дел од портфолиото за тргување			
7	Приходи и расходи врз основа на курсни разлики			
8	Реализирани приходи и расходи од позиции коишто не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех			
9	Приходи и расходи од позиции за заштита на вредноста на другите позиции			
10	Останати оперативни приходи			
1	Вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години*	0	0	

Банка/Штедилница _____

Образец ОР

*Збирот на редот I по одделни години треба да е еднаков на износот од колоните 3, 4 или 5 од редот 18 од табелата бр. 1 - Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик

10. Структура на базичниот индикатор за нераспределените активности

1	ОПИС	Износ на базичен индикатор		
		t ₁ (тековна година)	t ₂ (t ₁ -1)	t ₃ (t ₁ -2)
1	2	3	4	5
Нераспределени активности				
1	Приходи од камата			
2	Расходи од камата			
3	Приходи од дивиденда, освен приходите од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања			
4	Приходи од провизии и надомести			
5	Расходи од провизии и надомести			
6	Приходи и расходи од позиции коишто се дел од портфолиото за тргување			
7	Приходи и расходи врз основа на курсни разлики			
8	Реализирани приходи и расходи од позиции коишто не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех			
9	Приходи и расходи од позиции за заштита на вредноста на другите позиции			
10	Останати оперативни приходи			
1	Вкупен износ на базичниот индикатор за секоја од последните три години*	0	0	0

*Збирот на редот I по одделни години треба да е еднаков на износот од колоните 3, 4 или 5 од редот 19 од табелата бр. 1 - Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик

Банка/Штедилница _____

Образец АК

ИЗВЕШТАЈ

за стапката на адекватноста на капиталот
состојба на _____

Ред. бр.	ОПИС
1	2
I	Активa пондерирана според кредитниот ризик
1	Активa пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик
II	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК
3	Агрегатна девизна позиција
4	Нето-позиција во злато
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик
6	Активa пондерирана според валутниот ризик
III	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК
7	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап
9	Активa пондерирана според оперативниот ризик
IV	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3+11.4+11.5)
11.1	Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик (11.1.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)
11.1.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти
11.1.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти
11.1.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти
11.1.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти
11.2	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака
11.3	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна
11.4	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност
11.5	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции
12	Капитал потребен за покривање на другите ризици (10+11)
13	Активa пондерирана според други ризици
V	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ
14	Капитал потребен за покривање на ризиците
VI	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА
VII	АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VI/V)

ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

1793.

Врз основа на член 20 став 5 и член 56 став 1 точка 3 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/2010, 156/2010, 53/2011 и 26/2012), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седницата одржана на 5 април 2012 година, донесе

П Р А В И Л Н И К

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ, ПОСТАПКИТЕ И ПОБЛИСКИТЕ КРИТЕРИУМИ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРИВРЕМЕНА СПРЕЧЕНОСТ ЗА РАБОТА ПОРАДИ БОЛЕСТ И ПОВРЕДА ИЛИ ПОТРЕБА ЗА НЕГА НА БОЛЕН ЧЛЕН ОД ПОТЕСНОТО СЕМЕЈСТВО И ЗА ВРЕМЕТРАЕЊЕТО НА ПРИВРЕМЕНАТА СПРЕЧЕНОСТ ЗА РАБОТА ВО ЗАВИСНОСТ ОД ВИДОТ НА БОЛЕСТА И ПОВРЕДАТА

Член 1

Во Критериумите за дијагностичките постапки и оценка на привремената спреченост за работа поради болести и повреди или потребата за неа на болен член од потесното семејство кои се составен дел на Правилникот за за начинот, постапките и поблиските критериуми за утврдување на привремена спреченост за работа поради болест и повреда или потреба за неа на болен член од потесното семејство и за времетраењето на привремената спреченост за работа во зависност од видот на болеста и повредата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 30/2006, 22/2009, 58/2009, 140/2009, 44/2010, 81/2010, 154/2010, 95/2011 – пречистен текст и 29/2012), во поглавието I. ОСНОВ НА КРИТЕРИУМИТЕ по ставот 8 се додава нов став 9 кој гласи:

„За групата болести F00-F99 стандардните лабораториски наоди не се обврзувачки, односно истите се прават по проценка на специјалистот.“

Во поглавието II. СОДРЖИНА НА КРИТЕРИУМИТЕ со поднаслов Боледување над 60 дена во ставот 4 зборот „Второстепена“ се заменува со зборот „Првостепена“.

Во главата XIII - БОЛЕСТИ НА МУСКУЛНО – СКЕЛЕТНИОТ СИСТЕМ И НА СВРЗАНОТО ТКИВО (M00-M99) со наслов Дорзопатии (M40-M54) во поднасловот Деформиращи дорзопатии (M40-M43), Спондилопатии (M45-M49) во ставот 2 по зборот „физијатар“ се додава зборот „/ невролог“ и во поднасловот „Други дорзопатии (M50-M54) во ставот 2 по зборот „неврохирург“ се додава зборот „/ невролог“.

Член 2

Овој Правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивање на согласност од министерот за здравство.

Бр. 02-5573/9
5 април 2012 година
Скопје

Управен одбор
Заменик на претседателот,
Јован Грповски, с.р.

1794.

Врз основа на член 56 став 1 точка 3, а во врска со членот 69-ѓ став 2 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/2010, 156/2010, 53/2011 и 26/2012), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седницата одржана на 5 април 2012 година, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА НАЧИНОТ НА ТРЕЗОРСКОТО РАБОТЕЊЕ И КОНТРОЛА

Член 1

Со овој Правилник се уредува начинот на трезорско работење и контрола.

Член 2

Трезорот на Фондот ги врши следните работи:

- управува со здравствената трезорска сметка;
- води здравствена трезорска главна книга;
- води регистар на јавните здравствени установи и нивните сметки во рамки на здравствената трезорска сметка;
- води евиденција за буџетите на јавните установи;
- води евиденција за наплатата на приходите на здравствената трезорска сметка;

- води евиденција на извршените расходи на здравствената трезорската сметка;
- подготвува класификација на сметките во рамките на здравствената главна книга;
- врши отворање и затворање на сметки во рамките на здравствената главна книга и ги извршува налозите по основ на решенијата за присилна наплата кои ја задолжуваат здравствената трезорската сметка;
- врши други работи утврдени со закон.

Член 3

Здравствената трезорската сметка преставува систем на сметки управувани од страна на Трезорот на Фондот, преку кој се врши евиденција на наплатата на сите приходи и се извршуваат сите расходи на јавните здравствени установи за остварување на правата од здравствено осигурување.

Член 4

Во Трезорот на Фондот се води и здравствена главна книга како официјален запис на податоците и трансакциите во врска со годишните планови на приходи и расходи, месечните финансиски планови, реализираните приходи и извршените расходи на јавните здравствени установи.

Член 5

Во рамките на здравствената трезорска сметка како посебни сметки во здравствената главна книга се водат сметките на јавните здравствени установи и тоа за:

- средства од Фондот,
- средства од сопствени приходи во кои се вклучени и средствата од програмите за здравствена заштита,
- средства од донации, и
- други средства.

Член 6

Билансот на здравствената главна книга и состојбата на здравствената трезорска сметка се усогласуваат на редовна основа.

Член 7

За користење на средствата од Фондот, Фондот одобрува месечни финансиски планови на сметките на јавните здравствени установи за средства од Фондот во рамките на здравствената трезорска сметка.

Финансиските планови се одобруваат на месечна основа во транши во висина од 1/12 од утврдениот буџет.

По исклучок од ставот 2 на овој член, по барање на јавните здравствени установи во одреден месец Фондот може да одобри и повисок месечен финансиски план од 1/12 од утврдениот буџет.

Во одредени случаи кога планираната динамика на расходи од Буџетот на Фондот значително отстапува од динамиката на остварување на буџетските приходи, Трезорот на Фондот може да ги ревидира финансиските планови на јавните здравствени установи на тој начин што ќе ја следат планираната динамика на остварување на буџетските приходи.

Член 8

Јавните здравствени установи за извршување на плаќања доставуваат барање за плаќање до подрачните служби на Фондот (трезорски канцеларии), кои по извршената контрола на барањето од формален аспект истото го внесуваат во информацискиот систем на Трезорот.

Трезорот на Фондот по извршената контрола ги одобрува барањата за плаќање и врши нивно евидентирање во здравствената главна книга.

Барањата за плаќање може да се достават на хартија (со исклучок на образец 92) или во електронска форма.

Член 9

Начинот на трезорското работење во рамките на Трезорот на Фондот поблиску ќе се уреди со посебно упатство за трезорско работење (во понатамошниот текст: упатство).

Со упатството од став 1 на овој член ќе се уреди:

- водењето на регистарот на јавните здравствени установи;
- класификацијата на сметките на јавните здравствени установи во рамки на Трезорот на Фондот и здравствената трезорска сметка
- начинот на отворање и затворање на сметките на јавните здравствени установи во рамки на здравствената трезорска сметка;
- видови на барања за плаќање што ги користат јавните здравствени установи;
- начинот на одобрување на финансиски планови на јавните здравствени установи;
- уплатите и исплатите на сметките на буџетите и на јавните здравствени установи во рамките на здравствената трезорска сметка;
- начинот на извршување на плаќањата за потребите на јавните здравствени установи;
- начинот на спроведување на времено финансирање на јавните здравствени установи
- како и други работи од надлежност на Трезорот од Фондот.

Член 10

Со упатството од член 9 на овој правилник се пропишуваат и потребните обрасци за спроведување на трезорското работење во рамките на Трезорот на Фондот.

Член 11

Упатството од член 9 го пропишува и носи директорот на Фондот.

Завршни одредби**Член 12**

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“ а ќе се објави по добивање на согласност од министерот за здравство.

Со денот на влегувањето во сила на овој Правилник престанува да важи Правилникот за начинот на трезорското работење („Службен весник на Република Македонија“ број 154/2010).

Бр. 02-5573/27
5 април 2012 година
Скопје

Управен одбор
Заменик на претседателот,
Јован Грповски, с.р.

1795.

Врз основа на член 69-е став 6 и член 56 став 1 точка 3 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/2010, 156/2010, 53/2011 и 26/2012), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седницата одржана на 5 април 2012 година, донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ НА ОТВОРАЊЕ И ВОДЕЊЕ НА
ДЕВИЗНИ СМЕТКИ ВО РАМКИТЕ НА ЗДРАВ-
СТВЕНАТА ГЛАВНА КНИГА НА КОРИСНИЦИ-
ТЕ НА СРЕДСТВА ОД БУЏЕТОТ ЗА ФИНАНСИ-
РАЊЕ НА ДЕЈНОСТА НА ЈАВНИТЕ ЗДРАВСТВЕ-
НИ УСТАНОВИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА
ОД ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Со овој Правилник, се уредува начинот на отворање на девизни сметки на корисниците на средства од Буџетот за финансирање на дејноста на јавните здравствени установи за остварување на правата од здравственото осигурување (во натамошен текст: јавни здравствени установи).

Член 2

Јавните здравствени установи до Народната банка на Република Македонија поднесуваат барање за отворање на девизна сметка.

Кон барањето од став 1 на овој член потребно е да се достави копија од договорот за донација или кредит или друга документација, врз основа на која се бара отворање на девизната сметка.

Член 3

Јавните здравствени установи имаат обврска да до-стават до Трезорот на Фондот известување за сите отворени девизни сметки во Народна банка на Република Македонија.

Член 4

Јавните здравствени установи за отворање на девизна сметка до Народна банка доставуваат и решение за овластени потписници на девизната сметка за користење на девизните средства.

Член 5

Јавните здравствени установи за користење на девизните средства од девизната сметка, задолжително отвораат денарска сметка во рамки на здравствената трезорска сметка.

Остварениот прилив на средства на девизната сметка од став 1 на овој член, по налог на јавната здравствена установа, Народната банка во денарска против вредност го пренесува на денарската сметка од став 1 на овој член.

Член 6

Јавните здравствени установи треба во рок од осум дена по целосното завршување на проектот за кој е отворена девизната сметка, да поднесат барање до Народна банка за затворање на девизната сметка.

Член 7

Овој Правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“ а ќе се објави по добивање на согласност од министерот за здравство.

Со денот на влегувањето во сила на овој Правилник престанува да важи Правилникот за начинот на отворање и водење на девизни сметки во рамките на здравствената главна книга на корисниците на средства од Буџетот за финансирање на дејноста на јавните здравствени установи за остварување на правата од здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 154/2010).

Бр. 02-5573/28
5 април 2012 година
Скопје

Управен одбор
Заменик на претседателот,
Јован Грповски, с.р.

1796.

Врз основа на член 54 став 1 точка 8 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/2010, 156/2010, 53/2011 и 26/2012), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, на седницата одржана на ден 5 април 2012 година, донесе

ОДЛУКА
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУ-
ВАЊЕ НА РЕФЕРЕНТНИ ЦЕНИ ЗА ДНЕВНА
БОЛНИЦА И БОЛНИЧКИ ДЕН ВО БОЛНИЧКАТА
ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Член 1

Во Одлуката за утврдување на референтни цени за дневна болница и болнички ден во болничката здравствена заштита (број 02-18660/15 од 15.12.2011 година), во член 2 став 1, во табелата по услугата со шифра ДБ03, се додава следната табела:

Шифра	Назив на услугата	Референтна цена
ДБ04	Дневна болница за апликација на медикаментозна терапија под 4 часа	130

Во член 2 став 2, во табелата по услугата со шифра ДС03, се додава следната табела:

Шифра	Назив на услугата	Референтна цена
ДС04	Болнички ден во стационар со вклучени здравствени услуги и медикаментозна терапија за болни во геронтологија	760

Член 2

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство.

Бр. 02-5573/30
5 април 2012 година
Скопје

Управен одбор
Заменик на претседателот,
Јован Грновски, с.р.

1797.

Врз основа на член 9 став 1 а) точка 8 и член 9 став 1 б) точка 2 и член 56 став 1 точка 3 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр.25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009 и 50/2010, 156/2010, 53/2011 и 26/2012), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седницата одржана на 5 април 2012 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЛИСТАТА НА ЛЕКОВИ КОИ ПАГААТ НА ТОВАР НА СРЕДСТВАТА НА ФОНДОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.102/2007, 104/2007, 151/2007, 22/2008, 100/2008, 95/2009, 131/2009, 44/2010, 171/2010, 61/2011, 62/2011, 99/2011, 158/2011 и 42/2012), во натамошен текст Листата на лекови, во членот 1 за лековите од колоната 7 (режим на пропишување) за кои е предвидено дека се применуваат во болнички услови, во колоната 6 со која се означува јачината на лекот се бришат назначените јачини и се заменуваат со кратенката „СРЈ“ (сите регистрирани јачини).

Член 2

Во членот 1 од Листата на лекови, во колоната 5 (фармацевтска дозажна форма) се врши дополнување за следните лекови:

- во АТС кодот A12BA01 - „Potassium chloride - Таблети 500mg“ во колоната 5 -“Фармацевтска дозажна форма“, после „Таблети“ се додава „Таблети за перорален раствор“;

- во АТС кодот N03AX11 - „, Topiramate - Таблети СРЈ“ во колоната 5 -“Фармацевтска дозажна форма“, после „Таблети“ се додава „Обложени таблети/ Филм обложени таблети“;

- во АТС кодот L04AX02 - „Thalidomide - Таблети 100mg“ во колоната 5 -“Фармацевтска дозажна форма“, после „Таблети“ се додава се додава „Обложени таблети/ Филм обложени таблети“;

- во АТС кодот N06AB03 - „Fluoxetine - Капсули 20 mg“ во колоната 5 -“Фармацевтска дозажна форма“, после „Капсули“ се додава „Таблети /Обложени таблети/ Филм обложени таблети“;

- во АТС кодот N06AX16 - „Venlafaxine - Таблети СРЈ“ во - колоната 5 -“Фармацевтска дозажна форма“, после „Таблети“ се додава се додава „Обложени таблети/ Филм обложени таблети“;

- во АТС кодот V03AC02 - „Deferiprone - Таблети 500mg“ во колоната 5 -“Фармацевтска дозажна форма“, после „Таблети“ се додава се додава „Обложени таблети/ Филм обложени таблети“

Член 3

По членот 4 се додава нов член 4-а, кој гласи:

„Член 4-а

Фондот надоместува средства за лекови од член 1 од Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија кои се набавени од странство, за кои во колоната 6 стои кратенката „СРЈ“ (сите регистрирани јачини) само во следниот случај:

- кога лекот има одобрение за промет во Република Македонија, но е набавен од странство по цена пониска од референтната цена на ФЗОМ.

Член 4

Се овластува стручната служба на Фондот да изготви пречистен текст на Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

Член 5

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по добивање на согласност од Министерот за здравство.

Бр. 02-5573/34
5 април 2012 година
Скопје

Управен одбор
Заменик на претседателот,
Јован Грновски, с.р.

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2012 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2012063